

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

O

T

SAYI 36
ŞUBAT 2016
FİYATI 6 TL
KKTC FİYATI 6.75TL

HAYATIN SEVDA KARŞISINDA NE ÖNEMİ VAR

*Hayat ölümden beter olduğunda,
cinayet hobiye dönüşür.*

8 Şubat'ta
Tüm
Kitapçılarda

A P R I L

TEŞEKKÜRLER ŞENER ŞEN

Nice sahne, sırf o oynadığı için daha da unutulmaz hale geldi, hafızalarımıza iyice kazındı. “Şan için yaşayan” kaç altın dişli ağa onun gibi aynaya bakıp kendini beğenebilirdi?

Memleketin aile fotoğrafında ikinci sırada durmuş, muzip muzip sırttan hayırsız dayıydı o. Okul fotoğrafında, kenarda, her daim eli kolu sarılı, yüzü gözü bereli, ama göğsünü şişirip başını dikmeyi ihmal etmeden poz veren beden eğitimi öğretmeni... Ön sıralara dizilenlerin hikâyelerine dikkat kesildiğimizden onunkine arada bir sıra gelirdi, ama kırılık hususunda, doğduğundan beri öyleymiş hissi verecek kadar istikrarlı saçlarıyla orada olduğunu, ne zaman karşımıza çıksa mutlaka hayatımızı şenlendirecek bir şeyler yapacağını veya söyleyeceğini bilirdik.

Memleketin karmaşık ve şiddetli bir masumiyetten, huzur güven ortamının kaslı ve dikenli kollarına atılmasıyla fotoğraflardaki kalabalıktan epey bir eksilen oldu. Herkes birbirine soruyordu: Falanca? Yok. Filanca? Kayıp. Şu? İçerde. Bu? Öldü. Peki dayı? İşsizlikten alkolik oldu. Ya bedenci? İşkencede felç oldu.

Fotoğraflarda oluşan boşlukları doldurmaya kalkışmadı hiç. Ön sıraya veya ortaya ilerlemek yerine daha da arkalara, kenarlara çekildi. Ama şu işe bakın ki, kenarlara doğru çekildikçe hikâyesi daha duyulur, cismi daha görünür hale geldi.

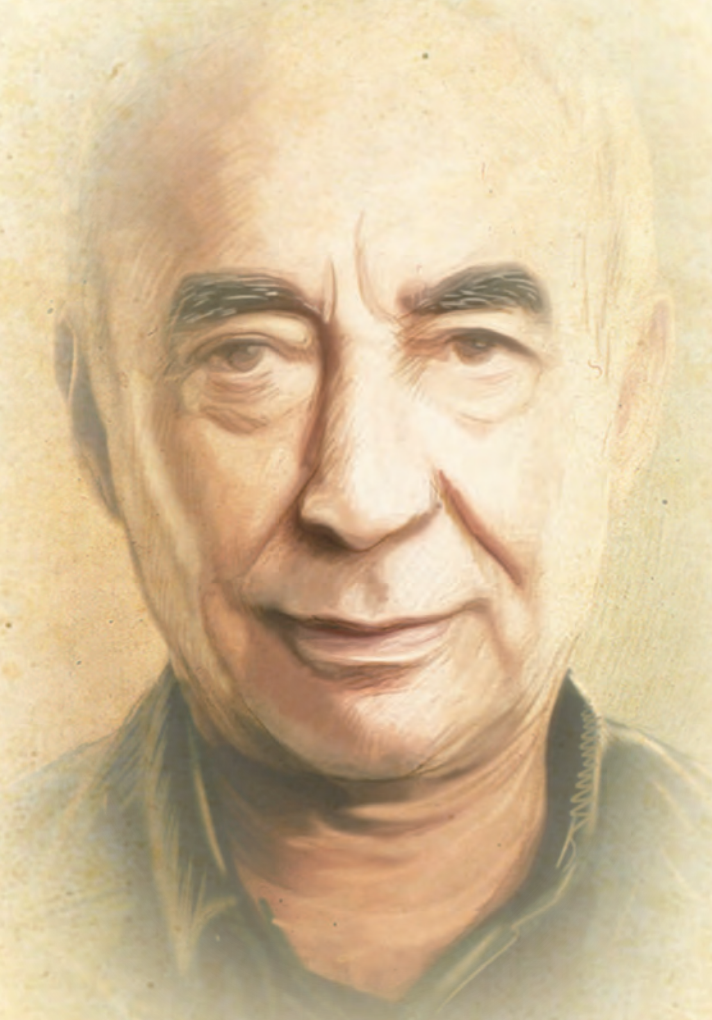
Cebren kurulan ışıltılı bir vitrinde boy gösteremeyenlerin, boy göstermeyi istemeyenlerin taşıyıcısıydı. Masumiyetle beraber yitip giden bir devrin kaybedenlerini; kazanmakta, kirli zaferlerde zaten gözü olmayanları adeta tek başına sırtlandı. O vitrine kurulmuş, maziye dair bir itiraf ve iftira furçası eşliğinde, hayata pençelerini geçiren muhterislere dönüp bakmadı hiç. Memleket fotoğrafında insanlığa dair düşen, eksilen, kaybolanları, onun hafif gevrek, ahenkli, ılık huzurlu bir esinti gibi sarıp sarmalayan sesinden dinledik.

MUHAKKAK MUTLU EDERDİ, GÜLDÜRÜRDÜ VEYA AĞLATIRDI

O sesi sevmekle kalmadık, müptelası olduk. Sevmek değil, “çok” sevmekti söz konusu olan. Bir kısım seyirci tarafından sevilme değil, “herkes” tarafından sevilme. Onun büyüklüğü, yeteneği, dehası işte tam burada devreye giriyordu. Oynadığı karakterlere öyle bir ruh üflüyor; gövdesindeki bütün uzuvlar ve yüzündeki tüm çizgilerle beraber öyle bir can katıyordu ki, gözümüzü ondan alamıyorduk. Sahneye, ekrana, beyazperdeye çıktığı an mıhlıyordu bizi yerimize, aramızda her an gülmeyi veya ağlamayı bekliyor olmanın o soğuk, tatsız mesafesi oluşmuyordu,

mutlak bir güven duyuyorduk ona, elbet şahane bir şeyler yapardı, muhakkak mutlu ederdi, güldürürdü veya ağlatırdı, çünkü o Şener Şen’di.

Ahalinin hemen her kesiminden gördüğü sevgiyi her santimine kadar hak etti Şener Şen. Ufak da olsa bir farklılık, bir hınzırlık, oyunculuk dehasından bir parça katmadığı sahnesi olmadı hiç. Onun gibi gülen yoktu sözgelimi. Aşk

Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni’nde, Yeşilçam Kahvehanesi’nde yarı-kör kameraman Hakkı Yanlış iskambil kâğıdını atası olunca, sesine şefkatli bir titreşim katmayı da ihmal etmeden, “Ulan hem gözün görmez, hem kameramanlık yaparsın,” deyişi ve tam o an gülüşü... Ya da Züğürt Ağa’da, kâhyası Musallim güreşmek isteyen yeni bir pehlivan geldiğini söylediğinde, elini şöyle bir savurmayı da ihmal etmeden, “Beni Sultan Aziz’e çevirdiniz namussuzlar,” deyip gülüşü... Ancak Şener Şen böyle gülebilirdi.

Ellerini kollarını onun gibi kullanabileni de zor bulurdunuz. Birini kovarken veya çağırırken, emir verirken veya alırken, azarlarken, överken, severken, kızarken sesine eşlik eden o ellerden gözünüzü alamazdınız. Muhsin Bey’de, ses yarışması için toplanan paralarla birlikte intihar edeceğini söyleyen Ali Nazik’e, “Kutuyu ver öyle atla,” derken... Eşkiya’da, Berfo’yu televizyonda gördükten sonra, Cumali’ye, “Beni ona götür, beni ona götür,” diye yalvarırken... Züğürt Ağa’da, son işi de batırıp, “Şu limon işi biraz daha iyi gideydi,” diye yazıklanırken... O elleri ancak Şener Şen o kadar güzel kullanabilirdi.

ŞENER ŞEN’LE BİRLİKTE BİZ DE KOŞARDIK, BİZ DE SARILIRDIK SANKİ

Sözgelimi onun koşmasında ve sarılmasında da başka bir hususiyet vardı. İçinizi acıtan; karakterin çaresizliğini, heyecanını, korkusunu size de hissettiren, hatta yaşatan ziyadesiyle gerçek bir yan. Züğürt Ağa’da Kiraz’ın son çare kabilinden verdiği beşbiryerdeyi satıp parayı çaldırdıktan sonra Eminönü Meydanı’nda bağıra çağıra sağa sola koşması... Muhsin Bey’de, son anda pişman olup Urfa otobüsünden indirdiği Ali Nazik’e koşup sarılması... Şener Şen’le birlikte biz de koşardık, biz de sarılırdık sanki.

Nice sahne, sırf o oynadığı için daha da unutulmaz hale geldi, hafızalarımıza iyice kazındı. “Şan için yaşayan” kaç altın dişli ağa onun gibi aynaya bakıp kendini beğenebilirdi? Yaşadığı şehirle birlikte eskiyip solan kaç İstanbul beyefendisi onun gibi çiçek sulayıp aşkını anlatabilirdi? Zamana ayak uyduramayan kaç yönetmen, sabahın köründe, kovduğu oyuncusuna onun gibi çaresiz bakıp geri dön diye yalvarabilirdi? İdealistliğinin diyetini ödeyen kaç öğretmen yanında usul usul ağlayan kadına onun gibi aşkla bakıp, “Kürtçe biliyor musun?” diye sorabilirdi?

Ağrılı ve netameli bir memleketin, bir köşesi her daim kanayan; yanığı, kırığı, lekesi hiç eksik olmayan fotoğrafından, o fotoğrafın arkasındaki bir yerlerden, olanca mütevazılığıyla bize bakmaya devam ediyor Şener Şen. Bunca senedir bize büyük bir cömertlikle sunduğu yeteneği için teşekkür beklemeden, işini hakkıyla yapmış olmanın yürek ferahlığı ve asil gülümsemesiyle... Biz de ona bakıyoruz, hep güvenerek ve severek, bize yaşattığı şenliğin daim minnettarlığıyla... O bizden bekleme de, biz ona çok teşekkür ediyoruz. 🌸

ARİSTOTELES

“Aristoteles’in **Nefs Üzerine** (Peri Psûkhe) adlı kitabını iki yüz kere okudum.”

Bu açıklama ünlü müslüman filozof Farabi’ye (öl. 950) ait, tıpkı şu açıklama gibi:

“Aristoteles’in **Fizika**’sını kırk kez okudum, ama hâlen yeniden okumaya muhtaç olduğumu görüyorum.”

Bugün bir kitabı bile baştan sona dikkatlice okumaya tahammül edemeyen, hakikat tutkusunu yitirmiş bizler için böylesi açıklamalar biraz abartı gibi gelebilir, ama abartı değil, aynıyla hakikat. Gerçekte tanrıyı, doğayı, yaşamı, insanı anlamak isteyen her büyük zekânın çırpınışlarının bilindik öykülerinden biridir okumak, defalarca okumak, sırf anlamak için bir ömür boyu inadına okumak.

Yaşamdan payını eksiltmeyi göze almadıkça, insan, hakikatin merdivenlerini tırmanamaz. Bu, ne yazık ki kalabalıkların tanımadığı bir başka yaşamın, bios theoretikos’un yazgısıdır; vita contemplativa’nın. Nitekim bir başka müslüman filozof, İbn Sina da (öl. 1037) bize benzer bir öykü anlatacaktır:

“Aristoteles’in **Metafizika** adlı eserini ezberleyene değin kırk kez okudum ama yine de anlamadım, maksadını da kavrayamadım.”

Aristoteles’in başyapıtıyla ilgili bu kişisel öykü biraz daha ayrıntılı olarak aktarılmayı hak ediyor:

“... sonra ilahiyat’ı tahsil için **Metafizika**’yı okudum. Bu kitabı anlayamıyor, yazarın maksadını bir türlü kestiremiyordum. Tekrar tekrar okudum. Tekrarlarım kırkı bulmuş, artık kitabı neredeyse ezberlemiştim. Fakat yine de anlamıyor, kitabın hangi amaçla yazılmış olduğunu kavrayamıyordum. Tam ümidimi kesmiş, bu kitabın anlaşılmasız olduğuna karar vermişim ki bir ikindi üzeri sahaflar çarşısında satıcının biri bana elinde bulunan bir kitapçığı gösterdi. Metafizika’ya dair olduğunu farkedince, bu ilmin bana bir yararı olmayacağı düşüncesiyle kitabı hemen elimden bıraktım. Satıcı “Bu kitabı al, çok ucuz, size üç dirheme veririm, zaten sahibinin de bu paraya ihtiyacı var” diye ısrar edince kitabı aldım. Biraz gözden geçirdiğimde, onun Farabi’nin Metafizika’dan maksadın neler olduğunu bildiren eseri olduğunu gördüm. Aceleyle eve dönüp hemen heyecanla okumaya başladım. Önceden **Metafizika**’yı ezberlemiş olduğumdan bu sefer maksadının ne olduğunu derhal kavradım. Ertesi gün sevincimden Tanrı’ya şükranlarımı sunmak amacıyla yoksullara çokça sadaka verdim.”

Uzun yıllardan sonra Gazalî (ö. 1111) Platon ile Aristoteles’in, ama özellikle izleyicilerinin **Feylesûf-ı Mutlak** (mutlak filozof) ve **Muallim-i Evvel** (ilk öğretici) sıfatlarıyla niteledikleri Aristoteles felsefesini eleştirmek için kalemi eline aldığı anda, hedefe sadece iki kişiyi

yerleştirecektir, çünkü ona göre, İslam dünyasında,

“Aristoteles’i en iyi aktarıp inceleyen iki temsilci, Farabi ile İbn Sina’dır.”

Aristoteles’e göre, insanın en sağlam bilgi edinme yollarından biri, belki de ilki deneyimdir, sonra sanat ve sonra teorik bilim. Deneyimlerimize güveniriz, deneyimli kişilere de, ne ki deneyim sağlam olduğu ölçüde öznellik ve kişisellik yaralıdır; düşünceden aldığı pay yok gibidir, çünkü deneyimle şeylerin ne olduğunu biliriz, niçin ve nasıl öyle olduğunu değil. Bu nedenle de deneyim aktarılamaz, başkalarına öğretilemez. Oysa şeylerin nasıl ve niçin öyle olduklarının bilgisi olarak sanatlar ile bilimin ayırıcı vasfı “öğretilebilir” olmaktır. İslam dünyasında Aristoteles’e **ilk öğretici** (muallim-i evvel) denilmesinin en önemli nedeni de budur, çünkü o çok çeşitli alanlara yayılmış bilgileri kendisinden öncekilerle karşılaştırılamayacak biçimde düzenlemiş, ilkelerini, amaç ve yöntemlerini belirlemiş ve böylelikle daha en temelde onları **öğretilebilir** kılmıştır.

Felsefe tarihinin en vazgeçilmez kişiliklerinin başında gelen bu büyük filozofun takipçileri, ilk öğreticilerini yüceltmekte neredeyse sınır tanımamışlar, hatta onu asırlarca tartışılmaz bir otorite olarak kabul etmekte tereddüt bile etmemişlerdir. Öyle ki müslüman, hristiyan veya yahudi felsefeciler onun görüşlerini kendi inançlarıyla uzlaştırmak için her türlü yolu denemişler; başarılı olamadıkları meselelerde ise ya ister istemez ona yine ondan öğrendikleriyle karşı çıkmışlar ya da bu sefer Platon’dan öğrendikleriyle.

Bu bağlamda Şehristanî’nin (ö. 1153) şu sözleri, ancak bazı çekincelerle birlikte doğru kabul edilebilir:

Sonrakiler Aristoteles’e hiçbir görüşte muhalefet etmemişler, hiçbir hükümde onunla tartışmada bulunmamışlardır; bir bakıma onun mukallidi olup daima ona teveccüh etmişlerdir. Oysa hakikat hiç de onların zannettiği gibi değildir.

Felsefe tarihinin anaçizgileri gözönünde tutulacak olursa, tartışmalar genellikle Aristoteles’le Platon’un uzlaştırılmasıyla sonuçlanmıştır. Helenistik Çağ, Orta Çağ, Yeni Çağ, hatta Modern Çağ’da bile felsefeciler ya Platoncudur, ya Aristotelesçidir, ya da hem Platoncu, hem Aristotelesçidir, ancak felsefe ve bilimin katettiği bunca yoldan sonra günümüzde bile, en temelde, gerçek anlamıyla ne Platoncu, ne Aristotelesçi olan bir tek filozof bile bulmak olanaksızdır. Galileo ve Descartes gerçek bir Aristoteles muhalifiydi, ancak o denli de birer Platoncu. Locke ise adını pek anmaksızın Aristoteles’in zengin mirasını yağmalayanlardan. Kant da, bu büyük usta, Ortaçağlardaki seleflerini şaşırtmayacak şekilde

Yaşamdan payını eksiltmeyi göze almadıkça, insan, hakikatin merdivenlerini tırmanamaz.

sahici bir uzlaşmacıydı. Hegel'e gelince, bu dehaya "Alman Aristoteles" dendiği unutulmamalıdır. Ya Marx? Marx bu Alman Aristoteles'e olduğu kadar, asıl Aristoteles'e de borcunu hiç inkar etmemiştir. Tereddüt edenler, lütfen **Das Kapital**'in sayfalarına dalmayı ihmal etmesinler! Peki Heidegger? Birikiminin büyük kısmı Aristoteles'e adanmış yılların, ki en az 10 yıl, bir hasılasıdır.

Şimdilik bu kadarı yeter!

Aristoteles'in en önemli yorumcularından, III. asırda yaşamış olan Ammonius Saccas (İslam dünyasında Arapça çevirisi Farabi'ye de atfedilen bir risalesinde), bir felsefe öğreticisinin Aristoteles'i anlatırken nasıl davranması gerektiğine ilişkin olarak şöyle der:

"Öğreticinin Aristoteles'e olan sevgisi, onu hakikatten üstün tutacak dereceye varmamalı ve fakat Aristoteles'e duyulan güveni sarsacak kadar da onun aleyhinde bulunmamalıdır."

Karşıtlarını bir kenara bıraksak bile izleyicileri için bu hassasiyetin her zaman gösterildiğini söyleyemeyiz. Örneğin Beyrunî (öl. 1048) gibi bir bilimadamı yazdığı bir mektubunda, hem de hiçbir komplekse kapılmadan, İbn Sina'ya şu sözleri yazmaktan kaçınmayacaktır:

"Eski devirlerin tanıklığı, dağlardaki yeniliğin ortaya çıkmasıyla nasıl batıl olmuşsa, Aristoteles'in dayandığı eski bilgilerin de öylece batıldır."

Üstadına yönelik bu yıkıcı eleştiriye İbn Sina'nın yanıtı çok sert ve bir o kadar da acımasız olacak, Beyrunî'ye sırf bir başka Aristoteles eleştirmenine, John Philoponus'un arkasına saklandığı için çok ağır bir tepki verecektir.

Farabi de Platon'la Aristoteles arasında bir tercih yapması gerektiğinde Aristoteles'ten yana olmakta bir an bile tereddüt etmez, ünlü tabib Galen'in Aristoteles eleştirilerini yanıtlarken o da benzer bir tepki vererek Platon'u (Raffaello'nun Atina Okulu freskinde elinde tuttuğu şu) ünlü eseri Timaios'le özdeşleştirip şöyle bir tavır ortaya koyar:

"Görülüyor ki Galen'in Aristoteles'e muhalefet ettiği her yerdeki görüşü gerçekte Timaios'e ve Platon'a ait, çünkü Galen Aristoteles'e göre doğru olanı bilmekten acizdir. Oysa doğru görüş Aristoteles'inkidir, Timaios'un değil!"

Bir tabib olarak Galen, bu büyük Aristoteles eleştirmeni, Orta Çağ'a özgü uzlaşım denemelerini sekteye uğratacak, bu yüzden de hakkında söylenmedik kötü söz kalmayacaktır. Örneğin XI. yüzyılda yaşamış bir tabib, Ubeydullah b. Cibrâil el-Buhtîşu, çaresiz şöyle demek zorunda kalacaktır:

"Bizler tabib olarak meseleleri öğrenmede idrakimiz yetersiz kalıp onların hakikatini kavramada aciz kalırsak, bu durumda Hipokrat ve Galen'i takip etmemiz gerekir. Felsefeci olmamız bakımından Platon ve Aristoteles'i benimser ve savunduğumuz fikirlerde hakem olarak onları izleriz."

Ortaçağ Platon ile Aristoteles'i karşı karşıya tasavvur

etmek istemez, çünkü inanç temellerini ancak bu iki filozofu bir arada tutarak temellendirmeyi başarabilirler. Ne ki bu iyimserliği sürdürmek olanaklı olmadığında eklektik davranarak bazen birini, bazen diğerini seçerler. Bu nedenle izleyicileri her ne kadar bizzat Aristoteles'e toz kondurmak istemeseler de düşünmenin doğası gereği bilerek veya bilmeyerek onunla ters düşmemeyi başaramadıkları zamanlar da olmuştur. Nitekim İbn Haldun (ö. 1406) bu açıdan iki büyük Aristotelesçi arasında şu ayrımı yapar:

"İbn Sina pekçok meselede Aristoteles'e muhalif olup kendi fikri üzere gitmişse de İbn Rüşd Aristoteles'e muhalefeti hiç tercih etmeksizin onun kitaplarını özetlemiş veya şerh etmiştir."

İbn Rüşd bir başka fasıl, üzerinde ayrıca durulması gerek! Neredeyse bir tek müslüman öğrencisi olmamış ızdırıp dolu bir zekâ, çünkü sahici bir Aristoteles öğreticisi! Hiç abartmaksızın söyleyelim: Rönesansın gerçek hazırlayıcısı! Öğrencileri ise, Paris Üniversitesi'nden ya Sigerus de Brabantia, Dacia'lı Boethius (hatta Padova'lı Marsilius) seküler Latin İbn Rüşdçüleri, ya kendisine muhalefet etmiş de olsalar asla talebeleri olmaktan kaçınmamış Hristiyan Aristotelesçiliğinin babaları: Albertus Magnus ve Thomas Aquinas. Ve tabii bir de ona hürmet etmekten kendini alamayan Dante Alighieri!

Çoğunlukla Aristoteles'i anadilinde okumaya hiç gerek duymamış, duyduğunda da denememiş, deneme olanağı bulamamış sevdalı insanların öyküsü bu! Uzun bir öykü, hem de çok uzun, bedeli de o denli büyük bir öykü. Dili bir engel olmaktan çıkarak denli ızdıraplı bir öykü. Çünkü bir bilim tarihçisi olan Alexandre Koyré'nin (öl. 1967) de dediği gibi:

"Aristoteles'i ya da Platon'u anlamak için Yunanca bilmek yetmez -klasik filologların sıkça içine düştükleri bir yanılgıdır bu!- felsefe de bilmek gerek!"

XIII. yüzyılda Aristoteles'in öğretilmesini tümüyle yasaklamaya çalışan Kilise zihniyetini, özellikle Paris Psikoposu Etienne Tempier (öl. 1279) gibilerini artık hatırlamıyoruz, doğrusu hatırlamak da istemiyoruz. Aksine düşünmeye hürmeten düşünöre hürmet etmeyi bir görev addediyoruz. Öyle ya, kimdi Aristoteles, denirse, Heidegger'in dediği gibi sadece şöyle diyoruz:

"Doğdu, düşündü, öldü."

2400 yıl sonra 2016 Aristoteles'e adandı, bu yazı da bu büyük filozofa bir hürmet borcunun ifadesi. Bu yüzden Kindi'nin çağlar ötesinden yankılanan sesiyle sonlanması en uygunu:

"Felsefede Yunanlıların seçkin kişisi olan Aristoteles ne güzel söyler: "Bize hakikat adına bir şey getirenler bir yana, onların atalarına da teşekkür etmiyiz,

çünkü onlar bunların varoluş nedeni, bunlar da bizim hakikate ulaşmamızın nedenidirler." Nereden gelirse gelsin, isterse bize uzak ve karşıt uluslardan gelsin, hakikatin güzelliğini benimsemekten ve ona sahip olmaktan utanmamalıyız, çünkü hakikati arayan için hakikatten daha değerli bir şey yoktur. O halde hakikati eksik görmek ve onu söyleyeni ve getireni küçümsemek yakışık almaz. Hiç kimse hakikati küçümsemez, aksine herkes ondan şeref duyar."

İmdi, 2016'da, Aristoteles yılında bizler de üzerimize düşeni yapmalı ve hiç değilse gerçekte ödenemeyecek bir borcun özrünü dile getirebilmeliyiz. 🌸

DOSTOYEVSKİ SAYESİNDE

Büyük bir hayal kırıklığı yaşadık, büyük bir hikâye çok tuhaf bir şekilde sonuçlandı, arkadaşlarımız öldü, her tarafımız yara bere içinde, büyük bir belirsizlik ve geleceksizlik içindeyiz.

Dostoyevski'yi okumadan önce okumakla da yazmakla da fazla bir ilişkim yoktu. 15-16 yaşlarımdaydım. O dönemde, içinde bulunduğumuz zamanın bir gereği olarak "Seni Halk Adına Ölüme Mahkûm Ediyorum" ve "Çeliğe Su Verildi" gibi devrimci kitaplar okuyordum. Okuduğum başka bir kitap olmamıştı. Okumanın iyiliği ve erdemine dair bir bilinç oluşturacak aile ve çevrede büyümemiştim. Hatta o dönemlerde okumak biraz da aşağılanan ve küçük görülen bir eylemdi. Nâzımlardan beri Türkiye'de iktidarların, eğitim sisteminin ve halk kültürünün yarattığı okuyamama boşluğunu bir şekilde hapishaneler doldurmuştur. İnsanlar hapishanelerde kendini geliştirmiş, edebiyat ve şiir bir şekilde hapishanelerden beslenmiştir. Benim de kitaplara duyduğum ilgi, Türkiye'nin büyük absürtlüğüne uygun olarak hapishaneye girdiğim

O kitapları okumasaydım ve Dostoyevski'yle tanışmasaydım, muhtemelen sonraki hayatımı önceki hayatımın devamı olarak yaşardım.

dönemde başladı. Başka işim gücüm olmadığı için, can sıkıntısını gidermenin en iyi yolu olarak okumaya başladım. Dostoyevski'yi tanıımıyordum. Hapishane yönetimi devrimci kitapları yasaklayınca, onların deyimiyle "suya sabuna dokunmayan" klasikleri okumak zorunda kalmıştık. Bazen şans tersten gelir ya; bu yasak sayesinde Balzac, Stendhal, Tolstoy, Steinbeck gibi yazarlarla tanıştık. Hapishanedeki abilerden bir tanesi "bu iyidir" diyerek Suç ve Ceza'yı elime tutuşturdu. Kitabı okuduğumda çok şaşırmıştım ve kafam epey karışmıştı. Ama diğer taraftan da, okuduğu kitaptan dolayı kafası karışacak en son insanlardan biriydim; çünkü okumaktan nefret ederdim. Okuduklarımı aklım almıyordu. Yaşadığım şaşkınlık ve kafa karışıklığının ardından Ecinniler'i okudum ve asıl büyük darbeyi işte o zaman yedim. Suç ve Ceza'da oluşan kafa karışıklığı ve şaşkınlık, Ecinniler'de yerine oturdu.

11 Eylül günü neredeyse devrim yapmanın eşiğine geldiğimizi düşünürken ve yakında bu ülkede sosyalizmi kuracağımızı planlarken, ertesi gün bırak devrimi ve sosyalizmi, memleket bizler için güzel bir rüyadan çıkıp bir işkencehaneye dönüşmüştü. Şaşkınlık ve konuyu yalnızca iktidar, güç ve bize yapılanlar üzerinden ele alıyorduk. Öyle bir durumdaydık ki; kendimizi ve çevremizi asla sorgulayamıyorduk. Böyle bir anda Ecinniler'i okudum ve şunu fark ettim: Büyük bir hayal kırıklığı yaşadık, büyük bir hikâye çok tuhaf bir şekilde sonuçlandı, arkadaşlarımız öldü, her tarafımız yara bere içinde, büyük bir belirsizlik ve geleceksizlik içindeyiz. Herkes bir şekilde idam edilmeyi, ölmeyi bekliyor. Böyle bir durumdayken bile birbirimize söyleyecek tek bir cümlemiz yok ve bizden yüz elli yıl önce yaşamış, ne dilimizin ne dinimizin aynı olduğu, kültürümüzden çok uzakta bir Rus, bize sığacağına bütün yaşadıklarımızı anlatıyor, neredeyse yaşayacaklarımızı bile bize söylüyor. Ecinniler, gerçekten de kendi aramızda bir türlü itiraf etmeye yanaşmadığımız ihanetleri, itirafları, herkesin ne yaşarsa

yaşasın asla sorgulamaya yanaşmadığı düşünceleri ve ideolojileri bütün çıplaklığıyla önümüze seriyordu. O günlerde başlayan bu sorgulamalar farklı şekillerde hala sürmekte.

Borges'in Dostoyevski ile tanışma hikayesi üzerine söyledikleri beni çok etkilemiştir. Şöyle der: "Suç ve Ceza'yı ilk okuduğumda Birinci Dünya Savaşı henüz yeni bitmişti ve insanlık o güne kadar yaşamadığı büyüklükte acımasız bir savaş yaşamıştı. Suç ve Ceza'da anlatılan mesele, bana henüz bitmiş olan Birinci Dünya Savaşı'nın acılarından ve Birinci Dünya Savaşı'ndan daha yıkıcı gelmişti."

Benim durumum da benzerdi. Borges gibi ben de Dostoyevski'yi ilk okuduğumda, anlattıkları o kadar acı ve yıkıcı geldi ki bana, neredeyse kendi içinde bulunduğum durumu unutacak haldeydim. O günlerde o kitapları okumasaydım ve Dostoyevski'yle tanışmasaydım, muhtemelen sonraki hayatımı önceki hayatımın devamı olarak yaşardım. Ne olacaksam artık; belki bir siyasi suçlu, belki de kriminal bir tip... Yaşadığım hayatı başka bir insan olarak bitirebilirdim bitirmesine ama, asla sanatla, sinemayla, edebiyatla uğraşamaz ve gerçeklik anlatma iddiasında bulunamazdım. Bütün bunlar kesinlikle Dostoyevski'nin sayesinde oldu. ✱

“Bir daha asla fatura ödemeyeceğim.
Takastan, hırsızlıktan ve ormandan geçineceğim.
Ben ölünce de orman benden geçinecek.
Anlaşma böyle.”

Norveç’in en çok okunan yazarlarından Erlend Loe, ödüllü romanı *Doppler*’de, süpermarket rafları ve televizyon programlarıyla kuşatılmış, orta sınıf kent yaşamının cilvelerine gebe “sterilize” bir varoluşun nasıl sabote edilebileceğini gülümseten bir üslupla anlatırken, başka dillerden “tutunamayanlar” a da yoldaşça bir selam çıkıyor.

Doppler
Erlend Loe
Çeviren: Dilek Başak
Roman, 124 s.

“Amacım var olmayan
bir dünyayı var kılmak”
INGER CHRISTENSEN

Bir erkek ya da iki erkek... Beş kadın ya da bir kadın... Bir roman ya da bu roman... Bir romanın yedinci sayfası ya da bu romanın yedinci sayfası... 1950 sonrası Avrupa şiirinin ustalarından Inger Christensen’den bir anlatı başyapıtı. Ingeborg Bachmann tadında bir tutku sarmalı...

Azorno
Inger Christensen
Çeviren: Murat Alpar
Roman, 96 s.

Nana Okui / 23 Yaş / Osaka

Japon olmaktan onur duyuyorum. Daha güvenli ve güzel bir ülke bulabilmem mümkün değil. Gurur kelimesi ülkemle aramdaki ilişkiyi tam olarak açıklıyor.

Burada 3 ya da 4 yaşımızdan sonra kreşlerde okula başlıyoruz. Ardından 15 yaşımıza kadar zorunlu eğitime tabiiyiz. Bence eğitimi sonlandırmak için çok erken bir yaş. Zorunlu eğitimin süresi uzamalı. Ayrıca dersler genellikle müfredata dayalı şekilde anlatılıyor. Kesinlikle fikirlerin daha fazla paylaşılacağı bir sisteme geçilmeli.

Gelecek beni heyecanlandırıyor. Dünyanın keşfetmediğim köşelerini keşfedecek, henüz tanışmadığım insanlarla tanışacağım. Şimdiden planlamamı yapmış haldeyim. Bizi yöneten insanları takip etmek yerine doğru bildiğimiz yolu takip etmeyi tercih edeceğim. Japonya'da yaşayan insanlar idollerini aramaktan oldukça yorulmuş vaziyetler. İyi hazırlanmış bir gelecek planına ya da bir idole sahip olmamak çok da önemli değil. Hepsini şansın kapıyı çalmasıyla değişebilecek şeyler.

Japonya'da yaşamaktan mutluyum fakat tam anlamıyla memnun değilim. Bu ülkede değiştirilmesi gereken birçok şey var. Gençlerin daha güçlü olması gerek.

Kişisel olarak en büyük derdim bir araba sahibi olamamak. Toplumsal olarak da şehir içinde park yeri bulamamak canımı sıkıyor. 🌸

Pedro Costa / 22 Yaş / Oeiras

Portekiz'in iklimini, sıcak insanlarını ve kültürünü seviyorum. Ama şunu söylemeliyim ki bu düşünce içgüdüsel değil. Toplumumuzun genel olarak karamsar bir tutumu var ve halen kurtulmaya çalıştığımız 2010 büyük ekonomik krizinde bu sebepten çokça mücadele verdik. Fikirimce bir ülkeyi tanımlayan orada yaşayan insanlardır ve son 5 yıldır etkilerini sürdüren bu krizi geride bırakmamızın sebebi insanların birlik ve azmidir.

Portekiz'de üniversiteye kadar zorunlu eğitim var. 14 yaşına geldiğimizde edebiyat, fen, sanat ve ekonomi arasından eğitimimizin genel alanını seçmek durumundayız. 11. ve 12. sınıfta, eğer okumak istiyorsak gireceğimiz üniversiteyi belirleyen temel başlıklar altında ulusal sınavlar oluyor. Üniversiteye girme durumu, sadece lisede ve milli sınavlarda aldığın notların ortalamasına göre belirleniyor. Bence bu durum iyi notlar için sağlıklı bir mücadele ortamı yaratıyor ve genç yaşlardan itibaren öğrenciler öğrendiklerinden zevk almayı değil sınavlardan nasıl iyi notlar alabileceklerini öğreniyorlar.

Okul sonrası yıllarda ne yapıyor olacağım ile ilgili kesin fikirlerim yok fakat hissediyorum ki zamanı geldiğinde iyi bir pozisyonda olmak için yeterince iyi hazırlanıyorum. Yüksek lisans eğitimimi bitirdikten sonra ülkemde mi kalacağımı yoksa yurt dışına mı gideceğime karar vereceğim. Bana sundukları fırsatlara göre değişebilir.

Tüm hayatım boyunca herhangi ciddi bir problem yaşamayacak kadar şanslıyım. Sahip olmaktan memnun olduğum ailem var. Her ailede büyük ekonomik kesintiler olsa bile de bence bu toplumumuza ait genel bir his. Biz Portekizcede buna 'Kemer Sıkma' deriz.

En büyük problemim, çoğu Portekizli öğrenci gibi, para. Okurken halen finansal yönden aileme bağılım ve her ay kontrol etmem gereken sınırları belli bir bütçem var. 🌸

Bir Türk, bir Japon,
bir Portekizli ve bir Finli
gence aynı soruyu sorduk,
birbirine hiç benzemeyen
cevaplar aldık...

**GELECEK
KAYGISI**

?

Selin Sezer / 23 Yaş / İstanbul

Birkaç sene evvel 'Bu ülke benim kürkçü dükkanım' derdim ama artık daha çok zorlayarak bile bağ kuramadığım bir yer haline geldi. Gözü gibi baktığı arabasıyla yaptığı kazada ailesini kaybeden adam gibiyim; arabayı sevmeli miyim nefret mi etmeliyim, yoksa sorunu tamamen kendimde mi aramalıyım karar veremiyorum.

İyi okullarda okumama rağmen şimdiye kadar öğrendiğim hiçbir şeyi eğitim sistemi ile almadım. Ayakta durmama faydası olabilecek her şeyi ya seyahat ederek ya da okuyarak edindim. Üniversiteden seneye mezun oluyorum ve hala ne öğrendiğime dair bir fikrim yok ama transkriptimde iyi durumdadır yazıyor, öyle diyorlar.

Mezun olmaya yaklaştıkça gelecekle ilgili çanlar çalmaya başlıyor aslında. Üniversiteye girerken yaşamadığım bir stresi yaşıyorum ve sanki asıl şimdi alacağım kararlar geleceğimle alakalıymış gibi hissediyorum. Dokuz beş bir işte çalışmak istemiyorum. Birkaç sene eşek gibi çalışıp para biriktirmek ve sonra göçebe gibi oradan oraya savrulmak, seyahat etmek istiyorum.

Burada zaman zaman mutluyum ama her daim huzursuzum. Beklentilerim gerçekten minimuma indi; artık çok temel, insani şeyleri arıyorum ve bir karşılık bulamadıkça da daha fazla huysuzlaşıyorum. Eve yürürken tedirginim, evdeyken tedirginim, evden çıkarken tedirginim; paranoyaklaştırmı bir tarafı var bu ülkenin. Çoğu zaman şans eseri yaşadığımızı, o günü de atlattığımızı düşünüyorum.

En büyük problemim huzur içinde yaşayamamak. Her gün bir başka kötü habere uyanmaktan, gözünü kan bürümüş vicdandan yoksun insanların kararlarının bu kadar geçerliliği olmasından, sokaktaki insandan nefret edecek hale gelmekten, neresinden tutacağımı bilmiyorum. 🌸

Valtteri Johansson / 24 Yaş / Helsinki

Milliyetçi biri değilim fakat tarihimize ve kültürümüze saygı duyuyorum. Fin olmaktan ötürü gurur duyuyorum. Yine de eğer seçme şansım olursa bu ülke için savaşmayı seçmeyeceğim. Tüm dünya vatandaşları olarak aynı gemide olduğumuzu düşünüyorum.

Finlandiya'nın eğitim sistemi dünyadaki en iyi sistemlerden biri. Okul tüm yurttaşlar için ücretsiz. Aynı zamanda ilköğretim bitene dek zorunlu bir eğitim var. Sistemin en güzel tarafı herkese aynı şans tanıması.

Gelecek korkum yok. Çekincelerim daha çok kendimle ilgili. Bir iş bulabileceğimi gayet iyi biliyorum fakat yarının neler getireceğini bilememek güvensiz hissettirebiliyor. Acaba doğru şıkları seçebilecek miyim?

Bu ülkede bazen mutluyum bazen mutsuz. Burası yaşanabilecek en güzel ve güvenli yerlerden birisi. Tüm güvenlik ağı sizin yanınızda. Fakat doğru sınırları belirlemek bazen zorlaşıyor ve bu stres oranını yükseltiyor.

Ülkemin en büyük sorunu şu anki parlamentonun tamamen ülkenin ekonomik durumuyla ilgilenirken aynı anda kendi vatandaşlarını ihmal etmesi. Finliler olarak bizi birleştiren pek fazla şey kalmadı. Toplumsal ideallerden bireyci ideallere geçtik ve empatisini kaybeden bir toplum olmaya doğru sürükleniyoruz. 🌸

SEVGİLİLER GÜNÜNDE ALINAN AŞIRI BÜYÜK
AYILARIN CİNSEL HAYATINIZI OLUMSUZ
ETKİLEDİĞİNİ BİLİYOR
MUYDUNUZ??

SOYUMUZU KURUTMAK İSTİYOR OLABİLİRLER Mİ??
BİR DAHA DÜŞÜNÜN???

ASLINDA
BAKLAVA ALINSA
DAHA MI İYİ OLUR NE?

Canlılarda çürümenin binbir yolu

Asırlık çınarlar içleri geçerek ve üç-beş otomobil de ezerek bir gün aniden devrilebiliyor. Heybetlerinden içlerinin çürüdüğünü duymamış oluyoruz. Derdini kimselere anlatamamış nineler gibi yataklarında ölüyorlar.

Koca tarla yahut bir dolu bahçe iklimin takvimi şaşıtığında –evlerden irak- toptan yok olabiliyor. Balkondaki saksı bitkileri kökten çürüyor örneğin. Ya çok toprak koyup sıkıştırdınız ya suyu her gün beyhude boca ettiniz. Belki güneşten mahrum, belki de bir derdi var işte, bitkilerin özel hayatı, çürüyor. Bir umut kurtarabilirsiniz yine de.

Her canlı ölümü tadıyor, varlığın yokluğa kadar ömrü var. Hâlâ yaşayanlar öldükten sonra nasıl çürürüz diye soruyor bilime. İnsan geriye kalmış bir et ve kemik yığını olarak neye döner? Vücut ısının düşmesi ve bakteriler ve gaz ve karnın patlaması belki, göğüs kafesinin çökmesi ve kasların kemiklerden sıyrılması... Bunların hepsinin bir sırası var ve canlılar zamanın candan azade kalmış bedenlerine ne yapacağını öğrenerek ve irkilerek merak ediyor.

Oysa ki yaşarken de çürünebiliyor. Vücut ısı 36,5 santigrat derece ve organlar tam gaz, kan basıncı tam yeterindeyken. Örneğin birinin gerçekten öldürülme anını gösteriyorsunuz; katili ve mağduru. Başka birinin acısını tarif ediyorsunuz. Derisi santimetre birimiyle kalınlaşmamış oluyor ama o deriden hakikat geçmez hale geliyor. Duymuyor, duymamak için çabıyor, duyacağından korktuğu için hakikati tahrif ediyor. Yalanlara inanmak ve bilakis acımasızlaşmak daha kolay. Aynada gördüğü yüz değişmemiş ama acılaşmış, ekşimiş, küflenip köpürmüş. Duymuyor.

Bilim, hatta doğrudan tarih bilimi gelecekte sorduğunda “Bilmiyordum” diyecek, “Kandırıldım” diyecek, “Pes öyle miymiş” diye soracak. Bakmayarak çürüdüğünü, gördüğüne gözünü yumduğunu kendine anlatması çok zor yoksa.

Belki kendinden iğreneceğinden, insan yaşarken de çürüyebileceği üzerine hiç düşünmüyor.

Yolunu kaybetmiş hayvanlar risalesi

“Yolunu şaşırın yavru ayı” diye başlayan haberler vardı o gün; bir gün tarihte. Pülümür’de bir kahvehanede, floresanlar ve birbirine asla benzemeyen sandalyeler ve çiçekli goblen masa örtüleriyle tipik bir kahvehanede pişpirik oynanmakta, muhabbetle memleket kurtarılmakta ve çengelli bulmacalarda soldan sağa bir sanatçımız aranmaktaydı. Dersim’in kim bilir hangi dağından inen bir yavru ayı, yolunu şaşırmış bir ayı yani insan diliyle, içeri dalıveriyor. Yolunu değil ama gördüğüne şaşırmış yavrucak içeride telaşla koşturdukça, koca koca adamlar sandalyeleri masaları devirerekten, yavru insanlar ve de hayvanlar gibi zıplıyorlar oradan oraya. Neticede o bir ayı. Neticede kim bilir neden kaybetmiş yolunu.

**Öldükten sonra
çürünüyor.
Ama belki kendinden
iğreneceğinden,
insan yaşarken de
çürüyebileceği
üzerine hiç
düşünmüyor.**

Üçüncü köprü için ormanlar tıraşlandıkça yolunu şaşırın domuzlar suya bırakıveriyor kendini. Talihli İstanbullular Marmara’da hâlâ yolunu bulabilen yunusları ve de yolunu kaybetmiş domuzları

görebiliyorlar. Sahillerde dondurma yiyenlerin gözüne çarpıyorlar -maalesef- ve Boğaz yalılarına giren var terbiyesizce. Servet düşmanı domuzlar, yollarını hepten şaşırmışlar. Beykoz’un sahilinden suları süzülerek çıkmış bir tanesi geçenlerde, sokak insanlarını kaçırmak ve sokak köpekleriyle koklaşarak bir markete gidiyor sonra. Bir markete. Belki de şaşırmamış.

Geçen yıl Gürcistan’ı sel bastığında, onca derdin arasında Tiflisli yetkililer bir de “sokağa çıkmayın” uyarısı yapmıştı halka. Bir hayvanat bahçesi dolusu, kimi haliyle vahşilerinden seçilerek itina ile kapatılmış hayvan, birden şehre boşalmıştı çünkü. Bir ana caddede salına salına yürüyen suaygırı, bir viyadüğün bacakları arasından geçen kaplan, bir aslanla göz göze gelme ihtimali trafik ışıklarının altında. Goya resmetseydi sizi.

Otomobil, dozer, panzer geçireceği yollar kadar, hayvanların yolunu da inşa ve işaret eden canlı cinsi için “Keşke insanlar iyi insan olsalardı” diyeceğiz şimdilik, bu madde biterken. Mesela. 🌿

AĞAÇ YAŞKEN EĞİLİR

Eyalet sistemi ile yönetilen ülkelerde eyaletlere has kanunların olması ne ise, yaş ile ilgili evrelere de öyle denebilir. Çocukluk, gençlik, orta yaş, orta yaş üstü ve yaşlılık ömrün çeşitli eyaletleri sanki. Birindeki beğeni, heyecan diğerinde komik bile gelebiliyor. Georgia'da pazar günleri arka cepte dondurma taşımanın yasak olması, Arizona'nın geri vitese olan tahammülsüzlüğü gibi insan da sırtına yaş yüklendikçe ciddileşiyor. Bunda hiçbir sorun yok aslında da, insan nasıl oluyor da bir önceki evresini unutabiliyor onu pek anlayabilmiş değilim. Yaş kişiye eklendikçe bir şeyleri de alıp götürmese...

Yaş 9. Acil ama çok acil paraya ihtiyacım var. Çünkü yeni Spiderman VHS kasetleri gelmiş. Biri kiralamadan almam lazım. Babam Spiderman konusunda benim o zamanlar olduğum kadar hassas değil. Sivas eyaleti, yetişkin erkek kanunları hâkim bünyesinde. Bilimsel olarak açıklamasını yaptım, aldım karşıma oturdum, anlattım. Ama anlamıyor babam.

- Baba, çok basit! Böcek ısırıyor diyorum, böcek! Arı soktuğunda şişiyor mu soktuğu yer?

- Aynı şey mi lan? Adam düz duvara tırmanabiliyor, bir tehlike anında üç harfliler kulağına "Abi geldiler kaç!" diye bağıyor diyorsunuz! Örümcek sezgisi ne lan? Özenmeyin elin adetlerine!

- Öyle değil o, anlaşılın diye yerelleştirdim. Nasıl bu kadar eminsin olmayacağından? Dünyadaki bütün böcekler sıra ile soktu mu seni baba? Hayır, o yüzden bilemezsin. Kim bilir nerenin böceği bu!

- Oğlum sen Heidi falan izlesene! Şimdiki çocuklara çizgi film diye dayadılar çarpılmış kaplumbağaları, böceğe dönüşen ergenleri... Onlar ibret-i âlem oğlum, kahraman değil! Hanım bunlar böyleyse torunlar neye benzeyecek? (Yalan yok, 'teletabileri' gördüğüm an benzeri bir duyguya kapılmıştım. Aynı eyalete taşındığımdan olsa gerek.)

- (İçimden) İyi iyi, sen oğlunu veresiyeye muhtaç et, önemli değil. Benim gururum haysiyetim mesele mi ya? Lafı mı olur bu mahallede bunun?

- (Dışından) Peki peki.

Çıktım evden. Benim de bir bildiğim vardı elbet. 9 yaş henüz fizik kurallarının netleşmediği bir eyalet. Her şey mümkün gibi geliyor. Daldım evin sağ çaprazındaki videokaset satan dükkâna:

- Öffff! İşim var gücüm var baba ya! Adnan abi beni babam gönderdi, kasetleri gelmiş mi onu soruyor?

- Oha! Lan biz mahallecek ne konuştuk? Artık kuruyemişçiye çocuk gönderip rakı bile aldırmayacağız demedik mi? Söyle babana gelsin kendi alsın kasetlerini, çoluğa çocuğa veremem! Kazara izlersin falan...

- Ben ne izliycem onun çizgi filmlerini!

- Bazen büyükler mikili film izler, normaldir. Sen karışma!

- Beni sarmıyor onlar. Yok, adam düz duvara tırmanıyor; tuttuğunun bacağına ayırıyor, milleti iki büküm ediyor, sağa sola yapışkan ağ fırlatıyor, ya bırak gerçekçi değil ki!

- Lan! Tamam bağırma birileri duyacak!

Masasının altından iki tane kaset çıkarttı etrafa kaçak bakışlar atıp gazeteye sarmaya başladı kasetleri.

- Al şunu yürü git!

- Kabına bir bakayım, daha önce izlediklerinden çıkınca sinirleniyor babam. Sırf bu yüzden annemi tokatlamışlığı var.

- Siz nasıl bir ailesiniz oğlum? Al yürü git!

Bu kadar kolay olacağını tahmin etmiyordum tabi, eve koştum. Babam da annem de yoktu. Anahtarı yan komşuya bırakmışlar. Pazara gitmişler. Hayat bana güzel be!

- Yarım Saat Sonra -

Babam ellerinde pazar poşetleriyle girmiş video kasetçiye, emanetleri teslim almaya yeltenmiş. Henüz 9 yaşındaki oğlunun ondan atık davranıp kasetleri kapıldığını öğrenince elindeki poşetleri havaya fırlatıp "Vay anam vaylar anam!" melodisini andıran zılgıtlarla koşmaya başlamış eve. Adnan abi, poşetleri daha havadayken kapıp peşinden koşmaya başlamış: "Kaşar peyniri kaçtan aldın Ekrem, bize gelince veresiye yazdır!" diye de serzenmiş arkasından. Adam duymuyor tabii. Babam, sitenin kapısını bile açmayıp engelli

koşu gibi üzerinden atlayarak "ışınlanmaya bir kala, baba koşusu" adını verdiği tempo ile evde bulmuş kendini. Kendini bulmuş diyorum çünkü beni bulamamış. Ben evde yokmuşum. Daha doğrusu evde bana çok benzeyen dili lâl olmuş, çeşitli el hareketleriyle girdiği şoku anlatmaya çalışan biri varmış. Dokuz yaşımı o ana kadar çok net hatırlıyorum. Sonra gözümü bir açtım 14 yaşındayım. İlkokul 3'te, "bölme işleminde kalan" konusunu çalışırken bir açtım gözümü, hoca polinomları anlatıyor. Beş sene ne yaptım, ne yedim ne içtim hiç bir fikrim yok. Gayb perdesi aralandı da, ölüme yakın görmem gereken şeyleri o an gördüm sanki. Kafa gitmiş benim. Kendime geldiğim zaman "Geldim, Gördüm ve Yenildim!" diye bağırıyordum. Senelerdir çıt çıkartmayan çocuk içine mi atmış, ne yapmışsa susmuyor.

Burada anlatmak istediğim o zamanlar hırslarım için dünyayı yakar, "burası yanık bir şey mi kokuyor ya" bile demeden yoluma devam edebilirdim. Ağaç yaşken eğilirmiş hakket. Hiçbir değişiklik yok. 🌿

ARTIK HERKES
BENİ TANIYOR

David Bowie ölünce “üzüleceğine onunla aynı zamanda yaşadığın için sevin,” tarzında bir Facebook mesajı okumuştum. Bazı klişelerden vazgeçilemez, bilhassa kayıpla ilgili olanlardan.

Bowie kadar yaşlı değilim ama onun müziğiyle hemen hemen aynı yaştayım. Elli yıla yayılmış bir müzik.

İlk parlayışından, yani altmış sonları, yetmiş başlarından, hatta daha kesin söylersem o harikulade “ground control” tekerlemesiyle Space Oddity’den Blackstar’a kadar neredeyse bütün hayatım onun bütün müzik hayatına albüm-albüm tanık olarak, ve âşık olarak geçti.

Girişte alıntılıdığım cümle en çok benim için söylenmiş gibi: Bowie’nin müziğiyle beraber büyüdüğüm ve yaşlandığım için kendimi alabildiğine şanslı hissediyorum. İyi zamanda, hatta tam zamanında doğmuşum. Hayatımın tamamında yanımda oldu.

İnsan doğduğu evdir. Babamın müzikle ilgisi yoktu ama annem o zamanın deyişle “ecnebi müziği” tutkunuydu. Küçük bir pikabı vardı ve taşrada olduğumuz halde o efsanevi altmışlı yılların bir sürü popüler şarkısı bizim evin aşına sesleri arasındaydı. Annemin Ses ya da Hayat dergisinden takip ettiği ve küçük kasabamızda aynı zamanda tüpgaz bayii de olan plakçı Ali Rıza amcaya düzenli olarak sipariş ettiği sayısız 45’lik. Bugün hâlâ hepsini dalga dalga bir deformasyona uğramış olmalarına ve zıplaya zıplaya çalmalarına aldırmandan arada bir dinliyorum.

İnsan büyüdüğü zamandır. Öyle bir evde büyüdüğüm için de, öyle bir zamanda, hatta tam zamanında doğduğum için de ayrıca hayata minnettarım. Bugün için rock tarihinin parçası olan sayısız müzisyen benim için, ve tabii yaşlılarım için, yaşadığımız günün bir parçasıydı.

İlginçtir, rock/pop rüzgârının o ilk müthiş fırtınası 70’li yılların ikinci yarısından itibaren tadını kaybetmeye başladı. Bir şey oldu. Çocuklar

Üzüleceğine
onunla aynı
zamanda
yaşadığın için
sevin.

yoruldular, belki. Elvis 74’ten sonra fiilen bitmişti, Beatles dağılmıştı, vb. İçlerinden bir tek, başkasına haksızlık etmediğimi umarım, Bowie onu o yapan enerjiyi kaybetmeden 80’lere kadar art arda muhteşem albümler yaptı. Her seferinde müziğin yanı sıra bir de yeni bir görsel fenomen getirdi. Müziğin ve müzik sözlerinin insanı zorlarken kimlik denen şeyin de inanırlılığını, yerleşikliğini alt üst etti. Cinsiyet, sözgelimi, Bowie’yle şeklini kaybeder oldu. Ondan önceki kılık çabalarında hep fazlasıyla maskülen bir hava vardı. Bowie ise sanki erkek olduğum kadar kadının da diyordu, hatta daha iyisi, ben her şeyim.

Onun bu özel tarzının genç nüfusun geleceğini nasıl etkilediğine dair çok bir şey bilemem elbette ama “liberating” bir etkisi olduğunun söylendiğini sıkça duymuşumdur. Benim dikkat ettiğim şey, önce çocuk, sonra yeni yetme aklımla, adamın yaptığı şeye bütün varlığıyla inandığıydı. Başka birinde iğreti durabilecek vakti zamanın “glam” ayrıntıları veya bugünkü hassasiyetimize kaba saba gelebilecek eşcinsel hamleler Bowie yapınca itiraz edilmez, hor görülmez oluyordu. Zamanla elindeki her malzemeye mesaj verebilen, tartışma ötesi bir sanatçı oldu. Çünkü ne yaptıysa, neyi bozduysa, eğip büküyse, ki burası önemlidir, müzik içinde yaptı, ya da tiyatro, sinema, her neyse, sanatın bir formu içinde yaptı. Kendinden sadece, ki burası da çok önemlidir, sanat içinde söz ettirdi.

Bowie tutkum, dedim ya, kendimi bildim bileli süregeliyor. Hakkında yazılmış kitapları da alıp okumuşluğum ve hâlâ saklamaktalığım vardır. Müzik dışındaki Bowie’nin, mesela, elinden kitap düşmediğini, binlerce ciltlik muazzam bir kütüphaneye sahip olduğunu öğrenmişim. Sonra günde iki paket sigara içtiğini. Giyim kuşama düşkünlüğünü. Beyefendiliğini. En çok Elvis’i sevdiğini. Kraliyet’in vereceği şövalyelik ünvanını hem de sadece anlamsız bulduğu için reddettiğini. Ve tatlı bir magazin: Sonradan karısı olan Iman’a ilk kez “çay içelim” (cidden, kahve bile değil, çay!) daveti yaparken heyecandan tir tir titrediğini.

Bowie’yle sadece müziği yoluyla değil, hakkındaki edebiyatı takip etme yoluyla da uzun bir geçmişim var. Keşke burada da yerim daha uzun olsa ve sevdiğim şarkılarından sevmediğim filmlerine kadar her istediğimi, yanına aklımda kalmış magazin parçalarını da ekleyerek (eh, adam acayip bir hayat yaşamış!) yazabilsem.

Daha önemlisi, ben yaşlandıkça onun da tatlı tatlı, bilgece ve pırıl pırıl yaş kazanan yeni şarkılarının hayatımın bazı ne zor zamanlarında dayanmama yardım ettiğini anlatabilsem.

Ama bitirirken hiç değilse şunu eklememe izin verin. 80’ler ve 90’lar benim için Bowie’nin en parlak, ya da en bana seslenen yılları değildi. 1999’daki hours ile Bowie, yaratıcılığın ve olgunluğun zirvesine çıktı. hours ve onu takip eden Heaten, Reality, The Next Day, nihayet Blackstar bir müzisyenin “işte, kendimi gerçekleştirdim,” diyebileceği ve arkasında derin bir özlem bırakacağından emin olabileceği bir büyük rüya anahtarı. 🌟

GÖZÜN GÖNLE
İHÂNETİDİR
ALİŞMAK

221

Suskunluk,
insanın kendisine gösterdiği
kibarlıktır.
Anlamazlar!

222

Sana sevmeyi öğreten
kazık atmayacaksın!
Çünkü gerçek ustaların,
en iyi numaralarını sona saklamak gibi
âdetleri vardır.

223

İnsan yanındakinin kıymetini bilmiyor.
Çünkü gözün gönle ihânetidir alışmak.

224

Ne zaman kazandım sansam
kaybetmiş dahi sayılamayacağımı
görüyorum.

225

Şimdi biz,
arasına başka sözcükler girmiş
iki kelimeyiz.
Uzak ama devamı birbirinin.

226

Ona şiir oku!
Şiir kadını güzelleştirir,
erkeğe sabır verir.

227

Ne zaman bir konuda çok düşünsem
bilirim ki yanıltayım.
Gönül râzı olmadı mı,
akıl karar veremiyor.

228

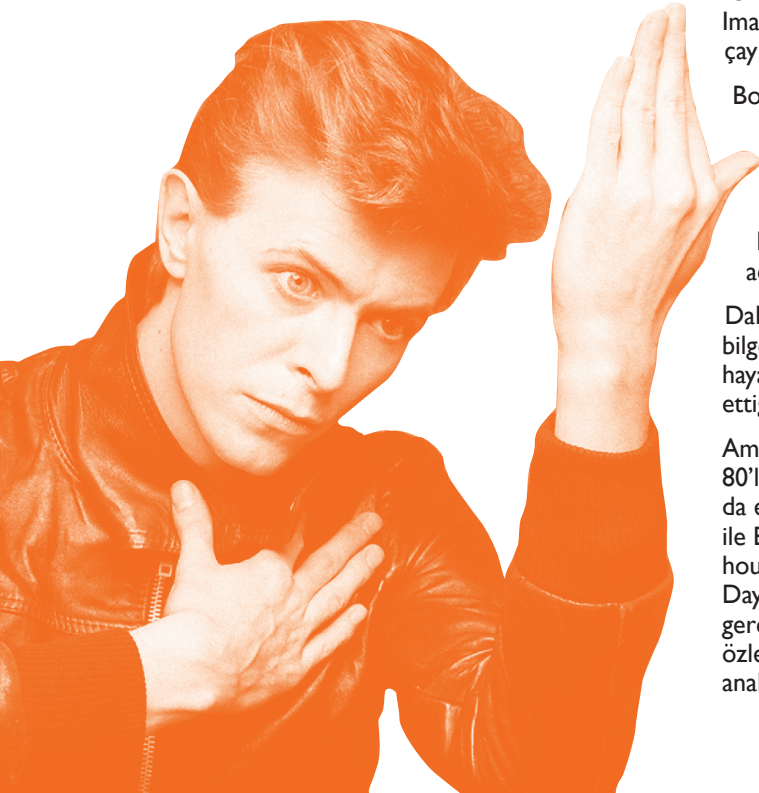
Ertelenmiş bir ayrılık bu.
Sallanan bir dişi dilimle ittirir gibi...
Oradasın, biliyorum;
ama gideceksin de!

229

İlık bir ısrarla içine çekiyor umut.
Direnemiyorum!

230

Beceriksizce el ele tutuşmanın
hakikatine inanmaya devam mı?
Elbette!

MARDİN'DE YAŞAMAK

Mardin'de yaşamak;

- 47 Bin yılda eskimeyen konakların içinde gezinip on yılda eskiyen apartmanlarda yaşamaktır.
- 47 Cezaevi ring aracı görünümlü şehiriçi otobüslerine binip iş yerine gitmektir.
- 47 Geceleri Mezopotamya Ovası'nı gören bir terasta oturup oranın bir deniz olduğu hayalini kurmaktır.
- 47 Muhtemelen terasta otururken yanımızda bulunacak arkadaşla oranın "Mezopotamya mı, Kürdistan mı?" olduğu tartışmasını yapmaktır.
- 47 Alışveriş yaparken esnafın, senin memur olduğunu öğrenince gözünde beliren dolar işaretini fark edip Benjamin Franklin'i derinden yâd etmektir.
- 47 Polonya'dan gelip Mardin'e yerleşen müzisyeni dinlerken Mardin'e atanıp ertesi yıl evlenerek eş durumuyla "batıya kaçan" öğretmeni düşünüp gülmektir.
- 47 Okey oynamak bahanesiyle açılan öğretmen sohbetlerinin "Beraber bir cafe mi açsak la?" gibi fikirlerin mezarlığına dönüşmesini izlemektir.
- 47 Şehirdeki kahve mekânlarının sayısının kitap mekânlarının sayısından daha fazla olmasına şaşırmmamaktır.
- 47 Yolda karşılaştığınız her üç kişiden üçünün öğretmen olduğunu düşünerek "Mamoste merhaba!" demektir.
- 47 Eski yerleşim yerine "Eski Mardin" denilirken yeni yerleşim yerine neden "Yeni Mardin" denilmediğini anlamaktır.
- 47 Sebepsiz yere halay çekmektir.
- 47 12 yaşındaki Komi Ahmet'in, dürümseverlerin "açık ayran" algısını yıkan müthiş tespitine şahit olmaktır : "Abê istiyorsansa iki tane kapalı ayranı bardağa döküp getireyim?"
- 47 Mardin kalesine bakıp tel örgüler görünce hayıflanmaktır.
- 47 Bir İtalyanla Kürtçe anlaşmaktır.
- 47 Bahar aylarında festivalden festivale koşarken sağ ayak çapraz bağlarının kopabileceğini düşünmektir.
- 47 Tehcir edilenleri geri dönmeleri için çağırıp geldiklerinde evlerinde ablukaya almaktır.
- 47 Şarap kokusu sinmiş taş sokaklarda yürürken Süryani ezgilerini duyumsamaktır.
- 47 Şehre 'fransız' kalan yerli turistlerin takı ve yapıları olan hayranlığına müteakip dönerken "Siz burada nasıl yaşıyorsunuz?" şeklindeki sorularına maruz kalmaktır.
- 47 Derik ile Nusaybin'in arasında kalan şehrin, onlardan bu kadar uzak olmasına kızmaktır.
- 47 "Mardin benim çocukluk gökyüzüm" diyen Murathan Mungan'ın dizelerini sokak duvarlarına kazımdır. ❀

KELİMELERİN BAZI ANLAMLARA GELMEDİĞİNE DAİR

Oğuz Atay'a...

Tarif edememek...
Anlatamamak...

"Önce söz vardı" yazar İncil'in girişinde. Sözden önce de yazı vardı der, Derrida. Sözün sınırının 'anlatamamak' olduğunu söylemek ister sanki. Tabii ne demek istediği tam olarak anlaşılamaz; çünkü yazmadan önce söylemiştir. Oysa söz ne kadar da eksik... Yazı, biraz kurtarır durumu. Bir yere kadar ama...

Sevdiğinin gözlerinin içine "seni seviyorum, sen benim ışığımsın, ellerimi sakın bırakma" bakışıyla bakan bir adam düşünün mesela. O bakışı tam olarak hangi sözcüklerle anlatabilirsiniz? Alın işte yukarıda yazdım. Bir daha okuyun. Okuduklarınız milyonla çarpılsa bile o bakıştaki teslimiyetin ve masumiyetin yanına yaklaşamaz. Ya da "merak etme, hepsinin üstesinden geliriz" saç okşaması... "Ayının teki de olsam seni çok seviyorum." yüz dökülmesi... "İyi ama bu kadarı da fazla, sen de laflarına biraz dikkat et" kaş çatışı... "Farkındayım, pişmanım ve çok üzülüyorum" ses titremesi... Bunların hangisini hangi söz eksiksiz anlatabilir?

İletişebilmek adına kelimeleri icat eden atalarımıza aşkolsun! Ellerin, gözlerin ve harflerle kirlenmemiş sesin görkemine bıraksalardı keşke kaderimizi. Belki bir medeniyet geliştiremezdik ama anlatamamanın ezikliğiyle kendimizi parçalayıp ruhsal buhranlar da yaşamazdık...

Büyük yönetmen Kim Ki-Duk'un "Boş Ev" isimli muazzam bir filmi vardır. Filmde genç bir adamın, tatildeki insanların evine girip onların yokluğunda evlerinde yaşaması anlatılmaktadır. Girdiği evlerde yaşamını sürdürürken de onların evlerinde ufak tamiratlar yapar. Bir gün boş ev sanıp girdiği evde güzel bir kadınla karşılaşır ve ona âşık olur. Kadın mutsuzdur ve kocasından şiddet görmektedir. Aralarında hiç konuşma geçmese de ilişkileri tutkulu bir aşka dönüşür. Ana karakterler olan kadın ve adam film boyunca neredeyse hiç konuşmazlar. Sadece tek bir sahnede bir tek cümle eder kadın. Onların dışında herkes durmadan konuşur. Koca,

Sebastian Eriksson

İletişebilmek adına kelimeleri icat eden atalarımıza aşkolsun! Ellerin, gözlerin ve harflerle kirlenmemiş sesin görkemine bıraksalardı keşke kaderimizi.

komşular, ev sahipleri, polis vs. Ama onlar hiç konuşmaz. Çünkü öyle şeyler duymuş ve yaşamışlardır ki artık tahammül edebilecekleri tek şey sessizliğin şefkatidir. Çok güzel severler birbirlerini, hiç olmayacak şekilde severler ve bu aşkı tek bir sözle bile kirlfetmezler...

Yıllar önce "İnsanlardan beklentiniz nedir?" gibi bir soruyla karşılaşmıştım. Şöyle cevaplamıştım o soruyu:

"Susun! Çünkü bana söyleyeceğiniz her şeyi ya daha önce birileri söyledi, ya da bir yerlerde okudum. Nasihat kafa karışıklığına iyi gelir, merhamet acıya, şefkat öfkeye... Ve ben o kadar çok şey görüp geçirim ki ne nasihate ihtiyacım var artık ne merhamete ne de şefkate. Çünkü tahammülüm kalmadı artık. Çünkü hiçbir gerçek değil. Gerçek olan tek bir şey var; şu an burada olmak zorunda olduğum için olmak istediğim yerde olamıyorum ve bir gün burada olmak zorunda kalmadığımda olmak istediğim yerde olacağım. Bedenimle ya da ruhumla... Bilmiyorum. Bir gün olacak ama bu. Anlayabiliyorsanız bunu içinizden anlayın. Anlamıyorsanız da, susun..." ❀

RESSAM

SABİHA RÜŞTÜ BOZCALI

SALT Araştırma, Sabiha Rüştü Bozcalı Arşivi

22.12.2015

28.02.2016

SALT
kurucu Garanti Bankası
saltonline.org

SALT GALATA

GLOBAL
TATIRIM HOLDİNG

Giriş ücretsiz

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“GÖRÜYOR MUSUNUZ HALİMİZİ?”

Türk asıllı Alman gazeteci, Die Zeit gazetesinin editörlerinden Özlem Topçu, Diyarbakır’da gördüklerini anlattı.

SUR ANNELERİ

Sur’daki içindeki çatışmalarda vurulan çocukların, gençlerin cesetlerini alamıyorlar. Yetkililer izin vermiyor. Çatışma dinmiyor. Bölge güvenli değil. Giriş yasak. İnsan Hakları Derneği’nin ofisinde anneler açlık grevi yapıyor. Ben oradayken, açlık grevi 20. günündeydi. Yetkililer, ailelere “Cesetlerin üzerinde mühimmat olabilir, onları temizleyin, o zaman alabilirsiniz” diyor. Anneler de “Bu hangi vicdana sığar? Bu mu sizin Müslümanlığınız?” diyorlar.

ŞEHİT AİLESİ

Diyarbakır’daki Şehit Aileleri Derneği’ne (YURT-SAV) gittim. “Biz de Kürt’üz” diyen Başkan Ömer Çokur Türk milliyetçisi. Kardeşi, 1995’te, bir PKK saldırısında şehit düşmüş. Orada şehit olan askerlerin hepsi Kürt. Çokur “Bizim çocuklarımız vatana millete, bayrağa hizmet etti” diyor. PKK’yı gaddar ve akılsız olarak niteliyor. En büyük ve en kalıcı dert olan “evlat acısı” şehit ailelerini buluşturmuş. Onlar da kederli, yorgun ve öfkeli. Herkes çok öfkeli.

AYNI ACI, AYNİ DERT, AYNİ KAHIR

Sur’daki çatışmalarda PKK ile güvenlik güçleri arasında kalıp ölenlerin anneleri ile şehit anneleri tıpatıp aynı insanlar. Söylemeseler, hangisi kimin annesi bilmek imkansız. Zaten birçok ailede hem dağda vurulan, hem askerde şehit edilen çocuklar var. Anladım ki Türkiye’de insanlar aynı acıları yaşadıkları halde birlik olamıyorlar. Her iki taraf da evlat acısı yaşıyor. Birbirlerini anlamaları beklenir. Bu çatışmaya son verebilecek dirayeti göstermeleri beklenir. Öyle olmuyor. Çok şaşırtıcı.

“GÖRÜYOR MUSUNUZ HALİMİZİ?”

Diyarbakır belediye binasının önündeydim. Caddeden bir tır geçiyor. Üzerinde tank var. Sur’a gidiyor. Gerçeküstü bir sahne. Kaldırımında yürüyen bir kadın bana baktı ve “Görüyor musunuz halimizi?” dedi. Yaşadığınız sokağa tank girdiğini düşünün. Duvarları yıkarak ilerliyor. Enkazın üzerine çıkıp ateşe devam ediyor...

4-5 BİN KİŞİ, ÇATIŞMANIN ORTASINDA KALMIŞ

Sur’da sokağa çıkma yasağı 2 Aralık’ta başladı. 50 gün sokağa çıkamamak, yaşam koşullarını hızla aşağıya çekiyor. Yoğun çatışmaların sürdüğü 6 mahallede 4-5 bin sivil olduğunu duydum. Bomba, tüfek, tank sesleri arasında, yıkıntılar arasında sıkışmış, çaresiz durumdalar. ***

Diyarbakır Belediyesi’nden aldığım bilgiye göre, Sur’dan kaçanların sayısı 20 bin. Kim bilir nerelere sığınıyorlar. Kimileri, akrabalarına gidiyormuş. Kimileri, 4-5 aile birleşip boş evlere yerleşiyorlar. Ne mobilya var, ne buzdolabı, ne kap kaçak. Soğuk. Gıda ve battaniye gibi şeylere muhtaçlar. Evlerine geri dönemiyorlar. Evlerine ne oldu, onu da bilmiyorlar.

Hiçbir ülke, toprak kaybetmek istemez. Toprağın bütünlüğü, ancak “duygu birliğiyle” sağlanır.

“PKK NEDEN BİZE RAHAT VERMİYOR?”

Diyarbakır halkı, PKK’yı da sorguluyor: “PKK’lılar bizden ise neden geceleri kapımıza gelip evimizin yedek anahtarını istiyorlar, niçin evimize giriyorlar, çatılarımızdan kaçıyorlar, neden bize rahat vermiyorlar?...” ***

Geçen yaz, halkın yarısı PKK’ya sempati duyuyor, diğer yarısı ise mesafeliydi.

Sempati duyanlar PKK’yı kendi çocukları olarak görüyordu. Şimdi bıkmış, korkan insanlara rastladım. Halk, çatışmanın bir an önce bitmesi için dua ediyor.

TERÖRLE MÜCADELENİN BEDELİ

PKK, hendekleri, güvenlik güçleri giremesin diye kazıyor. Hendeklere mayın ve bomba yerleştiriyorlarmış. “Bu gölge bize ait, devleti tanımıyoruz, ey devlet sen zalimsin, sen işitemiyoruz, burası bizim...” demenin yolu bu. ***

Vatandaşlar ise sadece güvenlik ve huzura kavuşmak istiyor. Bana göre, “Kim haklı, kim başlattı” diye tartışmayı sonraya erteleyip bir an önce çatışmayı durdurmak gerekiyor. Bir yolunu bulup masaya dönülmeli. Kamu düzenini sağlamakla yükümlü olan devlet, terörle mücadele ederken, sivillerin felakete uğramasına müsaade etmemeli.

HDP - PKK İLİŞKİSİ

HDP arada kaldı. Kendini savunamadı. HDP’nin içindeki birçok insan da PKK’ya mesafe koymak istemiyor. Selahatin Demirtaş, PKK’dan kurtulmak istiyor bence. Mesela Çınar saldırısından sonra “Bunu yapanlar halktan özür dilemeli” dedi. İsim vermedi, fakat herkes PKK’yı kastettiğini biliyor. Demirtaş, bir yandan da hükümet ve medyanın yoğun saldırısına maruz kalıyor. PKK’nın kısılcından kurtulamıyor. Görebildiğim kadarıyla, Demirtaş, barışın tesisine katkıda bulunabilecek, yetenekli bir siyasetçi.

“DEMOKRATİK SİYASET” UMUDU

HDP’nin siyasal sisteme girmesi bir denge sağladı. Kürtlerin bir kısmı bu demokratik siyasete, HDP’ye umutla baktı.

Yani, Türkiye, PKK’yı geriletebilmek ve terörden kurtulabilmek için HDP’yi yaşatmaya bakmalıydı. Tam tersi yapıldı. Bence barış sürecinin sahipliği de, verimliliği de, HDP’nin meşru temsilci olarak kabul görmesine bağlıydı. Ne yazık ki hükümet de, cumhurbaşkanı da, PKK da bu imkanı hiçe saydı.

SAVAŞ ALANININ ORTASINDAKİ ETEN DUVAR

İçişleri bakanlığı “Teröristlerin % 70’ini temizledik” diye açıklama yaptı. 50 gündür devlet bu meseleyi halledemedi. Çünkü siviller var. Halk bir etten duvar gibi, savaşın ortasında. Görünüşe göre, öncelikle onları kurtarmayı düşünen de yok. Haberlerde “Şu kadar terörist etkisiz hale getirildi” cümlesini duyduğumda ürperiyorum. Sonuçta medeniyet nedir? En kötü düşmanını insanlıktan çıkartmamak. Düşmanın da adı var, annesi, babası, yüzü ve kişiliği var.

DEVLETİN GÜCÜ

Hiçbir ülke, toprak kaybetmek istemez. Fakat toprağın bütünlüğü, ancak “duygu birliğiyle” sağlanır. Türkiye zaten bölünmüş durumda. Diyarbakır’ın içinde bile insanlar bölünmüş vaziyette. İstanbul’daki milyonlarca insan, doğudaki çatışmanın farkında bile değil. Bu bölünmüşlüktür. Devletin, terör örgütünden daha güçlü olduğu, çatışmayı durdurma yetkinliği göstermesinden anlaşılır.

PKK, GÜNEYDOĞU'DAKİ İNSANLARI TANIMİYOR

PKK 40 senedir savaşıyor. 40 senedir Kandil'den Türkiye'ye gelmediler. Güneydoğuda yaşayan insanlar için mücadele ediyorsun. Sen bu insanları artık aslında tanımıyorsun ki? Biraz geri çekil. Demokratik siyasete, HDP'ye alan aç. Savaş bir yaşam biçimi olamaz. Kaldı ki, Haziran seçimlerinde HDP'nin aldığı destek, tüm Türkiye'nin ortak düşüncesini, barış isteğini ortaya koydu. Toplumun her kesiminden barış talebi geldi. Hükümetin de, örgütün de bunu anlamasını beklerken gariban insanlar, askerler, gençler ölüyor. Bu, ağır bir bedel.

"BUNU BİR TEK O YAPABİLİR"

Cumhurbaşkanı bence gerçekten çok yetenekli bir siyasetçi. Ve insanlar onu "Türk-Kürt barışı getiren lider" olarak görüyordu. O kadar güçlü ve samimi bir lider ki bu barışı bir tek o tesis edebilirdi. İnsanlar Erdoğan'a inandılar. 1991'de "Biz PKK terörünü kınıyoruz ama aynı zamanda devlet terörünü de kınamalıyız" demiş. 25 sene önce söylediği o büyük sözün gerisine düşmesine anlamıyorum. 2013'te, Erdoğan "Güçlü bir Türkiye asla eyalet sisteminden korkmamalıdır" dedi. Sadece 2 sene sonra "Kürt meselesi diye bir mesele yok" diyor. Nasıl oluyor?

TÜRKİYE, AVRUPA'NIN BİR PARÇASI OLABİLİR

Hükümet yanlısı köşe yazarları yanılıyor: Tüm dünya Türklere saldırmıyor. Bu doğru değil. Avrupa'nın önceliği, sığınmacılar konusunda Türkiye'yle işbirliği yapmak. Bunun için de Türkiye'nin istikrarlı, güvenilir bir müttefik olmasını istiyor. Türkiye'yi hemen AB'ye alacaklarını düşünüyor. Ama Türkiye bölgedeki krizlerden ve kendi içindeki çatışmadan uzak kalabilirse, Avrupa'nın gerçek ve doğal bir parçası olmayı başarabilir. Bu da Türkiye için büyük bir kazanç olur. Türkiye zaten 2,5 milyon Suriyeli sığınmacıyı aldı. Avrupalıların sığınmacıları almamasını ikiyüzlülük olarak görüyorum. Bütün yükü Türkiye'ye bırakmamalılar. Türkiye, eğer sığınmacıları burada makul imkanlar içinde barındırabilirse, Avrupa'ya karşı bir ahlaki üstünlük de kazanacak. Ama bu henüz böyle değil. Türkiye elinden geleni yapsa da, su an yaklaşık bir milyon Suriyeli çocuk okula gitmiyor, işçiler suiistimal ediliyor. Türk siyasetçilerinin bir perspektifi yok gibi. ✱

ÜÇLEME

GÜVEN BİLGE

AL BU BENİM KALBİM!

*“ve dünyanın
en güzel adresine taşındım,
senin yanına”
(Osman Konuk)*

“Senin oğlun gaspçı olmuş.” Ammo Veysi’ye böyle söyleyeceklerine, parmaklarını teker teker kesip gözlerini oysalardı, karnını delik deşik edip kafasına sıksalardı daha az acı verirlerdi. Hatta bütün bunları yaparlarken gözünden yaş gelse, gururundan, delikanlılığından ağzından bir tek kelime çıkmazdı. O kadar taşaklıydı Ammo Veysi.

Bir tek haram lokma yememek için ömrünü semt pazarlarında geçiren, dört çocuğunu da okutup adam etmeye çalışan, bunlar yetmezmiş gibi sirozdan ölen rahmetli abisi Lalo Yaşar’ın karısına ve iki çocuğuna bakan Ammo Veysi’ye; haram, hile, haksızlık nedir bilmeyen o dünya iyisi adama kalkıp dediler ki; “oğlun Doğan gaspçı olmuş.”

Veysi kapısına gelen polislerden önce Doğan’ın ağzını burnunu kırıp öyle teslim etti. Bir anlık öfkeyle yaptı bunu. Yapar yapmaz ağır bir pişmanlık duydu ama iş işten geçmişti. Doğan’ı aldılar, içeri koydular ama üç gün içinde olayın düzmece olduğu, Doğan’a iftira atıldığı ortaya çıktı. Çıkınca babasına “Bana vurdun ya baba. Allah seni inandırсын canımı yakmadı yumrukların. Ama benim oğlum böyle şey yapmaz lan demedin ya. İşte bu beni toprağa gömdü baba.”

Ammo Veysi, tıpkı Hazreti Ebu Zer’in Hazreti Bilal’in ayağının altına kafasını koyması gibi kendi başını oğlunun ayaklarının altına koydu. Ebu Zer bir konuşma esnasında öfkesine hakim olamayıp bir zamanların kölesi, Peygamberimizin sesini sevip de ille de ezanı o okusun dediği Bilal-i Habeşi’ye “kara kadının oğlu” diye hakaret etmişti. Bu söz, Peygamber efendimize ulaşınca “ey Ebu Zer! Sen onu anasından dolayı ayıplıyorsun öyle mi? Demek ki senin içinde hâlâ cahiliye ahlakı kalmış” diye Ebu Zer’i azarladı. Ebu Zer söylediği sözden o kadar pişman oldu, o kadar pişman oldu ki yüzünü yere koyarak, “Bilal, yüzüme ayağıyla basmadıkça, başımı yerden kaldırmayacağım diyerek özürler diledi, gözünden yaşlar akıttı. Hazreti Bilal ömrünü kabul etse de Ebu Zer başını yerden, Bilal’in ayaklarının altından kaldırmadı.

Doğan, başka laf etmedi ama babasına gönül koydu. Gönül sahipleri gönüllerini koyarlar. Sevince de kırılınca da gönüllerini koyarlar. Sevgileri bitmez ama kırgınlıkları biter. Doğan’ın da kırgınlığı geçer.

Aslına bakarsanız Doğan bir şey çalmıştı. İşin bu kısmı iftira değil. Aynı okulda okuduğu Berna diye bir kızın kalbini çaldı. Doğru olmadı bu laf. Bir

kızın kalbini çalmak, biraz piç bir durum. Doğan, Berna’nın kalbini çalmadı, kıza âşık olunca, kendi kalbinin ağırlığına, çarpıntısına, yüküne dayanamadı; bir gece sabaha kadar oturup Esengül’ü, Bergen’i, Ali Tekintüre’yi, Nejat Alp’i, Tüdanya’yı, Zihni Cinan’ı üst üste dinledi, kendi elleriyle göğsünü yarıp kalbini avuçlarına aldıktan sonra ertesi gün kızın yanına gitti ve “al bu benim kalbim, sana bakınca göğsümü paramparça ediyor, sana baktıkça göğüs kafesim paramparça oluyor, al bak bu benim kalbim, senden ayrı kalınca gözümdeki uykuyu, ayaklarımdaki dermanı, gözümdeki feriy, ağızımdaki tadı, dilimdeki kelimeleri alıyor, sen oradayken bu kalp bana fazla, bu kalp bana büyük, bu kalp bana ağır, al bu benim kalbim, sen uzaktayken, yanımda değilken yani, karanlıkta kalıyorum bunun yüzünden, sen olmayınca bu kalp, kalp değil yara oluyor bana, insanın kalbinde yara olmaz mı olur elbette ama bu öyle değil, kalpte yara değil, kalbim yaranın kendisi oluyor, al bak bu kalbim senin olsun” dedi ve kendi elleriyle kalbini Berna’ya uzattı.

**Erecek
bir murad,
çıkılacak bir
kerevet varsa
masallardadır,
bu dünyada
değil.**

Bir erkek, kendi kalbini, kendi elleriyle öylece uzatıp karşısında merhamet dilendiğinde, kadın ya elindeki sigarasını üzerinde söndürüp gider ya da usulca alıp bir çiçek gibi saçlarının arasına koyar. Berna ikincisini yaptı; Doğan’ın tertemiz kalbini ince, uzun, zarif parmaklarıyla, hiç acıtmadan tutup kestane rengi saçlarının arasına iştiriverdi. Doğan’ın göğsündeki ağrı o andan sonra dindi.

İki genç sevgili, dört yıl boyunca birlikte oldular. Dört yılın sonunda Berna, telefonla Doğan’ı aradı. “Bir şey konuşmamız lazım ama telefonda olmaz, yarın yüz yüze konuşuruz” deyince Doğan bir bokluk olduğunu hemen anladı. İyi bir şey olsaydı telefonda da söylerdi. “Karatay diyeti yapacağım, Dukan diyeti riskliymiş diyorlar, bizim ajansta Şule patır patır kilo verdi, müşteri toplantısında öküz gibi müşteriyi dinleyip durduk, herif ne istediğini kendisi de bilmediği için kıçımızdan uyduracağız, kız Louis Vuitton diye geriniyor bir şey demedim, manyağa bak ben bilmiyorum muyum koluma takıp gelmeyi, sabaha kadar Lars Von Trier izleyip bir intihar çeşidi deneyeceğim” türünden laflar olsaydı zaten, daha nasılsın iyi misin bile demeden telefonda söylerdi.

Bir kadının telefonda susup sonra yüz yüze konuşuruz demesi, gerçekte biz ayrılıyor demektir. Merhamet ve vicdan sahibi kadınlar,

ayrılığı telefonda söylemeye kıyamadıkları için arayıp biraz susar, sonra yüz yüze konuşuruz derler.

Hikayeyi abartmanın bir manası yok, çok bildik mevzular. Berna’nın ailesi Doğan’a şiddetle karşı çıkınca, Berna ortaya çıkması muhtemel büyük kavgaları, gürültüleri göze alamayıp ayrılmalarının iyi olacağını söyledi. Dikkatle baksaydı, tam o an, bunu söylediği an dikkatle baksaydı, saçlarının arasındaki kalpten ipil ipil kan sızdığını görecekti.

O an fark edemedi ama yine de çok geçmeden fark etti ve Doğan’a geri döndü. Ne olduysa ondan sonra oldu. Berna’nın ailesi Siirtli, Haydar’da avuç içi kadar bir evde oturan, pazarcı, okuma yazma bilmeyen Ammo Veysi’nin oğlu Doğan’ı kızlarına layık görmediler. Allah var, Berna bütün bunlara aldırmadan Doğan’la birlikte olmaya devam etti. Ağzılarının tadı kaçmadı değil. Hem ağzılarının tadı kaçtı hem de huzurları. Birbirlerine belli etmediler.

Zamanla, iş daha da ciddileşince, bu iki gencin gönülleri birbirine daha geçince, Berna’nın büyük ablası şeytanın aklına gelmeyecek bir iş yaptı; nefretinden, kininden, kötülüğünden, kalktı polise gece vakti evimin önünden çantamı çaldılar deyip Doğan’ın olabileceğini söyledi. Şikayetçi olunca, gidip çocuğu evinden aldılar. Bizim semte gelince, çocuğun bu işi yapabileceğinden kuşku duymaz insan. Dışarıdan bakınca öyle gelir.

Ammo Veysi işte o gece oğlu Doğan’ı dövdü. Çocuğun günahını aldılar durduk yere. Allah’tan korkmadılar, dünya iyisi çocuğun günahını aldılar. İnsan bu dünyada böyle temizleniyor, imtihan bu; sabredeceksin ve üç metre kefeninle Rahmet-i Rahman’a yürüyeceksin.

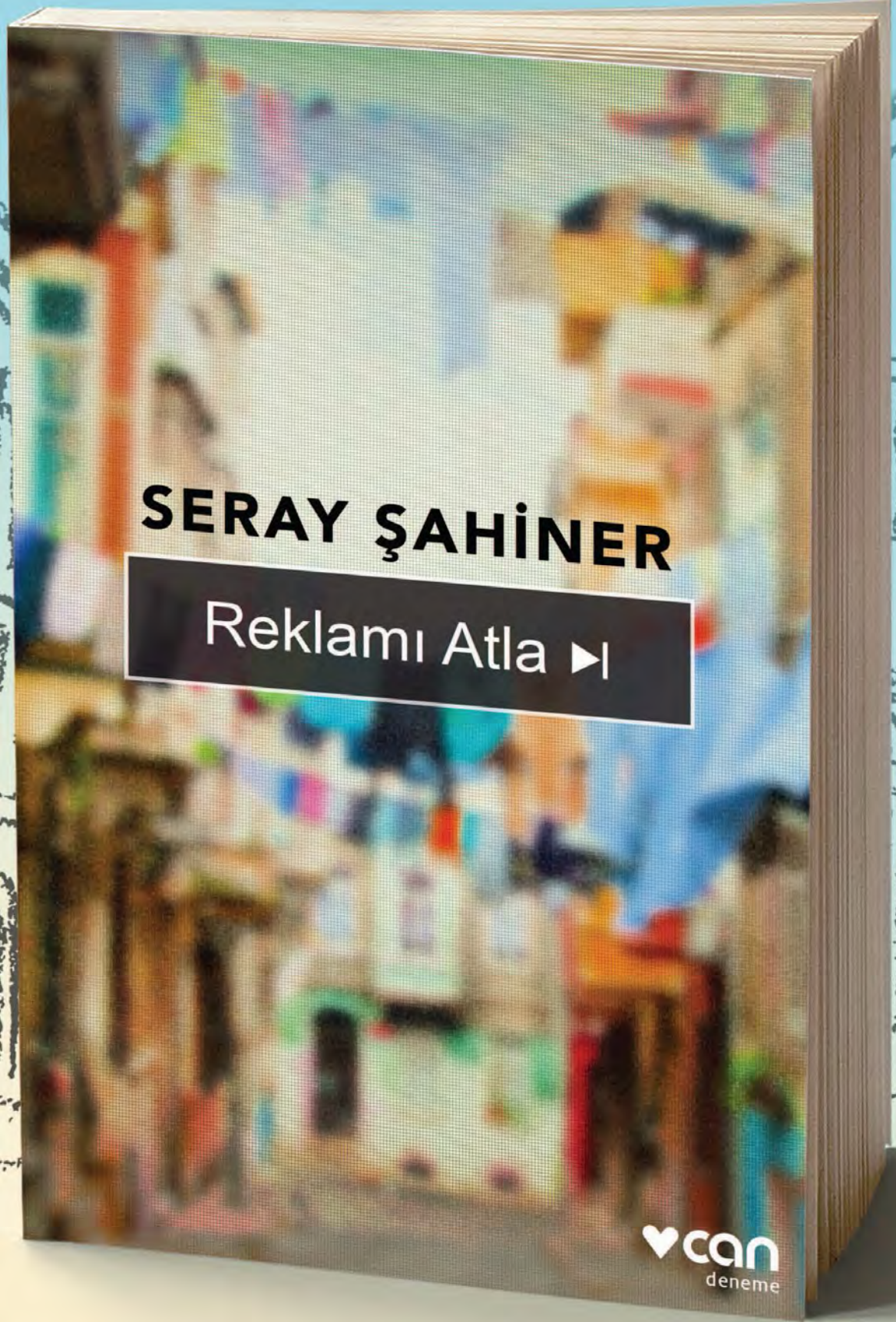
Ammo Veysi delirdi. Bir gece emaneti alıp, kızın ailesinin evinin önünde sinirinden iki şarjör boşalttı. Karşısına biri çıksa anam avradım olsun içini kurşunla doldurur, yine de hırsını alamazdı. Veysi abiyi oradan zar zor aldılar. Artık korkularından mı utançlarından mı bilmiyorum, kimse şikayetçi de olmadı.

Erecek bir murad, çıkılacak bir kerevet varsa masallardadır, bu dünyada değil. Bizim semtte hiç değil. Kızın Doğan’la birlikte daha öteye gitmeye niyeti olmadı. Aralarına mesafe girdi. Sonra olan oldu.

Doğan bir akşam vakti Hazzopulo Pasajı’nda çay içerlerken kızın saçlarında kalbinin olmadığını fark etti. Ölmeye niyetlenmiş kediler gibi uzaklaştı kızın yanından. ❀

**"Büyükanne, sizin adliyeleriniz
neden bu kadar büyük?"**

**Ve diğer soruların
yanıtları için:**

İSTİKLAL'DE BİR KÜÇÜK PRENS

“Sevdiğiniz çiçek milyonlarca yıldızdan yalnız birinde bile bulunsa, yıldızlara bakmak mutluluğunuz için yeterlidir...”*

Böyle diyordu Küçük Prens ama kulağımızda kalmamış. Küçük Prens yolculuğu esnasında Türkiye'ye geldiğinde biz onunla tanışmadık. Küçük Prens etrafına şaşkınlıkla bakıyordu. Ortalık fili yutmuş yılan olduğu halde şapka taklidi yapanlardan geçilmiyordu. Bu şapkaları baş tacı yapıp alkış aldıkça selam niyetine sallıyordu insanlar. **“Büyükler çok garip oluyor” diye düşündü Küçük Prens.**

Ne boynundaki fuları ipekti bizim Küçük Prens'in ne başak tarlalarına baktıkça hatırlayacağımız altın sarısı saçları vardı. Esmerdi bizim Küçük Prens. Teni kavruk, saçları kapkaraydı. O yüzden mi görünmezdi gözümüzde? Oysa çaresiz çocukların kurtulduğu hikâyeleri severdik biz. Kuyudan çıkan Yusuf menkıbesini anlatır dururduk misal. Belki bizim Küçük Prens'in çöldeki kuyular gibi kocaman gözlerine baksak, umut niyetine su çekmek üzere kuyuya kova sarkıtan bir çıkırığın sesini duyacaktık. Bakmıyorduk. O yüzden bulmacalarda bile hayat kaynağı diye sorulan su, Küçük Prens için ölüm kaynağıydı. Hayatta kalmak için su üstünde yola çıkan başka Küçük Prensler, yukarıdan aşağı, soldan sağa ilerliyor, kare bulmacalardaki karalar kadar olsun bir karaya varamıyordu.

Soğuk bir kış günü, Taksim, İstiklal Caddesi'nde yürüyordu Küçük Prens... Kendi gezegeninde bıraktığı gülü düşünerek. Vitrininde bir sürü gül olan bir dükkânın önünde kalakaldı:

Güller bir ağzıdan;
“Günaydın” dediler.

Küçük Prens onlara baktı. Hepsi de kendi çiçeğine benziyordu. “Kimsiniz” diye sordu; şaşırmıştı. “Biz gülleriz,” dediler. “Ah!” dedi Küçük Prens, yüreği üzüntüyle doldu. Çiçeği evrende bir eşi daha bulunmadığını söylemişti. Oysa... Ona tıpatıp benzeyen beş bin çiçek vardı!

Yürümeye devam etti Küçük Prens... Kalabalık... Kiminin elinde kalpli balonlar, hediye paketleri... İnsanlar birbirini öpüyor, gül veriyordu. Bunlar birbirini evcilleştirmiş insanlar olmalı diye düşündü. Ne demişti önceden tanıştığı tilki; “ben senin için yüzbinlerce tilkiden biriyim. Ama beni evcilleştirirsen birbirimize gereksinme duyarız. Sen benim için bir tane olursun, ben de senin için.”

“Biraz biraz anlıyorum” demişti Küçük Prens, **“Bir çiçek var, galiba beni evcilleştirdi.”** Birbiri için bir tane olmuş insanlara baktı. Selfi selfi diye bağırarak satıcılardan çubuklar alıyor,

ucuna telefonlar takıyorlardı. Sonra çubuğu olta sallar gibi uzatıp, beğendikleri bir vitrinin önünde birbirlerine sarılarak fotoğraf çekinip, mutluluklarını başkalarının beğenisi için yem yapıyorlardı. “Instagram’a yüklüyorum” diye sevinerek, dekorlardan fıskıran bunca kalbin arasında yürürken birbirlerini unutup telefon ekranında belirecek kalp işaretlerini bekliyorlardı. Zaten bu kalp meselesini hiç anlamamıştı Küçük Pro... İnsanlar sevinince de üzülünce de bir takım kalp işaretlerine basıyordu. Mesela katliam haberleri için de like'a basıyorlardı...

Yürümeye devam etti Küçük Prens. Bu kalabalığın içinde birbiri için bir tane olmuş insanların hiçbiri kucaklaşmıyordu. Zira kucaklaşmak için iki kol lazımdı. Bir kol sevgiliye sarılıyorsa, diğeri selfie çubuğunu tutup bu sarılmayı fotoğraflamak içindi. Demek artık insanların birbiriyle kucaklaşması için en az üç kol gerekiyordu. **“Büyükler gerçekten çok, çok tuhaf oluyor” diye düşündü.**

Acıkmıştı Küçük Prens. Ara sokaklara daldı. Bir esnaf lokantasının önünde durdu. İçerde, duvara monte edilmiş televizyonda bir program; ‘izdivaç’ Programın çekildiği stüdyonun zemini yolunmuş gül yapraklarıyla bezeliydi. Ekrandaki kadın, karşısındaki adama gayet hisli bakıyor: “Bu nazik çayınız için teşekkür ederim.”

Sokaklar boyunca sıralanmış lokantalarda insanlar karşılıklı oturmuş, birbirinin omzunun üstünden duvardaki dev ekranlarda gösterilen programları izliyor. Ekranlarda filmler, magazin programları, diziler gördü Küçük Prens... Camekândaki yemek tepsilerine bakarken “sevgi karın doyurmuyor” diye yankılandı eski bir Türk filminden gelen, platin sarısı saçlı, uzun tırnaklı bir ses. Küçük Prens, Taksim'in ara sokaklarında ağza atacak tek lokma bulamayıp tekrar İstiklal Caddesi'ne çıktı...

Başka vitrinler... Vitrinler televizyon reklamlarındaki otellerin balayı sütlerinde gösterilen yataklar gibi. Vitrinler filmlerde doğum günü sürprizi yapılan kızların ayaklarının dibi gibi... Vitrinler dizilerdeki şuh kadınların küvetleri gibi... Vitrinler... Gül yaprakları dalından koparıp vitrinlerin her yanına serpilmiş. Bu gül telefinin ortasında, “14 Şubat Sevgililer Günü” yazıyor.

Oysa Küçük Prens, kendi gülü rüzgârda üşümesin, tırtıllardan zarar görmesin diye üstünü fanusla örterdi. Yolculuğu esnasında tanıştığı bir pilota, kendi gezegenine dönerken götürmek için bir koyun çizdirmişti de, gülü yemesin diye koyunu

bağlamak için bir ip ve çit resmi çizmesi için ısrar etmişti hatta.

Artık biliyordu Küçük Prens; belki de gülü çoktan öldürmüştü. Belki kendisine koyun ve ip çizen pilot bile gülleri bombalamak üzere görevlendirilmişti.

Yolculuğu esnasında gördüğü, sadece rakamlarla ve mülk edinmekle ilgilenen iş adamları ve emir vermek için yaşayan krallar, el birliğiyle gülleri öldürüyordu.

Ne demişti, hiç yerinden kalkmadan yalnız kendine anlatılanlara göre haritaları yeniden çizen coğrafyacı;

- Çiçekleri kaydetmiyoruz.

- Neden, gezegenimdeki en güzel şey o çiçek...

- Kaydetmiyoruz. Çünkü çiçekler bugün var yarın yok.

Küçük Prens, tekrar gülleri ilk gördüğü vitrinin önüne gitti; “Siz benim gülüme hiç mi hiç benzemiyorsunuz. Şimdilik değersizsiniz. Ne sizi evcilleştiren olmuş, ne de siz kimseyi evcilleştirmişsiniz. Tilkim eskiden nasıldı, öylesiniz. O da önceleri tilkilerden bir tilkiydi. Ama ben onu dost edindim. Şimdi dünyada bir tane.”

Biz Küçük Prens'in dediklerini duymadık. Görmedik. Tanışmadık. Onun bizi evcilleştirmesine izin vermedik. Zira ona koyun çizen pilotun dediği gibi, “birinin sizi evcilleştirmesine izin verirseniz, gözyaşlarını da hesaba katmalısınız.” Ölen Küçük Prenslerin bazılarını gördük. Hatta başlarına gelenleri kınayan haberleri like ederek kalpler bile koyduk. Onlar bizim için herhangi biri değil artık, isimleri var. Biz hayatta kalanlar, ancak ölüleri evcilleştirecek kadar yaşıyoruz.

O gece ilerleyen saatlerde bizim Küçük Prens, Taksim Mis Sokak'ta gül satıyordu. Acıkmıştı. Sesler: ay kopup kopup geliyorlar... Dilenci bu dilenci... Vallahi bu Suriyelilerden bize yer kalmadı... Yürü git... Seni seviyorum... Gül almak ister miydiniz?... Ben de seni seviyorum... Hadi bunu Instagram'a koyalım... 🌹

KATALAN ÇİÇEĞİ

Annemin tatlı uykularına uzanıyor
burada gökyüzü

İspanya'dan bir çiçek seçiyorum

Ama senin kadar çiçek

Ama senin kadar değil

İyi kötü kulaklarım çınıyor

gülümsüyorum

Demek ki sen de

beni düşünüyorsun

Gökyüzü açık çay gibi açık

Anlıyorum ki bu memleket uzak

Anlıyorum ki uzaktasın

Ve yine hâlâ

Aklımdan geçen son dolmuşun

ilk durağsın

Günler gezegenler geçiyor

Yaz oluyor Haziran

İnsanların ayakları

dokunuyor denizlere

Sensizlik

Yaşamının en ıslak biçimi oluyor

Hayatı bir alıyorum kucağıma

göge kaldırıyorum

Tüm yaşamakları kendi başıma

Bir köpek dağa bakıyor

Şiir öğreniyorum

Şubat

Hasret sonbahara dair

en esrarengiz renktir

Yalnızlık da üşütür kansızlık kadar

Ve 'Mort' fransızca

ölüm demektir...

ÜÇÜNCÜ TABLET

3a.

Kötülük bir insan özelliğidir. Tabiatla insandan başka hiçbir şey kötülüğü, kötülük olsun diye yapmaz. Kimse, bir kaplana ceylanı parçaladı diye kızamaz. Kimse bir yanardağa patladı diye gücenemez. Okyanuslar, gemicilere gazezinden kabarıp alaboralı dalgalara dönmez. Oysa insan kötüdür. Tabiat karşısındaki acizliğinin farkında olmakla lanetlenmiş olan insan bu defosuna galip gelebilmek için her türlü kötülüğe sarılabilir. Yalan söyleyebilir, aldatabilir, can yakabilir, yıkıp bozabilir, öldürebilir. Kötülük, insanın içinde bir yerlerde duran karanlık bir cevherdir. İnsan, onu ne kadar derine gömerse açığa çıktığında o kadar büyük ve yıkıcı olur. İnsan, onu derine gömmeyi ne kadar becerbilirse o kadar iyi olur. ✱

3b.

Henüz televizyon yayınlarının şimdiki gibi kurumsal düzeyde denetlenmediği, şiddetin olabilecek en pornografik haliyle ekranlarda kendine yer bulabildiği yıllarda "Sıcağı Sıcağına" diye bir program vardı. Reality Show denen türden. Bu adı dolaşıma sokan da bu programdır zaten. Onun bazı bölümlerini izledim yıllar sonra yeniden. Bir adam. Komşusu olan yaşlı karı kocayı öldürmüş. Öldürmekle kalmamış, canlarını aldıktan sonra bir de tecavüz etmiş, evde para edecek başka bir şey bulamayınca da tek kaset çalarlı teybi alıp kaçmış. Görüntüler, 'korkunç' sözünün bile anlamını keskinleştirecek kadar feci. Mozaiksiz, buzlama yapmadan, kesik uzuvlar, her yerde mücadele izleri, bol bol kan. Başka komşulara uzatıyorlar mikrofonu. Şaşkınlıktan tülbentlerinin köşelerini ağzına kapatmış teyzeler, "Hiç öyle bir adam değildi," diyorlar ağız birliği etmiş gibi. Kahvecisine, köftecisine soruyorlar. Hepsi olan bitene dair bir şeyler söylemeyi düşünemeyecek kadar afallamış, şaşkın. Herkes, öldüren adamın nasıl olup da böyle bir adam olmuş olabileceğine dair fikrini söylüyor. "Çocuklarımızı okullarına bırakırdı sabahları işe giderken," diyor kimisi, bazısı, "Ben çok severdim, çok iyi bir insandı, neden böyle bir şey yaptı akıl sır alır gibi değil," diye hayretini anlatıyor. Ve anlıyorum. Hakikaten de mahallenin çocuklarını sabahları okula bırakan, eşiyile dostuyla şen şakrak muhabbet eden, konu komşunun taşınmasına, badanasına, odun kömür taşınmasına yardım icap etti mi en önde giden biri olduğuna inanıyorum adamın. Birkaç vakanın daha videosunu izliyorum sonra. Hep aynı şey. Alelaide, normal, sakın hatta iyi bir insanken aradaki o camdan muhafazayı kırıp kötülüğün tarafına geçen insanlar. Çünkü, anlıyorum ki kötülük, insanın içinde bir yerlerde sınırsız sıkılmış bir kapak. Kapak açıldı mı, bir kere olsun hava aldı mı, kötülüğün içeriden yaptığı basınca dayanamıyor ve tamamını dışarı boşaltana kadar patlayıp dökülüyor. Pandora'nın kutusu gibi değil ama. Kanlı bir cerahat gibi daha çok. ✱

3c.

İnsan iyiliği başkası, kötülüğü kendisi için yapar. İyilikte başkasının mutluluğundan kendine pay çıkarma bencilliği vardır en derinde. Kendini başkasına iyilik yapabilecek

kadar "tamam" görmek yatar arkasında. Bu da içinde bulunduğu acze karşı bir başkaldırma biçimi. Kötülükse doğrudan kişiseldir. İnsan kötülüğü kendi mutluluğu için yapar. Başkasının onayından geçmeyi beklemeden. Bu yüzden belki de iyilik ve kötülüğü bir paranın iki yüzüne benzetme eğilimi yaygındır edebiyatta. Çünkü edebiyat, paranın dik gelmesidir. Tam bıçak sırtından bakmaktır olaya edebiyat. ✱

3d.

İyilik insanı "iyi" yapmaya yetebilir. Ama kötülüğün bir cetveli vardır. Az kötü şeyler yapmak sizi kötü biri yapmayabilir. Basit bir önerme zinciri mesela: Hırsızlık kötüdür. Din de, ahlak da, yasa da böyle der. Ama kitap okumak iyidir. Kitap çalmak elbette teorik olarak kötüdür ama bir insanı kötü yapmaz. Ya da, insan öldürmek cinayettir, diyelim. Ki öyledir. Ama bir insanı öldürürken üzerinizde üniforma olması sizi kötüler hanesine yazmak bir tarafa, kahraman bile yapabilir. Hadi bu da tartışmaya açık bir örnek oldu sayalım. Peki, canınızı, çocuklarınızı tehdit eden, ırzınıza, hanenize kasteden birini, kendinizi kurtarmak için öldürmek zorunda kalmak? Hukukta adı bile var. Diyor ki adalet, eğer nefsinizi tehlikede görürsen onu müdafaa etmek senin hakkındır. Yani baktın ölecek gibisin, o zaman öldürebilirsin ve biz toplum olarak bunu anlayışla karşılayabiliriz. Bu seni cinayet işlemiş biri yapar, kötü biri yapmaz. Kötülüğün cetveli, ölçülen olayın boyutlarına göre değişkenlik gösterebilir. Ama iyilik öyle değildir. Bir kişiye bile iyilik yapsanız bu sizi o kişi için, o durumda "iyi" yapar. Üstelik iyiliği istediğiniz zaman terk edebilirsiniz. Oysa kötülük alınıza vurulmuş bir mühürdür. Bütün bir ömür orada durabilir ve herkesçe görülebilir. ✱

3e.

İnsanın kötülüğü, paranın icadıyla birlikte gözle görülebilir bir hale girmiş, cisim kazanmıştır. Artık varlığı tamamen paraya bağlı olan insanoğlu en çok ve en kolay, para için kötülük yapar çünkü. ✱

3f.

İnsan geriye dönüp baktığında kendisine yapılan kötülükler kadar başkalarına yaptığı kötülükleri de daha sakın kafa, daha tarafsızca yakın ve daha vicdanlı değerlendirebiliyor. Zaten kendisine yapılanlardan daha çok kendisinin başkasına yaptığı kötülükler kalıcı oluyor insanın içinde. Hatırladıklarım, hâlâ düşündükçe kıpkızıl utandıklarım var elbet benim de. Kim bilir kimlere daha bilmediğim ne kötülüklerim dokunmuştur. Olur ya ölürüm, helal etsinler. Ama diyeceğim o değil. Diyeceğim, insan yaşlandıkça daha güzel ayırıyor iyi ve kötüyü. İyiye de kötüyü de daha layıkınca veriyor hakkını. Kötü olmama çabası, iyi olma çabasından bile daha iyi bir insan yapıyor zamanla. Çünkü zaman da kötüleşiyor. Hayat da çirkinleşiyor her geçen gün. Dünyayı taklit etmenin bir anlamı yok. ✱

3g.

Anne iyidir. Dünya ise kötü. İnsan, annesinin dünyaya bıraktığı yerden çizer iyi ve kötüsünün sınırını. ✱

HUNİNİZİ NE RENK ALIRDINIZ?

Gel vatandaş!

Biz ne Nimet Ablalar, ne uğur böcekleri, ne at nalı nazarlıklar, ne dikiz aynasına bağlanmış bebek patikleri gördük. Hiçbiri veremedi bize bu canım ülkenin verdiğini. Hiçbiri.

MİLLİ PİYANGO CUMHURİYETİ

Gel vatandaş!

Bırak talih oyunlarında ömür tüketmeyi. Batıla meyletme, zerrece lüzumu yok. Zira, muhtaç olduğun talih, kafakağıdında gizli.

Doğduğun koordinatlarda ve soluk aldığın haritada. “Coğrafya kaderdir” buyurmuş, İbn-i Haldun. Evet, kederdir de bazılarımız nezdinde. Değil mi ki doğmuşuz böyle haşmetli bir tarihin ve dehşetli bir talihin tam göbeğine!

Gel vatandaş!

Gerçek bir milli piyango cumhuriyeti burası. Sessiz kalmak da kurtarmaz. Hatta en çok o kurtarmaz. Size de çıkabilir! Sana da, sana da...

Gel vatandaş!

Kimlere çıkmadı ki? Bebelere balon değil domdom kurşunu. Asker yolu bekleyen yeni gelinlere, kırk dört tel hasse kefen bezi. Evladının yolunu gözleyen analara, kemikleri, evet kemikleri. Barış diye nida edenlerin kapısına kan kırmızı çarpı işaretleri. O çarpıların cin olup çarptığı bir ülkedir burası yıllar yılı. “Asmak, kesmek, kelle uçurmak, hırsızlıktan altın çalmak” diye dolaşır memleketin kırk haramileri. Yaz Maraş’ı, yaz Sivas’ı, yaz kalbin cümle ağrısını.

HAYAT ARTIĞI

Gel vatandaş!

Biliyorum aklını başında tutman kabil değil. Ne bu deveyi güdebildin, ne bu diyardan gidebildin. Hem hayat niye böyle bir şey olsun ki? Niye güdeceksin, nereye gideceksin? Daha ağrısız bir dert olabilirdi ömür dediğin. Gün doğumlarını ılık tebessümlerle izleyebilmekten fazlasını ummadan da sessiz sedasız yaşayabilirdin.

Ama öldüler efendim!

Hem de hepsi bizim ölülerimiz. Bir savaşın kazananı olamaz. Hepsi bizim kaybedenlerimiz.

Hepsi bizim.

Şimdi sabahları kalbinde acıyla uyanmak nedir, sen bilirsin. Öğlene kadar abaküse boncuk dizer gibi ölü çocuk saymak nedir, sen bilirsin. Akşama kadar hiçbir şey yapamamanın utancı nedir, sen bilirsin. Geceleri başını çok kafa kesmiş kılıçların nedametiyle yastığa saplama nedir, onu da sen bilirsin. Ve ertesi

sabah uyanmak, yine uyanmak... Bir ayıbı yineler gibi mahcubiyetle uyanmak...

Ve fakat, her şeye rağmen, hayatta kalana yaşamaya devam etmek düştüğünü de gene sen bilirsin. Edersin. Edersin. Ama hiç değilse devam edecek bir hayat arar gözlerin. Gel vatandaş, sana da çıkabilir birilerinin çiğneyip önüne tükürdüğü bir hayat artığı. Bekle sıranı. Yersin.

Peki beklerken...

Huninizi ne renk alırdınız efendim?

BİR İKİ ÜÇ TIP

Gel vatandaş!

Azıcık ürküyorsun, hakkı alın var. Sıra bana da gelir mi diyorsun. Yo, yersiz bir endişe değil, pek yerinde bir sual. Sussam diyorsun, kuma gömsem başımı... Ne ben onları görürüm, ne de onlar beni duyar.

Bir iki üç tıp... Kimse ölmedi.

Bir iki üç tıp... Gözleri oyulmadı o delikanlının.

Bir iki üç tıp... Beyaz bayraklarla düşmüyor yola okul bebeleri.

Bir iki üç tıp... Yirmi birinde kınalı kuzular, bayraklara sarılı tabutlarda gelmiyor öpmeye analarının elini.

Bir iki üç tıp... Çıkarın beni ölmeden yattığım bu tabuttan.

Bir iki üç tıp... Ölmedi ulan kimse! Kimse ölmedi!

Orada dur sevgili vatandaş. Dinle kana doğradığın sessizliğini.

Susmakla kurtulamazsın bu piyangodan. Aksine, en çok sessizlikte çoğalır katillerin ayak sesleri.

“SUSMANIN YALNIZ CİNAYET DEĞİL, İNTİHAR DA OLDUĞU BİR ÇAĞDA...”

Gel vatandaş!

Ses çıkarman gerektiği vakitlerde sustun. Ses çıkarmaya meyledenler bir bir susturulurken büsbütün sustun. Sessizlik, susanların yükselttiği derin bir uçurumdur; ya hiç düşmedin ya da çabuk unuttun.

Peki ne mi olacak? Belki bir sabah uyanacaksın. Damarlarında kan kaskatı kesilmiş, gözlerinde yaşlar donmuş, gırtlığına bir çığlık gelip taş gibi oturmuş olacak. Ağzını açmak isteyeceksin. Ağzını açmak ve mesela “Durun” demek. Yahut “yeter artık”.

Kuvvetle ihtimal geç kaldığını göreceksin. Susarak büyüttüğün sessizlik çiçeğini, susarak büyüttüğün kötülük çiçeğini, büyüttüğün bütün o insafsız dikenleri, ellerinle, bizzat kendi ellerinle dereceksin.

Gel vatandaş!

Tabii böyle olmak zorunda değil hikâyemiz. Hayat çoktan seçmeli bir sınav. Geçebiliriz. Hem yaşamayı hem de kendimizden tiksinememeyi liyakatle

becerebiliriz. Gel vatandaş, dilerse birlikte bir mektup okuyalım şöyle diz dize. Bak, yıllar evvel James Baldwin kardeşimiz yazmış, pek sevgili ablamız Angela Davis’e:

“Susmanın yalnız cinayet değil, aynı zamanda intihar demek olduğu bir çağda yaşadığımız için elimden geldiğince gürültü çıkarmaya çalışıyorum burada. (...) senin hayatın için kendi hayatımız gibi mücadele etmemiz, gaz odasına giden yolu kendi bedenlerimizle tıkamamız gerek. Çünkü sabah seni almaya gelmeleri, akşama sıranın bize geleceğini gösterir.”

BİRAZ DA GÜZEL ŞEYLERDEN BAHSEDELİM

Gel vatandaş!

O vakit şimdi biraz da güzel şeylerden bahsedelim. Umuttan söz edelim mesela. Güzel bir yalana bile isteye inanır gibi. Madem zehirleyeceğiz kendimizi, bari umutla zehirlenelim. Gel vatandaş. Gel zerk edelim güzel bir güne inanmanın neşesini damarlarımıza. Yan yana yürümenin onurunu zerk edelim. Huzurla yaşayabilme ihtimalini. Eceliyle ölebilmişlerin cenazesinde saf tutmanın saadetini. Evet, mutluluğun öyle bir türü varmış hayatta! Bir yolcuyla ferahlıkla uğurlamanın, hak ettiği gibi. Gel vatandaş, sadece ecelimizle öleceğimiz günlere inanmayı deneyelim.

Gel vatandaş!

Evet evet, biraz da güzel şeylerden bahsedelim. Mesela Zonguldak’ta altı yaşında bir Serhat var. Yıkılan evinin altından çıkardığı iki minik civcive nasıl sıkı sarıldığını görsen... sarılmayı beceremediğin için ölen insanların yükü biner omuzlarına.

Peki kağıt toplayıcı Mehmet Abi’ye doğum günü yapan çocukları gördün mü? İyi ki doğdun diyebilmenin saadetini. İyi ki yaşıyorsun, yaşıyoruz birlikte. Sen bu ölüm vadisinde, kendininkinden başka bir hayatı böyle kutsayıp kutlayabildin mi?

Kara kışta montunu çıkarıp yanındaki çocuğa veren kadının videosunu görmüşsündür hiç değilse. Sen peki şu ahir ömründe, bir defa olsun, başkası üşümesin diye titremenin ferahlığıyla ısınabildin mi? Üşümek bazen kalbi ısıtır, evet. Madem ki yanacağız, donarak yanalım! Hunimizi işte böyle, en fiyakalısından alalım!

Gel vatandaş,

İnsan gibi geçip gitmek için bu gezegenden, öyle büyük formüllere gerek yok elbet. Hayat basit bir işletmedir nihayet. Ve dünya sahiden kimseye kalmaz. Olsa olsa; yap, işlet, devret!

Gel vatandaş!

Gel, şimdi birbirimize güzel bir yalan söyleyelim. Gel, inanmayı deneyelim. Belki inanırız. Belki gerçek kılarız.

Gel vatandaş!

Çünkü yan yana durmaktan başka çaresi yok azıcık ısınmanın. Önümüzde uzanan yol serin. Bizse çok yalnız bir kalabalığız. ❀

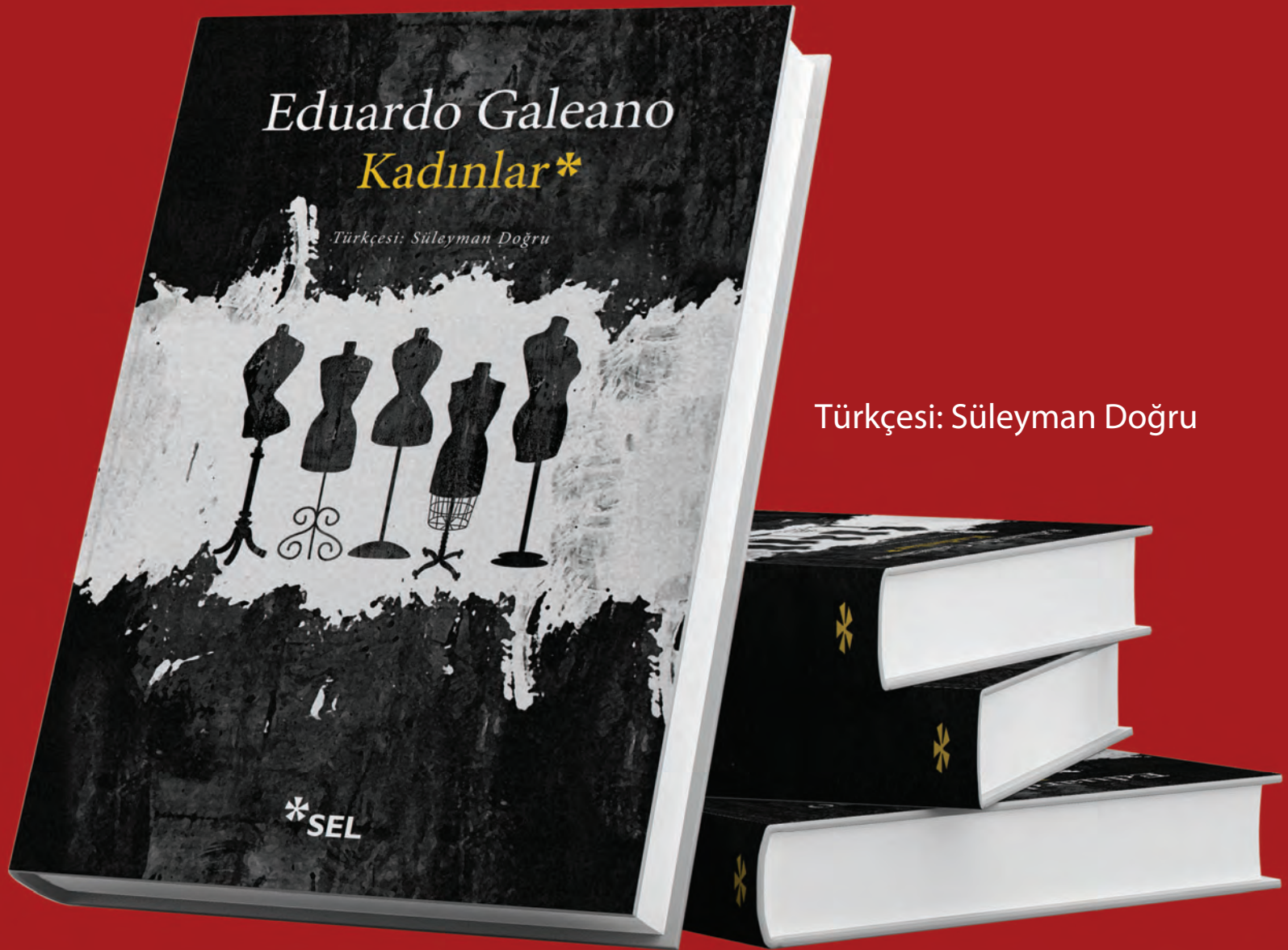

Eduardo Galeano

Kadınlar

Farklı coğrafyalardan, ahir zamanlardan, yakın geçmişten, her yaştan, her sınıftan kadınlar... Kimi büyük kimi küçük eylemlerle, kimi konuşarak kimi yalnızca susarak, yaparak ya da yapmayarak tarihin akışını değiştirmiş kadınlar... Engizisyona, senatoya, kiliseye, sömürgecilere, faşizme direnen kadınlar... Dans eden, seven, sevişen, ağlayan ve gülen kadınlar...

Eduardo Galeano yine dünyanın bütün köşelerini dolaşarak, kadınlar şahsında bir insanlık tarihine davet ediyor okuru. Yalnızca tekerrürden ibaret olmayan, çomak da sokulabilen bir insanlık tarihine. Her satırıyla etkileyen, öfkeliendiren ve umut veren bir derleme. Galeano ölümünden sonra da "dünyanın vicdanı" olmaya devam ediyor.

***SEL**
YAYINCILIK

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://trantey.org>

www.selyayincilik.com

[selyayincilik](https://www.selyayincilik.com)

[SelYayincilik](https://www.selyayincilik.com)

AĞRI

Ansızın içeri dalıp kollarıma bağladıkları bir kalas yardımıyla bedenimi havalandırdıklarında, tel örgü giydirilmiş olan pencerelerin arkasında 1987'nin efsane kışının yüzünü göstermeye başladığından habersizdim. Başlangıçta gücüm yerindeydi, kalası yerleştirdikleri iki çelik dolabın arasında bir salıncak misali sallanıyordum ve damarlarımdan hızla akan kan sayesinde, duvarları delercesine esen buz gibi rüzgârdan hiç mi hiç etkilenmemiştim. Canım yansı diye sırayla belimden tutup asılıyorlar, elektrik telini hassas yerlerimde dolaştırıp akım veriyorlardı da, bunlara bile bana mısın demiyordum. Ama bu böyle gitmeyecekti elbette. Önce yavaş yavaş ter bastı üzerime. Ardından, inanılmaz bir hızla saç diplerime kadar ıslanıp, göz bağımın arasından gördüğüm kadarıyla bedenim şıpır şıpır döşemeye yağmaya başlayınca, geçen her saniyenin aleyhime yeni bir sonuç doğuracağı gerçeği kafama dank etti.

Bilirdik ki, kötülükler hep üst üste gelirler. Aynen öyle oldu. Öncesinde hayal bile edemeyeceğim fena bir vaziyeti oluşturan ne varsa, sanki birbirlerini kollarımsı gibi tam kadro el ele verip karşıma diziliverdi. Boğazım, dilim kupkuru olmuş, genzim yanmaya başlamıştı mesela ve deli gibi susamıştım. Omuzlarımdan baştaki kaskın gibi gerilmiş halinden artık eser yoktu ve bedenim en azılı düşmanım oluverdi. Bütün ağırlığım omuzlarımdan üzerindeydi şimdi ve canım öylesine yanıyordu ki, koltuk altlarımdan tel tel liflerin kopuşu sırasında çıkan sesleri bile duyabiliyordum. Pandoranın kutusu açılmış, dünyanın tüm felaketleri üzerime boca edilirken, bir yandan da göğüs kafesim mengeneyle kapılmış gibi fena halde sıkışıyordu.

Nefes alamıyordum artık ve bir katre suya, azıcık soluğa muhtaç olmama rağmen, beni Hazreti İsa misali çarmıha gerip, "birazdan aklın başına gelir" diye tehdit ederek odayı terk eden işkencecilerimden hiçbir hayır gelmeyeceğinin kesin olarak farkındaydım. Unutmak, başka şeyler düşünmek istiyordum fakat ayak parmaklarımdan başlayarak yukarı doğru sonu gelmez bir elektrik akımı sinirlerimi alt üst ediyordu. Yaşamak dayanılmaz bir hale gelmişti ve geçen her an kerpetenlerle etimden et kopartılır gibi vücudum lime lime oluyordu. Lafı dolandırmaya gerek yok, elim kolum bağlıydı, kaçıp gidemeyecektim ve o yüzden ölmekten başka çarem kalmamış gibi hissediyordum. Üstelik benim öyle yavaş bir ölümüne de tahammül edesim yoktu ve kimse bilmez ama o yaşıma kadar "varsan eğer, hemen şuracıkta al canımı" diye dua ettiğim tek an, işte o andı...

Bütün hücrelerim bastırılması neredeyse imkânsız olan ayaklanmalarıyla meşgul, 'hiçbir yerden hiçbir şey beklemeksizin bir şarkı gibi' sapır sapır ölmeye devam ederlerken, ansızın bir mucize yaşandı. Bedenimi kasıp kavuran ve sonsuza kadar devam edeceğine artık kesin olarak kani olduğum acıların da bir sonu olabileceğini, işte o zaman anladım. Kollarım tutmuyordu lakin onurumu,

haysiyetimi korumuş, bu kavgadan alını ak çıkmış olmanın sevinciyle bunu pek önemsememiştım. Gerildiğim çarmıhta, astıkları ilk anlarda olduğu gibi ileri geri sallanır ve canımın hiç acımamasının keyfini sürerken kapının açıldığını duydum. İşkencecilerim nihayet teşrif buyurmuşlardı. Bu kez sorma sırası bendeydi: "Kollarım tutmuyor, muhtemelen felç oldum, peki şimdi ne bok yiyeceksiniz?"

Bir yandan kollarımı çözüyorlar, bir yandan da birbirlerini acemilikle suçlayıp, küfürler yağıdırıyorlardı. İkisi kucaklayıp yere indirdi. Boş bir çuval gibi yığılırken fark ettim ki, iki kolum da tamamen hissizdi ve avare salınım halindeydiler. Ellerimi sıkabildiğimi düşündüm biran ama uzattıkları suyu tutamayınca bunun gerçek olmadığını hemen anladım. Bardak düştü, su döküldü, cam kırıkları çevreye saçıldı. İçlerinden biri bir yandan omuzlarımsı ovuyor bir yandan da söyleniyordu: "Biraz fazla bekleyince ağrı şokuna girdi. Daha önce de rastlamıştım benzer durumlara. Bu kadar yüklenmeyecektik, tedbirsiz davrandık. Çünkü bir noktadan sonra vücut hissizleşiyor, ağrı yok oluyor. Geçmiş olsun, bize yapacak bir şey kalmadı."

Benim ise bedenimdeki acı yok olsa da, yüreğimde eskisinden çok daha güçlü bir direnç ve beynimde bir daha asla eksilmeyecek bir öfke ve intikam duygusu kalmıştı.

Toplumlar da tıpkı insanlar gibi, üzerine çok yüklenilince, ağrı şokuna giriyor, hissizleşiyor, acıyı reddediyor, belli ki... Önce Diyarbakır'da mitingin orta yerinde bombalar patlattılar. Bu bombalar, aldığı candan çok daha fazla insanı, barış isteyen yüz binleri etkiledi. Adını demokrasi koydukları sandıksal sahtekârlığa beslenen inanç zayıfladığı gibi, 'konuşarak belki anlaşabiliriz' diyenlerin sayısı bir anda dibe vurdu. Çok geçmedi, bir bomba da Suroç'ta patladı. Kobanê'ye yardım götüren sosyalistlerden 32'si burada can verdi. Bu da

yetmedi, yaralı arkadaşlarını hastaneye yetiştirmek isteyenlerin üzerine gaz bombalarıyla saldırılması, katillerin kimliğini açığa vurdu. Suroç'ta yaşamını yitirenlerin cenazeleri soğumadan ve yaralananlar henüz şifa bulmadan, bir bomba da Ankara'daki barış mitinginin ortasında patlatıldı. İcabında kuş bile uçurulmayan bir muntıkada gerçekleştirilen katliam, ardında 102 ölü, çok sayıda yaralı ve içine salınan büyük bir ölüm korkusu ile bir daha kolay kolay iflah olamayacağı düşünülen milyonlar bıraktı.

Bu saldırılar sayesinde kitlesel

itirazların zemini, tamamen ortadan kalkmasa da ağır hasar almıştı ve bu durum, çok daha büyük cinayetlerin önünü açmak için gerek ve yeter şartı oluşturmuştu. Bir yanda bombalar patlatılıp insanlara kıyılırken, diğer yanda toplumun bir kesimi büyük bir tehditle göçe zorlanıyor, bir kesimi de güçlü bir propaganda ile susturuluyor ya da tarafsızlaştırılıyor.

İlçelerin ve kentlerin işgal edilme aşamasına işte böyle gelindi. Öyle ki, artık öldürülen bir kadının cesedi çırlıçıplak sokaklara atılabiliyor ya da katledilenlerin boynuna ip takılıp panzerlerin arkasında sokaklarda sürüklenebiliyordu. Üstelik bu vahşetin görüntüleri servis ediliyor ve böylelikle herkes yaşanacak çok daha büyük bir dehşete hazır hale getiriliyordu. Tarihleri bile unuttuk, olayları anımsıyoruz sadece. Kimisi tam, kimisi bölük pörçük... Hafızalarımızdan silmek istediğimiz gözyaşına belenmiş bulanık görüntüler eşliğinde geliyor her biri, unutmak istiyoruz, unutamıyoruz...

Mesela mezarlıkları, camileri havaya uçurdular, yaktilar ve kimseye 'Ama İslam dini?' diye başlayan herhangi bir soruyu telaffuz etme fırsatı bile vermediler. Böyle yapan, cenazelerin gömülmesine de izin vermezdi ki, vermedi de... Cizre'de 10 yaşında vurulan Cemile Çağırğa'nın cansız bedeni derin dondurucuda beklemedi mi günler boyu? Cemile'nin anası gözünden sakındığı, koklamaya doymadığı evladının cansız bedeni kokmasın diye buzla ovalamak zorunda kalmadı mı?

Toplumlar da tıpkı insanlar gibi; yaşanan acıları bir eşiği atladıktan sonra artık duymaz oluyorlar.

Evet, böylesi bir acıyı vatandaşlarına reva görenler, yaralıların sokaktan alınıp hastaneye yetiştirilmesine de izin vermezdi ki, vermedi de... Yaralanan ve kimse yanına gelemediği için düştüğü yerde yaşamını yitiren Taybet İnan'ın oğlu, "Kimi aramadık ki vekilleri, kaymakamı, valiyi, dedik çeksinler şu kargaları öldü ölmesine de cenazemizi alalım... Annem ne hissetti acaba, canı çok yandı, yanmıştır... Biz sevgi nedir hiç dile getirmezdik, ama bir sarılması vardı dünyaya değdi, binlerce söz gelse anlatamazdı o sevgiyi... Annem tamı tamına 7 gün sokakta kaldı... Hiçbirimiz uyuyamadık, köpekler gelir, kuşlar konar diye, o orda yattı biz 150 metre ilerisinde öldük... Bir insan bir insana ne kadar acı çektirebilirse devlet de bize 7 günde bunu yaptı," dedi ve herkesi yaşanan dehşet dolu saatlere ortak etti.

Sonra sordular hepimizin duyacağı kadar yüksek ve tehditkâr bir sesle: "Ne yaptı ulan bu devlet size?" Aslında bu soruyu sorarken, yanıt falan beklemedikleri çok belli ama yanıtlamamanın da büyük günahı var. Mesela dün olduğu gibi bugün de her fırsat bulduğunda gençlerimize, kadınlarımıza işkence ediyor, ortalık yerde, ayan beyan, pervasızca kafamıza silah dayıyor, punduna getirdiğinde dilediğince katlediyor olabilir mi? Evlerimizi başlarımıza yıkıyor, kışın ortasında yaşam alanlarından silah zoruyla sürüyor, bırakın sokağa çıkmayı, yaşamı tümünden yasaklıyor olabilir mi?

Ne yaptı ulan bu devlet bize? Acaba üç aylık Miray bebeği kafasından vurduktan sonra, bir de onun cansız bedenini yol ortasından kaldırmak isteyen dedesini katletmiş olabilir mi? Ya da evinde çocuklarıyla beraber kahvaltı yapan Melek Apaydın'a top mermisiyle kıymış ve sonra nasıl oldu da aileyi toptan yok edemedik diye kahretmiş olabilir mi? Peki, Yüksekova'da 65 yaşındaki Hasan Han'ın başını TOMA'yla ezdikten sonra başı göğze ermiş midir?

Ne yaptı ulan bu devlet bize? Mesela Van'ın Erdemli ilçesinde 12 genci, Ağrı'da fırın işçisi Emrah ve Orhan'ı, Sur'da ekmek almaya çıkan 12 yaşındaki Helin Şen'i, güvercinlerini beslerken avlanan 27 yaşındaki Halil Tüzülük'i, Silopi'de kadın siyasetçiler Pakize Nayır, Fatma Uyar ve Seve Demir'i, tarihi ve insani değerleri savunan Tahir Elçi'yi katletmiş, Cizre'de ise öldürdüğü gencin gözlerini oymuş olabilir mi? Tüm bu dehşeti yaşatırken memleketi bölünmekten kurtardığına dair hamasi nutuklar atıp, 'çocuklar ölmesin' diyenleri vatan haini ilan etmiş, "Bu suça ortak olmayacağız" diyen akademisyenleri, gazetecileri, sinemacıları, öğrencileri insan müsveddesi ilan ederek yavuz hırsız misali bütün ülkeyi bastırmış olabilir mi?

Saraylarını korumak için insan kanı dökmek dışında başka bir yol bilmeyen zamane 'Dehak'ları, o kadar fazla can yaktılar ve yakmaya devam ediyorlar ki, ülke artık topyekûn acı şokunda... Toplamlar da tıpkı insanlar gibi; yaşanan acıları bir eşiği atladıktan sonra artık duymaz oluyorlar. Hatta o büyük acılar karşısında hissedilen korkuların, kaçıp gitme ya da teslim olma isteklerinin, akıl sınırlarını zorlayan belalarla baş etme yollarının, zorbalıklara tahammül yöntemlerinin, herhangi bir önemi de kalmıyor. Zira toplamlar da tıpkı insanlar gibi bir zamanlar çekilmezmiş gibi gelen acıların sonsuza kadar süremeyeceğini er ya da geç mutlaka keşfediyor.

İşte böylesi kritik bir eşiği keşfedip aşmış olan toplumların asla sindirilemez oldukları, otorite karşısında eğilmeyecekleri, taleplerini geri çekmeyecekleri, aksine elde edene kadar mücadele edecekleri ise zamanla öğrenilecek. Çünkü işkence karşısında acı şoku yaşayan insanlar gibi, bitmek bilmeyen travmaların içinden bir biçimde sıyrılıp çıkmış olan toplamları da büyük sınavlar vermiş dirençleri ile hafızaya nakşedilmiş öfkeleri ve intikam hisleri yönetecek. 🌟

DİPNOT*

ÖMER GÖKSEL

*NE ZAMAN TEMİZLİK YAPCAKSIN?
**GÜZELİM BEN ÇALIŞIYOSAM, TEMİZLİĞİ DE SEN YAPCAKSIN!

*BELKİ Bİ İHTİMAL EL ELE TUTUŞURUZ DİYE, BU AYAZDA ELİMİ CEBİME SOKMUYORUM.

*BENİM DE 'İLİK' GİBİ SEVGİLİM OLACAK!

*SEVGİLİLER GÜNÜ HEDİYENİ BU ARALAR ALAMAM, DAHA YILBAŞINDA ALDIĞIMIN TAKSİTLERİNİ ÖDÜYORUM.

2016 OSCAR® ADAYI
YABANCI DİLDE EN İYİ FİLM

2016 ALTIN KÜRE® ÖDÜLÜ
YABANCI DİLDE EN İYİ FİLM

BİR LÁSZLÓ NEMES FİLMİ

SAUL'UN OĞLU

S O N O F S A U L

19 ŞUBAT'TA SİNEMALARDA

BÜYÜK ÖDÜL
CANNES FİLM FESTİVALİ

"DAHA ÖNCE HİÇ GÖRMEDİĞİNİZ TÜRDE BİR SOYKIRIM FİLMİ"

VULTURE

"BU FİLMİ MUTLAKA İZLEMELİSİNİZ ÇÜNKÜ HAYAL BİLE
EDİLEMİYECER GÜÇTE BİR SİNEMA BAŞYAPITI"

HUFFINGTON POST

fabula

İRTİDAT MODASI

Vaavv, afyondan uyandın, İslamcılar seni aşağılık kompleksine zorladı, sigortasız işçi çalıştırırken beş vakit namaz arasında sekreterine sulanan sözde İslamcı işadamlarını mideni bozdu, İslami kuruluşların ahlaksızlığına getirdi, mankenlerin iki buçuk ayetle kanaat önderi olabilişi kanına dokundu, orucun kazasını unutmak kurdeşen etti, libidosu sapıtmış cahil hocaların kadınları Cehennem'e gönderme merakı tepeni attırdı, Prada marka başörtüsü takanlar bardağını taşırdı; sorgulama süreci yaşadın, aydınlanma geçirdin, İslam'dan koptun, artık Allah'a inanmıyorsun vesaire; binlerce yıldır Nietzsche, Einstein, Plato gibi adamların bir ömür verip varamadığı tatmin edici sonuca sen vardın, bravo! Sosyal medyanın bastırılmış dikkat çekme ihtiyacını da şaha kaldırdığı aşikar.

İyi hoş da her çarpıklığı, çevrendeki her zulmü, her haksızlığı, dinin tarih boyunca bozasını yağladığı politikacıların Allah sömürülerini, hatta seni iki büküm bin tevekkül büyüten annenin babana direnmesini bile iki sosyal medya tıkiyla getirip getirip İslam'ın ne kadar zararlı olduğuna bağlama çabaların, bu topraklarda yaşadığından utanan lümpenlerden alıntılarını, aslında kendini ikna edemeyenin patolojik çırpınılarından başka bir şeye benzemiyor.

Milyon kere dümdüz edilmiş düz kafa argümanları ve oryantalist klişeleri tekrarladığının farkında bile değilsin. Öyle gerçekten okuyarak, sorgulayarak, fikir çilesi çekerek vardığın, kavradığın, gerçekten sana ait bir tane sonuç olmadığından; riyakar liderlerin pompaladığı şarlatanlığın, sistemin ülkelerimize boca ettiği şiddet ve kaosu; yani Müslüman toplumların şu sırada içinden geçtiği arınma sürecinin tipik bir yan etkisi olmaktan öteye geçmeyeceksin. Hatta abartırsan, en fazlası, sivilcilerini pudralamış ergen 'selfie'leri kadar dikkat çekmeye başlayacak; İslam'ı sorgulayan 'paylaşım'ların.

Onları yazarken harcadığın vakti, ne bileyim, Rüstem'in halısına saplanan mızrağın anlamını; insanın insana yaptığı; sınırsız arzu ve umutların ölümle sona ermesinin haksızlığını; merakın, korkunun, umudun, seçmenin, nefretin ve sevmenin doğasını; Müslüman bir kültürde doğmanın bir tesadüf olarak anlamsızlığını; hayata yaptığın gerçek katkılar olup olmadığını; tavuktan çıkan yumurtanın ambalajını; suyun neden yatağında aktığını ya da demirin neden tavında dövüldüğünü düşünmekle değerlendirebilirsin.

BOŞ VER "GERÇEK İSLAM", "SAHTE İSLAM" ŞAMATALARINI

Kızdığın her şey, tanık olduğun her şey senden bir karşılık, bir sorumluluk bekler; değiştirmek, düzeltmek, bulduğundan daha güzel yapmak sorumluluğu gibi. Sana pek entelektüel gelmeyebilir ama 40 yaşını geçtiğinde anlayacaksın

ki, piyeye kızıp yorganı yakanın yatacak yeri olmaz hikmetli bir özdeyiştir. Boş ver "gerçek İslam", "sahte İslam" şamatalarını. Hayattan bak. Yaşlı bir çınar gibi düşün İslam'ı mesela, taze sürgünler vermeye devam ediyor. Sen o sürgünlerden birisin.

Sana biraz ukalalık yapmama müsaade edersen, günde ortalama yaptığın 50 İslam ne kadar kötü paylaşımlarının altına şu yorumu eklediğimi var say: İlle 'ateyist' olacaksan ol ama emin ol, bu topraklarda, Ateist olmak için Müslümanlıktan vazgeçmen gerekmiyor, İslam'a düşman olman gerekmiyor. En azından vazgeçtiğin şeyin ne olduğunu iyi kavra da öyle vazgeç. Şüphe iyidir, sorgulamak iyidir, Allah'ın sevdiği şeylerdir onlar. Direnişin hası da Müslüman kalmakta ısrar etmek bence; beğenmediğin Müslümanlara rağmen.

Bu topraklarda Müslümanlık sadece bir din değil, kuzum. Gelenek, kimlik, kültür, dil, tarih. Bizi millet yapan şey. Yıkılan bir imparatorluktan geriye kalanları bir arada tutan şey. Türk'ü Türk, Kürdü Kürt, Çerkesi Çerkes yapan şey aslında; Aleviyi Alevi.

Yeri gelmişken, Türkçülük bize çakılan bir kazık; Kürtçülük de öyle. Solculuğu İslam düşmanlığı sanmak bize çakılan bir kazık; İslam düşmanı bir Ateizm de öyle; Kur'andan nasipsiz ve imansız İslamcılık da öyle. Kara tahtalar önünde aşağılayarak eğdiler bizi; yalanlarla hırpaladılar. Bizi bu yalanlara inandıranlar, Hristiyanlara da Evangelizmi ve Modernizmi yutturdular; Yahudilere Siyonizmi.

Müslümanlık giderse, ne Türklük kalır, ne Kürtlük, ne Çerkeslik ve ne de 'ateistlik' aslında. İslamsız ideoloji, felsefe, düşünce, kimlik; aslında sadece Müslümanlıktan uzaklaşmaktan başka bir fonksiyon icra etmez burada, yeşerdiği bu bahçede. Seni aydınlatmaz.

İleride sandıklarımız bizden ileride değil, kendi geçmişlerinden ileride.

Müslümanlıktan başka giydiğimiz her gömlek, üstümüze uydurduğumuz ölçüde kendimiz olmaktan uzaklaştırır bizi. Ve Müslümanlıktan uzaklaşınca, o gömlek de düşüverir; bize ait değildir çünkü, topumuzun kumaşından değildir; çırılçıplak kalırız ortada; kişiliğimiz, hayasız, arsız. Daha önce giymeye çalıştığımız İslamsız gömleği bize yakıştıranlar, övenler var ya, başta onlar olmak üzere, kimse sofrasına buyur etmez

o zaman işte; kurtlardan başka. Menüde bizim olduğumuz bir kurtlar sofrasından başka mekan bulamayız o zaman.

KAFANI AKILLI TELEFONDAN KALDIRIP AKLINI KULLAN BİR DAKİKA, DÜŞÜN!

Müslümanlık bizim şiirimiz, şarkımız, masalımız, desenimiz, harcımız, tıynetimiz, ar damarımız, vicdanımız, refleksimiz, dürtümüz ve nihayet frenimiz kardeşim. Kafanı akıllı telefondan kaldırıp aklını kullan bir dakika, düşün, Müslümanlıktan uzaklaştıkça eşcinselimiz bile sokakta çırılçıplak yalanmayı eylem sanıyor. Amerika'daki

"gay pride" yürüyüşlerinde bile en teşhircilerin sokakta yapmaya utandığı şeyleri bizim sokaklarımızda yapabilmeleri, başkalaşma ve yabancılaşmanın dibine girip öteki taraftan çıkmaktır. Müslümanlıktan uzaklaştıkça, İslamcımız şaşaa, telsiz ve makam otolarına tapmaya varıyor. İsrail'e ve bize kazık atanlara "van minut" diyoruz, her 'ten minut'te bir kazıkçılara bir insanımızı daha borçlu hale getiriyor,

sonra düşmanlarımızla iş tutmayı strateji diye pazarlıyor. Müslümanlıktan uzaklaştıkça, ondan nefret ettikçe, utandıkça; solcumuz halka tasmanacak köpek muamelesi yapacak noktaya savruluyor. Müslümanlığın bu ülkede din değil aynı zamanda tarih, kültür, gelenek ve kimlik olduğunu anlamayan devrimcimizin devletle mücadelesi halkla mücadele etmek olarak tezahür ediyor. Feministimiz genelevleri savunmayı marifet sanıyor, Türkümüz mallaşılıyor, Kürdümüz mankurtaşılıyor, ateistimiz sarhoşluğa güzelleme yazmayı marifet sanıyor.

Demem o ki, sakın ol; kendi parolalarını geliştirmemiş o aslında duyarlı ve muazzam zihnini, şimdi sanal evrenden aparma argümanlara mahkum etme; kapılarını açık tut, düşünmeye devam et, araştı, İslam'ın kendi kaynaklarını çalış, bilim felsefesi filan oku, biraz emek ver, adil olmaya çalış, biraz tevazu sahibi ol. Bir mülteci kampını ziyaret et. Kendini çok da ciddiye alma. Fakat yabana da atma.

Yoksa senin hayatın sırrını çözmüş bir aydınlanma tribine değil ya (Allah muhafaza) adam gibi bir trajediye ya da en iyisi, bir iki GERÇEK arkadaşla ve bir yavukluya ihtiyacın var gibi geliyor bana. 🌟

İsrail'e ve bize kazık atanlara "van minut" diyoruz, her 'ten minut'te bir kazıkçılara bir insanımızı daha borçlu hale getiriyor.

GRANADA

1898 yılında Granada'da doğdu Lorca. Babası çiftçi, annesi öğretmendi. Flamenkoyla, Çingenelerle, notalarla büyüdü. "Şiir okunmak içindir, kitaba girdi mi ölür" dedi. Sokakta yalınayak şiirler okudu. Oyunlar yazdı. Besteler yaptı. Bir nar tanesi gibi saçıldı tüm İspanya'ya. Bir akşam kapı çalındı. Aldılar götürdüler Franko'nun faşistleri. Sessizliğin içinde kurşuna dizdiler. Öldüğünde otuz altı yaşındaydı. Akşamüstü saat beşti... Her akşamüzeri bir çocuk ölür / her akşamüzeri Granada'da... Yosundan kanatları var ölülerin / Bulutlu yel ve duru yel yan yana / süzülen iki sülündür kuleler üstünde / gündüzse yaralı bir oğlan.

Sorular

Ölenlerin hepsi neden sıvasız evlerde oturur? Bir albino Harlem'de nasıl yaşar? Sur'da neden semah döner kadınlar. Şairler bilir mi geleceği? Kör müzisyenler nereye gider akşamüzerleri? Gündüzleri topladıkları bakışları birbirlerinin içlerine mi dökerler geceleri?

Cemal Süreya

Bir avcıdan öğrenmiş Cemal Süreya. Yaban ördekleri donmasın diye. Suyu nöbetleşe kanat vururlarmış. Bazılarımız kanat vurmaya devam ediyor. Bazılarımız unuttu. Bazılarımız çoktan dondu.

Son Gemi

Bindiğimiz son gemi de batmış. Kaç zamandır sudayız. Çırpınıp duruyoruz. Hayatımız buruş buruş. Sarılacak bir şey arıyoruz. Bir tahta parçası, bir hayal, sıcak bir el.

Dünya

Kimse bilmek istemiyor gerçeği. Birbirinin kalbini kıra kıra ilerliyor insanlık. İnanmayın sakın iyi insanların iyi olduklarına. Tanıdığım en devrimci insan, bir sağcıydı. Çalışıyordu lokantada. Geceleri artan yemekleri dağıtırdı sokak çocuklarına. Köpeklere. Ayyaşlara. Kimse bilmezdi. Ben ve kendisinden başka. Öğrenince kovdu patron. Memleketine gitti. Yolcu ettim gardan. Giderken, "Bu dünya çok ağrıma gidiyor, dedi.

İçimdeki Çocuk

İçimde bir çocuk var. Hodbin, hırslı ve açgözlü. Bütün kötülüklerin sebebi hep diğerleri. da herkes gibi iyi olduğunu düşünüyor geceleri.

İçimde bir çocuk var.

Doğdakilerden nefret ediyor. Batdakilerden nefret ediyor. Bazen herkesten nefret ediyor. Nefret var oluşunun müsebbibi.

İçimde bir çocuk var. Herkesten iyi yazıyor. Herkesten zeki. Her şeyi biliyor. Burnu havada. Ukala dümbeleşinin teki.

İçimde bir çocuk var. Arzuya, hazza ve şöhrete düşkün. Düşkünüleri suçluyor sık sık. Biliyor, inkâr gerçeğin perdesi.

İçimde bir çocuk var. Fitneci. İspiyoncu. Habis. Arkasından konuşuyor arkadaşlarının. Alay ediyor onlar yokken. Fakat görünce onları sarılıyor hemen. Dost ve cana yakın.

İçimde bir çocuk var. Kimi zaman milliyetçi, kimi zaman solcu. Kimi zaman dindar, kimi zaman ateist. Kimi zaman soytarı, kimi zaman kral. Kimi zaman halk, kimi zaman iktidar.

İçimde bir çocuk var.

Ondan çıkıyor tüm bu kılcal damarlar. Yükseliyor göğe doğru. Bir yılan gibi kıvrılarak gidiyor Şato'ya. Kırdığım her kalple, söylediğim her yalanla, ezdiğim her çiçekle, büyüyor biraz daha.

İçimde bir çocuk

var. Sarılmış elimdeki silaha.

Yalvarıyor öldürmeyeyim diye.

Yalanlar söylüyor aklıma. Manşetler atıyor ruhuma. Kızıyor. Tehdit ediyor. En sonunda ağlamaya başlıyor. Herkes içindeki çocuğu öldürme diyor. Yazık. Ne yaptı ki sana. Seviyorlar bu çocuğu. Biliyorum. Piyano kursuna götürmek istiyorlar onu. En iyi okullarda okutmak istiyorlar. Eskimiş oyuncaklarını yoksul kardeşlerine göndersin istiyorlar. Ama yoksul olmasın istiyorlar. Ağaçları korusun istiyorlar parklarda. Anlatsın istiyorlar barlarda. Ama abartmasın istiyorlar. Özgür olsun istiyorlar. Hafta sonu sevgiliyle Paris'e gitsin istiyorlar. Yelken öğrensin istiyorlar. Ama özgürlük diye bağırmasın istiyorlar. Ev alsın, araba alsın, yazlık alsın istiyorlar. Müdür olsun, Bey olsun, Hanım olsun istiyorlar. Bilmem ne efendi, hey sen, iki kahve bir çay olmasın istiyorlar. Mütevazılığının altına kibrini, sevgisinin altına şehvetini, masumiyetinin altına kötülüğünü saklasın istiyorlar.

İçimde bir çocuk var. Çirkin, sefil ve yaralı. Bakıyor gözümün içine. Öldürmeyeyim diye. Başka çocuklar yaşasın diye. Basıyorum tetiğe. ✱

ÇEKİLMEMİŞ FOTOĞRAFLAR

REWHAT

A lkölün şişede durduğu gibi durmadığı yıllar. Bir bar kavgasına karışmışım. Finalde nezaletteteyim. Artık nasıl bir tehlike arz ediyorsam bir de ters kelepçeliyim. hayatım boyunca ilk gözaltımın polititk sebeplerle olacağına o kadar inanmışım ki. Böyle adi suçtan alınmak koyuyor bana. Yanımda ayakta duran bir genç var, belki o polititk bi mevzudan girmişti diye laf açıyorum. "Ayakta kalma gel otur" diyorum "oturamam abi beni götüründen bıçakladılar" diyor apolitik apolitik.

S onunu düşünenin kahraman olamadığı yıllar. Lisedeyim. Devrimci duyarlılığı aynı Soranda paylaştığım bir arkadaşına "çıkma" teklif ediyorum. Arkadaş bana "saçmalama Rewhat arkadaş" derken.

E rotografomani hastası olduğum yıllar. Lisedeyim. pornografik çizimler yapıp, toplumsal içeriklilerle aynı dosyada saklıyorum ki evdekiler işkillenmesin. Akrabaların misafirliğe geldiği bi akşam, annem oğlunun genç yaşta ne denli duyarlı olduğunu göstermek için açıyor çizim dosyamı. Akrabalar çay içip kurabiye yiyerek benim muzır neşriyata bakıyorlar. Ben okuldan geliyorum sonra. Annem utanç içinde çizimleri dosyaya koyuyor. Akrabalar benim ne çeşit bir sapık olduğumu anlamaya çalışırken. ✱

“*Saka Kuşu* bir zafer. Donna Tartt ortaya olağanüstü bir kurgu eser çıkarmış.”

Stephen King

“Anlatının görkeminin baş döndürücü detaylarla birleşmiş hali.”

Guardian

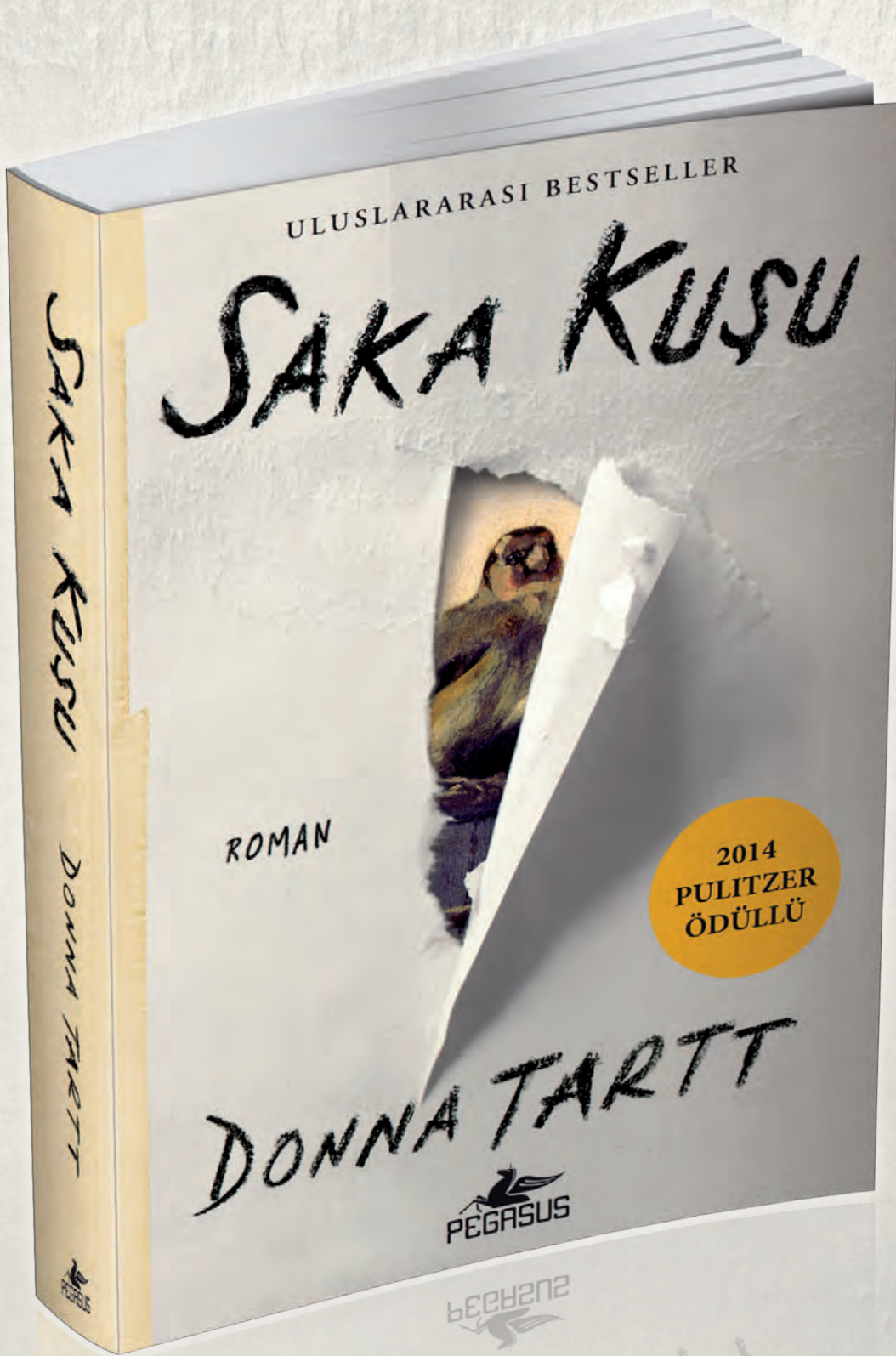
“Kıpır kıpır bir olay örgüsü ve zarif bir anlatım, capcanlı, soluk alıp veren karakterler, kusursuzca aktarılmış sahneler... Neşe ve keder bir arada ve en sonunda *Saka Kuşu* çaldığı kalbimizde asılı kalacak.”

David Gilbert

“Uzun zamandır beklenen, zarif bir aşkın, anıların ve sanatın insana dadanan gücünün öyküsü. Unutulmayacak karakteriyle dokunaklı ve yere sağlam basan bir roman. Çarpıcı ve beklediğimize geliyor.”

Kirkus Reviews

2014
PULITZER
ÖDÜLLÜ

“Karanlık sayılabilecek bir gerilim ile masalsı bir aşk hikâyesinin bir araya gelmiş hali.”

Daily Mail

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

ŞEHİR

Şehrin teki gerçekten usanmıştı. Cidden. Hakikaten.

Sokaklarının, kaldırım taşlarının, buzdolaplarının, kahvaltı sofralarının, ana kucaklarının ısrarla mezarlığa dönüştürülmesinden usanmıştı. Evlerinin, camii ve minarelerinin, okul ve hastanelerinin delik deşik edilmesinden usanmıştı. Okullarındaki kara tahtalara hiçbir bebenin zihnine sokulmaması gereken cümleler tebeşirlenmesinden usanmıştı. Küçük enselere nişanlanan kurşunlardan usanmıştı. Kimsenin gözünden kaçmayacak duvarlara, kimsenin kalbine salınmaması gereken korkular salacak cümleler boyanmasından usanmıştı. Ahalisinin katledilmesini haklı göstermeye çalışan sıfatlardan usanmıştı. Hakkında çıkan yalan yanlış ve doğru haberlerden usanmıştı. İmza kampanyalarından, basın açıklamalarından, kınamalardan usanmıştı. Ahalisinin güçbela mektuplaşan acısının fotoğraflarının, facebook ve twitter'da kedi-köpek ya da yenidoğan fotoğrafları gibi paylaşılıp beğenilmesinden usanmıştı. Herkeslerin üzülmelerinden ancak kimselerin kılını kıpırdatmamasından usanmıştı. Hak etmediği bir korkunç kadere kaçınıcı, kaçınıcı ve kaçınıcı kez terk edilmiş olmaktan usanmıştı.

Toprağın üzerine yamuk yumuk bir elyazısıyla kazınmış bir "Susma, dur de"den başka şey kalmadı geriye.

Bir süredir sınırında bekleyen gözlerini ve iki kulağından birini geri çekti önce. Boş yere daha fazla yormasının anlamı yoktu onları. Yine de, acelesi olan bütün şehirler gibi ağırdan alacaktı.

Önce sabaha kadar usul usul gövdesindeki delikleri kapattı. Kırık kapı ve pencerelerini yamadı. Ardından devrilmiş çaydanlıklarını, kahvaltı tabaklarından sağa sola saçılmış peynir ve zeytinleri, kimsenin artık dökülmesini umursamadığı ekmek kırıntılarını ve çay tabaklarında duran yarısı ıslanıp erimiş kesme şekerleri teker teker topladı. Oraya buraya gerilmiş beyaz çarşaf ve örtüleri, balkon trabzanlarına ve sopalara bağlanmış beyaz çaputları ayrıca topladı. Çöp olsa oraya atılmayacak, bırakılmayacak ölümlerindeki kurşunları saplandıkları yerlerden nazikçe çıkardı. Gözyaşlarını, hatta acı çıgıllıkları ve ağıtları bile topladı.

Gün doğarken içtikleri çayların, çaylarına attıkları şekerlerin parasını bırakmakla övünenleri ve onları desteklemek için utanmadan kapısına kadar gelenleri, bir eşyanın üzerindeki istenmeyen tozu üfler gibi üfledi. Günlerdir her bir ilçesine, her bir mahallesine, her bir cadde ve sokağına, her bir apartmanına, her bir okul ve hastanesine ellerinde silahlar, ağızlarında hakaretler ve kalplerinin olması gereken boşlukta kötülükle tecavüz eden adamları, bir nefeste, sokak aralarına

açılmış hendeklere dolduruverdi. Cinayetle dinmeyen bir iştahla oynayan katilleri arkasında bırakmaya niyeti yoktu çünkü. Niyeti yoktu arkasında bırakmaya ayrıca savaşı da. Bu yüzden, bir tuvaletin tertemiz duvarından temizlemesi gereken koca, yeşil bir sümük kalıntısını, baş ve orta parmağının bir fiskeyle fırlatır gibi doldurdu onları hendeklere ve aynı hızla örttü üzerlerini. Kullandığı toprağa karşı derin bir mahcubiyet duyarak yaptı tabii bunu. Örtmeden önce, gece boyu topladığı kurşunları, o adamları ürkütmeden yerleştirdi göğüslerindeki soğuk boşluğun üzerine. Ürkütmeden yaptı bunu çünkü kendisine ve ahalisine zülmedenlerin aksine farklı bir niyet taşıyordu.

Derken... Yaşadıkları şehirlerde, kendisinin çektiklerinin kabuslarını gören insanların ürkek nefesleri çalındı sınırdan bıraktığı kulağına. Hiçbir evladını geride bırakmayacağını bilen bir annenin hoşgörüsüyle karşıladı onları ve tereddütlerini. Ahalisinden kalanları saydı, gelenleri aralarına kattı. Alfabenin yarısını ancak sökmüş bir küçüğün saçlarını okşayarak teşvik etti onu veda notunu yazmaya. Not da hazır olunca, mezarlıklarını ve ağaçlarını, ölüsüyle dirisiyle sokak hayvanlarını ve kuşlarını, cadde ve sokaklarını, işte neyi var neyi yoksa hepsini aldı ve kalbini kapattı. Bir daha ne şehri ne de ahalisini gören çıktı. Toprağın üzerine yamuk yumuk bir elyazısıyla kazınmış bir "Susma, dur de"den başka şey kalmadı geriye.

Anlıyor musunuz şehrin teki ne kadar usanmıştı? 🌱

Öğrenci Evlerinde Okunacak Şiirler'den

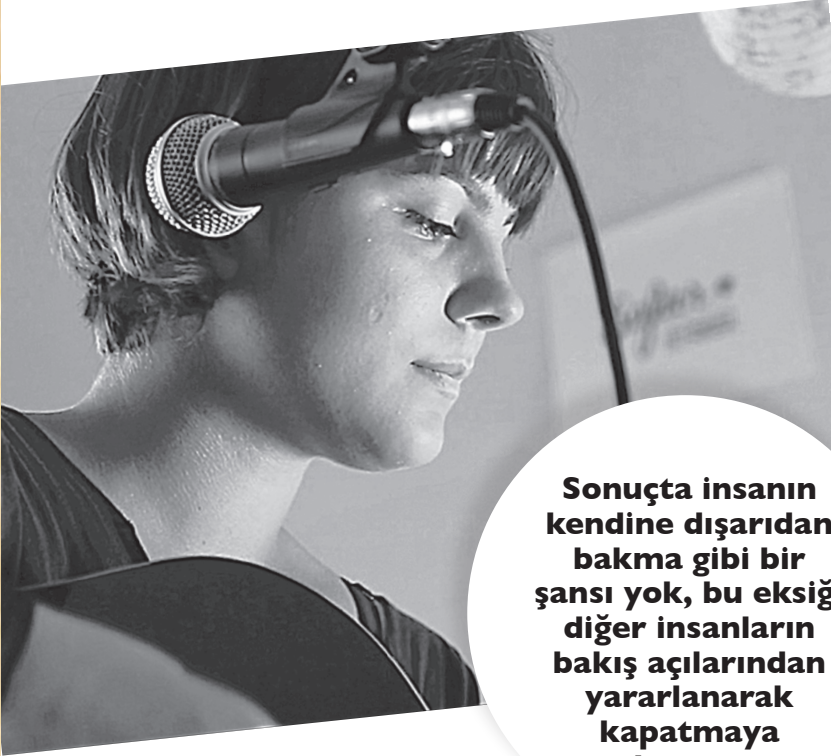
HAYDAR ERGÜLEN

ESKİ YAZLAR GİBİ YENİ...

idilPime

Seni sevmek niye eski yazlar gibi hep yeni bende gittikçe daha çok hatırlanan bir şey olduğundan belki sevmek de hatırlamak gibi öyle sevindirici, iyileştirici ve gerekli, yanyana dizmek küçük küçük taşları, üstüste koymak mı demeli, peki, bu tören de burçlarımızın birer jesti olsun bize, ama taşlarımız da renkli olsun ki hem atalım hem kıyamayalım atmaya içimize. Beni şiirden yalnız sen kurtarabilir ve yalnız sen atabilirsin şiirin içine yine, peki yaz, de ki bir yaz günü doğmuşuz birbirimize, bu yüzden, yazdan başka bir şey gelmiyor içimden sana karşı ama geçmiyor da hiç yaz sende durmuş bir sevgi saati ve geri kalıyor hep bize kalıyor geri daha ileri gitmesin saati geçmesin bizi de yaz ya biz onu geçerse nereye gideriz ki unutalım unutalım unutmazsak eskir çünkü hatırlamak ilk defa gibidir hep ve her şeyi hatırlayalım, hatırlamak eski yazlar gibi hep yeni ve hep seni sevmek gibi iyi...

DENİZ TEKİN ve SENA ŞENER

Sonuçta insanın kendine dışarıdan bakma gibi bir şansı yok, bu eksiği diğer insanların bakış açılarından yararlanarak kapatmaya çalışıyoruz.

Deniz Tekin: Merhaba Sena nasılsın?

Sena Şener: İyim Deniz, sen?

Deniz Tekin: N'olsun koşuşturuyoruz işte, haftanın beş günü stüdyoda pedalboard taşıyıp amelelik yapıyorum. Sende ne var ne yok?

Sena Şener: Bence keyifli koşturmacalar. Ben de yaklaşan üniversite sınavına hazırlık, çekimler, görüşmeler, etkinlikler derken yoruluyorum biraz ama dediğim gibi güzel bir yorgunluk.

Merak ediyorum Deniz, müziğe ilgin nasıl oluştu, nasıl gelişti ve şarkılarını paylaşmaya başladıktan sonra ilk aldığın tepkiler nasıl oldu? Bu süreçte seni neler motive etti ve neler zorladı? Çünkü kendimden biliyorum ki kayıt yapmak zor ve zaman gerektiren bir süreç, kişi eğer fazla pımpirikliyse durum daha da zorlaşıyor. Hele senden bir şeyler bekleyen bir kitle oluştuysa, onlara bir şeyler sunarken birkaç defa düşünüyor insan. Sen nasıl tecrübeledin?

Deniz Tekin: Müziğe ilgin nasıl oluştu... Birinci elden cevaplaması zor bir soru, biz diyelim ki hep oradaydı. Her insan dünyayı bir veya birkaç baskın yoldan algılar; sanıyorum ki biz öncelikle 'ses' duyuyoruz, kaydediyoruz ve işliyoruz. 3 sene önce kayıt yapmaya başladım, paylaştığım kayıtlarda sanıyorum ki senin aksine çok pımpirikli ve özenli değildim -ki olmalıydım-. İlk zamanlar teknik detaylarla çok boğuşsam da son zamanlarda müziğin elektronik yanı da ilgimi çekmeye başladı. Bu arada söylemeliyim ki Mahmut Orhan'la yaptığınız Self Control çalışması epey başarılı. Peki ya sen yeni paylaşım yaptığın zamanlarda nasıl tepkiler aldın? Eğer aldıysan, aldığın eleştiriler yapıcı mıydı?

Sena Şener: Çok haklısın; bence biz, içimizde var olan bu isteğin farkına varma, onu anlama ve ona istediğimizce şekil veriyor olma fırsatına eriştiğimiz için şanslıyız. Açıkçası ben de iki yıl önce, başta küçük bir kayıt cihazıyla kaydettiğim, pek de üzerinde uğraşmadığım kayıtlarla başladım. Sonra

bilgisayar üzerinden kaydetmeye ve hatta küçük küçük kendi orkestrasyon düzenlemelerimi yapmaya başladığımda biraz da "Dur şurayı tekrar şey yapayım." dedim. İltifatın için teşekkür ederim, aslında o çalışma beklemediğim kadar ilgi çekti. Ben Self Control'ü gerçekten GTA'dan öğrenmişim, sonra geçen yaz şarkı birden aklıma geldi ve "İşte 80'ler bebek; ama melankolik indie versiyonu" dediğim bir cover yaptım. Mahmut denk geldi "Sen bunda ağlatmak istemişsin ama insanlar iyi dans eder ya." dedi, cidden öyle oldu. Chilai, Reina... yaşımın tutmadığı her yerde insanlar benim söylediğim şarkıyla dans etti. Bir de James Blake, hayranıyım; profilinde paylaşmış "Nice" yazınca Bodrum sahillerinden arkadaşlarım "Sena, sen çalışıyorsun!" diye video atmaya başladılar, çılgın bir süreçti. Ardından da Mahmut'la Feel'i yaptık; şimdi de o, bizden çok alakasız bir şekilde, Yunanistan'da Shazam'da bir numara olmuş.

İnternet işte... Eleştiriler her zaman var, yapıcı olanla da sadece hakaret etmeyi amaçlayanla da karşılaştım ve hiç bitmeyeceğinin farkındayım. Bize de onlardan yapıcı olanları, bizi geliştirmeyi amaçlayanları seçmek düşüyor. Sen elektronik çalışmalarını paylaşmayı düşünüyor musun?

Deniz Tekin: Eleştiri hiç bitmez ve bence bitmemeli de, aslında art niyetli olmadığı sürece her eleştiriden -troll dahil- çıkarılacak bir şey var diye düşünüyorum. Sonuçta insanın kendine dışarıdan bakma gibi bir şansı yok, bu eksiği diğer insanların bakış açılarından yararlanarak kapatmaya çalışıyoruz. Yolun çok çok başında olup, bazı şeyleri erkenden görebilmek önemli. Kendi tecrübelerimi göz önüne alarak seninle ilgili çok merak ettiğim bir şey var: Eğer müziğinin daha çok kişiye ulaşması bir donum noktasıysa, senin için bu noktadan sonra ne değişti? İnsan ilişkilerin ne yönde ilerlemeye başladı, arkadaşlarından önyargı gördün mü, bir değişim hissediyor musun?

Sena Şener: Katılıyorum. Ben, henüz fazla kişiye ulaşamadım ama ulaştığım kadariyle mutlu oluyorum. Bendeki tek değişim mutlu olmak. Ama müziğin beni sosyal açıdan olumlu etkilediğini söylemem gerekir, her şeyin başında sizin gibi aynı yolda ilerlediğimiz değerli insanlarla tanışma fırsatını buldum. Ayrıca pek dışarı çıkmayan bir insan olarak, gerçekten şehir hayatında ev bence çok daha eğlenceli, çalışmalar ve kayıtlar yüzünden üç buçuk sene önce taşındığım İstanbul'u yavaş yavaş öğrenmek zorunda kaldım. Hâlâ pek yer bilmiyorum ama öğrenmekteyim. (Heheh, Kaan sen biliyorsun, evimin çevresinden habersizim) Aslında arkadaşlarımdan pek haberi yok, takip etmiyorlar. Bir grup arkadaşım bir defa beni dinlemeye geldi, onlar genelde destek oluyor. Onun dışında

öğretmenlerimi bile kaç defa davet etmeme rağmen en fazla "Aa öyle mi canım, keşke pazar günü olmasaymış." tepkisini alabiliyorum. Benim sahneye çıkacağımdan bile haberleri yok bence, sadece bir etkinliğe davet ediyorum sanıyorlar. Dolayısıyla önyargıyı bırak, alakaları bile yok pek. Sen de yenisin İstanbul'da, zor oluyor mu alışmak? Hele de üniversite için geldin, tamamen yeni bir hayat. Okulda "Aaağ Deniz!" yapıp fotoğraf çektirmek isteyen ya da flaşı kapattığını düşünüp gizlice fotoğrafını çeken oluyor mu?

Deniz Tekin: Aynen öyle, gece hayatı ya da ev dışı sosyallik bir yerden sonra cazibesini kaybedince yine evde rahat ediyorsun. İnsan illaki mutlu oluyor, kendinden çıkan bir şeyin dinlenmesinden, olumlu tepki almasından; ama bir yandan da daha dikkatli adım atmak, bir şey paylaşmadan iki kez düşünmek durumunda kalıyorsun, bu yönden bazen keşke eskiden olduğu gibi fütursuzca saçmaladığım bir kaydı Soundcloud'a atabilsem diye düşünüyorum. İstanbul'a alışmam cidden kısa sürdü, ilk 6 ayı iyi atlattım. Hazırlıktayım daha, lise 5 gibi bişey. Öyle gidip geliyoruz. Sınava hangi puan türünden giriyorsun diyip darlayayım mı seni?

Sena Şener: Doğru, keşke hep saçmalayabilsek. Hadi ya, o büyülü özgür dünya yok yani? Tüh... Dil bölümündeyim ben, hatta senin gibi İngiliz Dili ve Edebiyatı okumak istiyorum. "Never may my woes be relieved." tarzı karanlık cümleleri analiz ederken bile hayata umutla bakan ve gerçekten insan yetiştirmek isteyen öğretmenler ders anlatsınlar istiyorum. Senin bölümün diye soruyorum, öyle mi cidden?

Deniz Tekin: Vallahi var diyorlar, çimenlere uzanıp laptop'tan tez yazıyormuş gibi görünüp feys'e giriyomuşsun. Biz daha görmedik. Ben TM'ciydim lisede, ama dil puanından girdim. Bölüm henüz başlamadığından pek bir şey diyemem ama gel yani güzel buralar. İstedğin spesifik bir yer var mı?

Sena Şener: Heheh, iyiymiş. Belli bir yer yok ya, bakalım... 🌸

Hayata umutla bakan ve gerçekten insan yetiştirmek isteyen öğretmenler ders anlatsınlar istiyorum.

bir
şehrin
en yüksek
yeridir
dönmedolap
ve en güzel
oradan
görünür
hayat

sıcak bir
yaz akşamı
yeni yıkanmış
balkonda
şay içerken
düşündüm
en çok seni

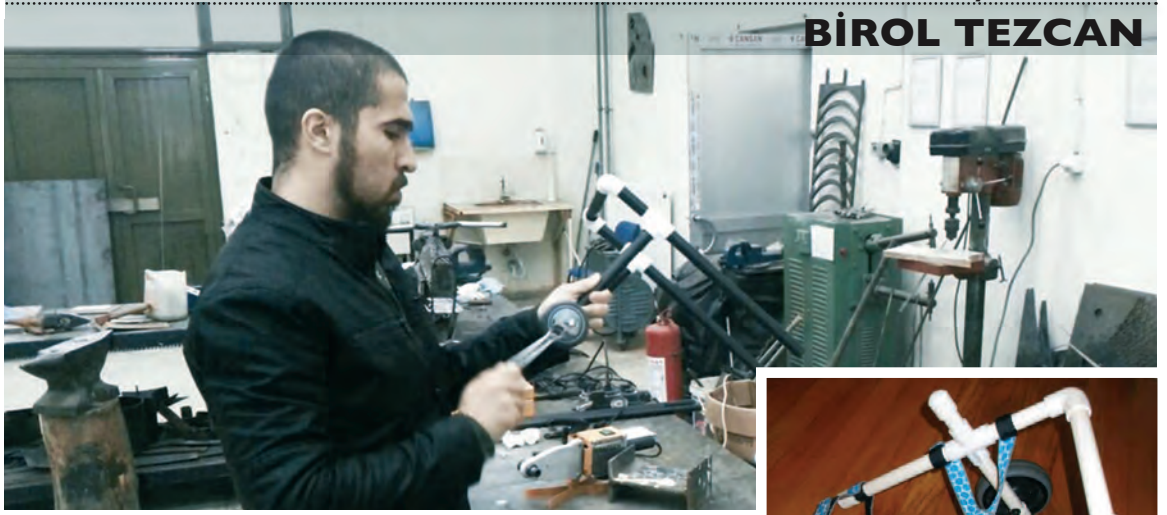
hani derler ya
dünyanın
en romantik dili
gogıltıransleykten
baksam
fransızca bile
söylerim sevdiğimi

ama ne bilsin
fransız balkon sahibi
kentsel dönüşümün
uğramadığı
bu aşkın serinliğini

jötem kere
jötem ulan
sen hariç TOKİ

kalbimi
kırdı deyip
hâlâ onun
yanında
duruyorsan
kırık
değildir o
şatlaktır
kırılsa
yerinde
duramazsın

AMACIM ENGELLİ HAYVANLARIN YÜRÜYEBİLMESİ

DURSUN UĞRUN Mersin'de yaşıyor. 22 yaşında, Güzel Sanatlar Fakültesinde Heykel bölümü öğrencisi... Onu diğer insanlardan ayıran bir özelliği var: Engelli hayvanlar için tekerlekli sandalyeler tasarlıyor...

Para yerine malzeme yardımı istiyorum

İnternette hayvanlara işkence edilen kötü videolar izlemiştim. İnsanlar kedilere köpeklere eziyet edip utanmadan bir de internette paylaşıyorlar. Hayvanlarla ilgili bir şeyler yapmam gerektiğini düşündüm. Hayvanlar için tekerlekli sandalyenin nasıl yapıldığını araştırmaya başladım. Nasıl yapılacağını çözünce de Facebook'ta insanlarla paylaştım. 700 tane arkadaşım vardı, 1300'e çıktı bir anda. Şu an itibarıyla farklı şehirlerden 40 kişi benden tekerlekli sandalye bekliyor. İnsanlardan para yerine malzeme yardımı istedim. Birisi teker gönderiyor, bir başkası boru... Bu işi para karşılığı yapmaya karşıyım. Tek amacım engelli hayvanların yürüyebilmesi. Herhangi bir çıkarım yok. Okulda bir saatlik ders aramda bu işle uğraşıyorum. Bir tekerlekli sandalye 45 dakikada bitiyor.

Kedime araba çarpmıştı, şimdi beş yavrusu var

Yurtta kaldığım için kedimi kardeşime emanet ettim. Ona da araba çarpmıştı, alıp eve götürmüştüm. Tanışma hikayemiz böyleydi. Şimdi beş tane yavrusu var.

Şu an atölyemde dört adet tekerlekli sandalye var. Ufak tefek işleri kaldı, bittiği gibi sahiplerine postalayacağım. Göndereceğim insanlar sabırsızlıkla bekliyorlar; okulumun yoğunluğundan ötürü ancak bu hızda çalışabiliyorum.

İnternette bana ulaşanlar yardım edecekleri hayvanın vücut ölçülerini alıyorlar. Ben de bana

verdikleri ölçüler üzerinden tekerlekli sandalyeyi tasarlıyorum. Bir de problemi tam anlayabilmek için insanlardan hayvanın fotoğraf ve videosunu istiyorum. Hayvanlar benim yanımda olsalar çok daha güzel olacak ama bu şekilde de sonuç alabiliyoruz.

Neden bu ülkede bunu bir tek ben yapıyorum?

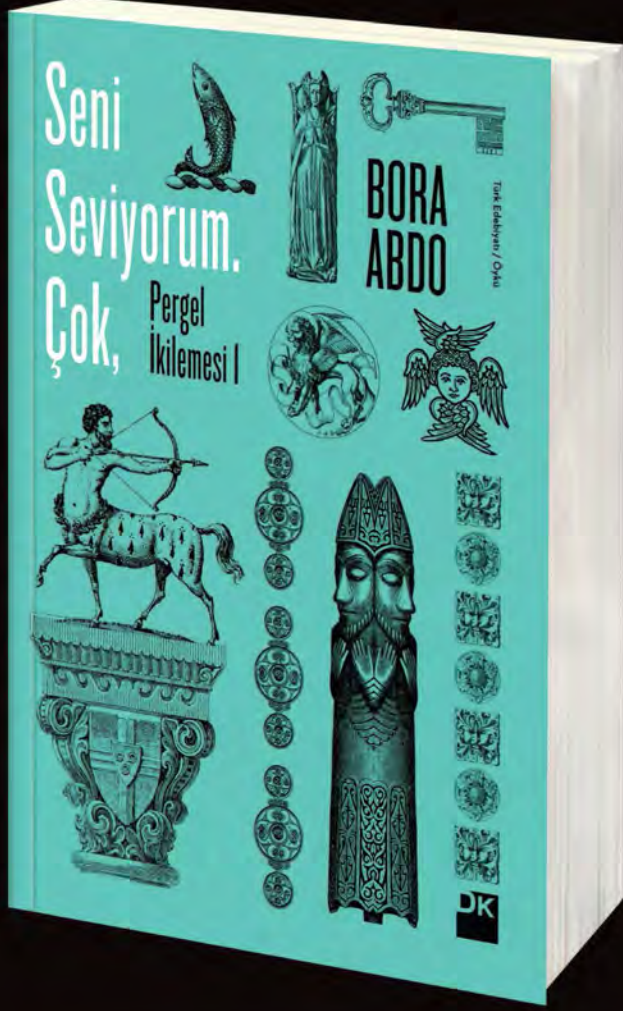
İnsanlar tekerlekli sandalyeleri sadece facebook sayfamdan bana ulaşarak alabiliyorlar. Arkadaşlarım çok takipçili birkaç sayfaya tekerlekli sandalyeler ile alakalı mail atmışlar. Komedi paylaşımları yapan bir sayfada 40.000 kişi fotoğrafı görüp beğenmiş. Gereksiz ya da terbiyesiz yorumlar da gördüm altında. 'Bu işi sevap olsun diye değil hayvanların yürüyebilmesi için yapıyorum' dedim diye ateist diyen oldu bana. Bir de tabii 'Allah razı olsun' diyorlar sık sık.

İyi bir şey yapıyorum ama övülmeye ihtiyacım yok. 'Böyle insanlar kaldı mı' diye soruyorlar hep. Asıl soru şu: Neden bu ülkede bunu bir tek ben yapıyorum? Ben iyi insanların çoğalmasını diliyorum. İnsanlar başta birbirlerine saygı göstermeli. Daha sonra hayvanlara da gösterecekler, eminim. Eğer ilk adımı atarsak geldiğimiz nokta bu oluyor.

Dünya gelip geçici fakat üç günlük değil, bunu unutmamak lazım! Ben 22 yaşındayım ve ömrümün üçte birini hiçbir şey yapmadan geçirmişim gibi hissediyorum. Kalan üçte ikide güzel şeyler yapmak istiyorum. İnsanlarla ve hayvanlarla uğraşmak, onlara karşılıksız iyilik yapmak istiyorum... 🐾

Öykünün güçlü sesi Bora Abdo...

**İstanbul'un hazin
göğünün altında ayrılığın
ve aşkın melankolik intiharı...**

**“Yalnız olabilmek için bir
kişiye daha ihtiyacı var
her insanın”**

•••
2013
Yunus Nadi
Öykü Ödülü

•••
61.
Sait Faik Abasıyanık
Hikâye Armağanı
...

100 YIL SONRA KİM TÜRKÇE KONUŞACAK?

Bir yıl, 365 hayal kırıklığıdır.
[AMBROSE BIERCE]

Zaman ok gibi uçar, meyve muz gibi.
[GROUCHO MARX]

18 dil konuşabiliyor ama bunlardan hiçbirinde “Hayır” diyemiyor.
[DOROTHY PARKER]

Taksici “Bu trafik bizi mahvediyor” diye dert yandı: “Yolcu bulsak bile, yollar tıkalı, yevmiyeyi denkleştiremiyoruz, yakıt da çok pahalı...” Dedim “Trafik yönetilirse sorun kalmaz.” Bezgin bir ifadeyle sordu: “Nasıl yani?” “Çok basit: Yol uzunluğu ile araç sayısı dengelenmeli...” Esnedi: “Ne diyorsun abi?...” “Demografi, yani nüfus dağılımı da ayarlanabilir...” dedim. Başını iki yana salladı: “Burası İstanbul abi... Kimseye ‘Gelme’ diyemezsin...” “Almanya nüfusu bizimkinden fazla. Yüzölçümü de bizimkinin yarısı. Fakat orada yol ve kaldırım genişlikleri, ulaşım seçenekleri, nüfus dağılımı, bölgelerin yaşam standardı dengeli...” Uzaklara bakarak, sayıklar gibi konuştu: “Sen trafiği bilmiyorsun abi, bu keşmekeşi bitiremezsin... Öyle hesapla kitapla olacak iş değil, imkanı yok... Bu, insanlığın kaderi...”

“ARABADA HERKESE YER VAR!”

Türkiye’deki motorlu kara taşıtı sayısı 20 milyonu geçti. Yani, tüm vatandaşlarımız arabalara binip otursa, gene milyonlarcasına yer kalır. Halbuki karayolu taşımacılığı; arazi maliyeti, yakıt maliyeti, hava - su kirliliği, gürültü gibi ciddi sorunlar doğuruyor.

OTOMOBİLİN KULU, TRAFİĞİN KÖLESİ

Trafik sıkışıklığından ötürü çocuklar, öğretmenler, işçiler, hastalar, doktorlar, polisler... herkes, hepimiz zaman

kaybediyoruz. Her gün, binlerce insanın ömrüne denk gelen süre, trafikte boşa harcanıyor. Bu, köleleşmenin bir versiyonudur. Çünkü kölenin zamanı [yani emeği, düşüncesi, hisleri, hayatı] değersizdir. Trafikteki kaos, bize “İşin ne? Arabada oturmayıp da ne yapacaksın? Kendini ne sanıyorsun?!” mesajı veriyor. Prangalı, zincirli köle kafesi gibi, zürriyeti bağlanmış trafikte stres, endişe, çaresizlik, öfke gibi olumsuz duygularla dolup taşıyoruz. Herkes birbirine küfürler, hakaretler, beddualar ederek yol alıyor. Ne ferahlık var, ne bereket.

80 SENE SONRA...

Taksici efkarlı bir sesle soruyor: “Abi onu bunu bırak da, sen ne iş yapıyorsun?” “Yazarım” diyorum, “roman moman...” “Memnun musun bari, kitapların okunuyor mu?” “Edebiyatımızın istikbalı pek parlak değil. Çünkü... Türkçe ölüyor” diyorum. “O nasıl şey? Türkçe hiç öler mi?” Bu defa ben uzaklara bakıyorum. İç çekerek “Türkolog ve filologlar, 100, en fazla 150 seneye kadar, Türkçe’nin tümüyle unutulacağı görüşündeler. Dilbilgisi ve dil bilinci hak getire. 80 yıl öncesinin kitaplarını anlayamıyoruz. Romanlarımı 80 yıl sonra kimse okumayacak...” Şoför dudak büküyor: “Ben 8 saat sonrasını düşünüyorum, sen ‘80 sene’ diyorsun. Alınma ama, vaziyetin pek iç açıcı değil abi...”

GÜNLÜK DİL - EDEBİ DİL

Bir dilin en önemli özellikleri, sırasıyla ses, cümle yapısı ve

kelime zenginliğidir. Biz “Yoğurt” diyoruz, İngilizler, kelimeyi bizden alıp “Yogurt” yazıyor “Yougıt” şeklinde telaffuz ediyorlar. Tornadan geçirip, kendi lisanlarının “sesine” uyduruyorlar kelimeyi. Böylece, kelime onların oluyor. Biz “dil devrimi” adı altında Arapça ve Farsça kökenli sözcükleri atmaya yöneldik! Halbuki bu kelimeler Türkçenin sesiyle aşılanmıştır. Edebî dil, [tıp dili, felsefe dili... gibi] bir ihtisas alanı olarak görülmüyor. Günlük konuşma dili, metinlere taşınıyor. Halbuki tam tersine, edebî metinlerdeki ihtimamın günlük konuşmaları etkilemesi lazımdır.

KELİME VAR, BİLEN YOK

Oxford Sözlüğü’nde 600 bine yakın ‘madde’ var. Sıkı durun, Büyük Türkçe Sözlük’te daha fazlası mevcut: 617 bin! Fakat biz, 300-600 kelimeyle konuşup yazıyoruz! Deyimleri bilen, yaşatan yok. Velhasıl baba evladıyla konuşamıyor, âşık sevgisini ifade edemiyor, mümin intizamı bir dua edemiyor... Problemleri konuşarak çözmekten, sevinçleri pürüzsüz şekilde paylaşmaktan aciziz... Kanaatimce, birbirimizi vatan haini ilan edip çatışmanın ötesinde... Sahici sorunlarımıza, rasyonel çözümler arasak, iyi olacak. Millî Marşı’nı bile anlamayan kimselerden vatana, millete hayır gelir mi?

Trafik sıkışık. Taksici de ben de dalıp gitmişiz. Öyle, kolu bacağı kırılmış heykeller gibi duruyoruz. Radyoda Gencebay çalıyor: “Dil yarısı, dil yarısı, en büyük yara imiş...”

“AŞKIMIZ BİTECEK BÖYLE GİDERSE”

“Sene 965 ve mevsim sonbahar”
[SUAVİ KARABRAHİM GİL’in bir şarkısından]

1960’ların siyah-beyaz Türk filmlerine merak saldım. Youtube’da yüzlercesi var. Sadri Alışık, Ajda Pekkan, Ayhan Işık, Filiz Akın, İzzet Günay, Göksel Arsoy, Münir Özkuş, Vahi Öz, Mürvet Sim, Cevat Kurtuluş... gibi oyuncularla haşır neşirim. Ölmüşlere rahmet, sağlara esenlik diliyorum.

“AFİLİ DELİKANLILAR”

Bülent Oran, Sadık Şendil, Hulki Saner, Safa Önal... gibi senaristlerimizi de minnetle anıyorum. 1960’ların Türk sinemasında, ilgimi çeken hususlar şunlar:

- 1] O dönemin konuşma dili. Sık kullanılan deyimler. Argo...
- 2] İstanbul manzaraları.
- 3] Dönemin aksesuarları: Telefon, otomobil, kıyafetler... Tüm bunların ötesinde, bu filmlerin müptelası olmamın asıl nedeni... Aşk. Afili Delikanlılar adlı filme rastlayınca çok şaşırdım. Hemen açıp izledim. İzzet Günay, kocaman adam olmuş, fakat çocukluk aşkını unutamamış! Çocukluk aşkı! Bu filmlerin her biri bir masal.

Aşklar hakikaten ömür boyu sürüyor. Çok acayip. İzlerken ikide bir gözlerim doluyor. Halbuki hiç de sulu göz gibi sayılmam.

45 GÜN...

1990’ların magazin basını “Aşkın ömrü 3 yıl” cümlesini binlerce kez yazmıştı. Yani artık ölünceye dek sevmek diye bir şey kalmamıştı. Hatta, Frederic Beigbeder “Aşkın Ömrü Üç Yıldır” [L’Amour dure trois ans, 1997] adlı bir roman yazdı. 2000’lerde aşkın süresi 6 aya kadar düştü. Şimdilerde ise, aşk en fazla 45 gün sürüyor!

DİKKAT SÜRESİ İLE AŞKIN ÖMRÜ ARASINDAKİ ORANTI

Ortega y Gasset, “Aşk, dikkatin yoğunlaşmasının bir sonucudur” der. Dikkat süresi kısılınca, aşkın da ömrü kısaldı işte. Zaping yapar gibi yaşıyoruz artık. Youtube videosunun ideal süresi 1,5 dakika! En yüce fikirler, en derin duygular 140 karakterle ifade ediliyor. Vine esprisi yapmak için 6 saniyen var!

Dikkat çekme çabası; tedavi görünümünde bir hastalığa benziyor. Liste çağındayız artık, “kendini şanslı hissetme” döneminde. Ne kadar şanslıysan, aşkın süresi o kadar kısalıyor.

SİNE-MASAL

Eh, sinemanın da bir tarihi var artık. 1960’ların filmleri, bambaşka bir devrin masalları olarak, orada duruyor. O hayatlar, o sözler, o gözyaşları, o tevekkül, o neşe, o aşklar... Hepsi bir masal artık.

“ÖCÜLER GELİYOR!”

Gençleri yozlaştırmamanın en iyi yolu, farklı düşünenleri değersiz görmelerini sağlamaktır. [NIETZSCHE]

“Öcüler Tv” bir Youtube kanalı. İlk filmi, Ontological Essence’i [Ontolojik Öz] izledim. Elif Eda yazmış ve yönetmiş. 4 dakikalık filmin başrollerinde iki kadın var. Filmi gayet ilgiye değer ve zekice bulduğumu söylemeliyim. İzlemenizi öneririm.

TUNA KİREMİTÇİYLE BİR TEATİ

Birkaç yıl önce [sanırım, 2012’ydi], yazar dostum Tuna Kiremitçi’yle konuşuyorduk. “Gönül Meselesi”

romanından söz ediyordu. Romandaki başörtülü kadının günlük konuşmalarını gerçekçi bir şekilde yansıtabilmek için, başörtülü bir tanıdığından fikir aldığını söyledi. “Allah ziyade etsin, Allah razı olsun, İnşallahu Teala...” gibi sözler kullanacak, böylece, karaktere uygun bir ifade tarzı yakalayacaktı... Dedim “Tuna, seni anlıyorum, fakat başörtülü kızlar, restoranda kimseye ‘Allah razı olsun’ demez.” “Ne der peki?” “Mersi, çok naziksiniz, teşekkürler, hoşça kalın... filan derler. Bundan emin olabilirsiniz. Eğer karaktere sürekli dinî çağrışımlı sözler söyletirsene, gerçeklikten uzağa düşersin...” “Vay canına, enteresanmış, bunu öğrendiğim iyi oldu” dedi.

“SEVİMLİ OLAMAYACAK KADAR GERÇEK”

Öcüler TV’nin sloganı: Too true, to be pretty”

[Sevimli olamayacak denli gerçek.] Ontolojik Öz’ü kotaran ekip, başörtülü kadınlardan oluşuyor. Tuna Kiremitçi’ye anlatmaya çalıştım...Ve nihayet, bu kısa film vesilesiyle tanınmaya başlayacağını umduğum... Modern, espritüel, entelektüel kadınlar. Öcüler Tv ekibini kutluyorum. 🌟

KUTMAN, KUTLU, KUTLAMA*

Yılın son veya ilk akşamı, dostum Nurhak Kaya’nın arabasındayız. Nurhak telefonunu ön panele monte etmiş. Telefon çaldı, arayan Perran Kutman!

Nurhak açtı, ses, otomobilin içinde, handsfree teknolojisi. Perran Hanım, kraliçe zarafetiyle Nurhak’ın yeni yılını kutladı. Hayır dua etti, sevgilerini sundu. Nurhak da Perran Hanım’a centilmence mukabele etti.

Ben de öyle oturmuş, çocukluğumuzun efsane dizisi Perihan Abla’nın unutulmaz yıldızı, Türk sinemasının özgün aktrislerinden olan Perran Kutman ile “Bizim Nurhak” arasındaki bu kibar sohbeti dinliyorum. Ne yapabilirim, arabadan atlayacak halim yok. Hayretler içindeyim.

Perran Kutman, Nurhak’a diyor ki: “Nurhakcığım, Mustafa Kutlu’nun kitaplarına sayende ulaştım. Dergâh Yayınları’nı aradım. Sağ olsunlar, çok nezih insanlar, siparişimi verdim ve kitaplar elime geçti. Biliyorsun, çok seviyorum Mustafa Kutlu’yu. Nasıl berrak, akıcı ve tesirli yazıyor. Yayınevi telefonunu verdiği için sana hususi teşekkür ediyorum...” Sevinçle karışık bir şaşkınlık yaşadım. Nurhak, buna anlam veremedi, ona sorarsanız, gayet normal.

DERGÂH’IN MİMARİ MUSTAFA KUTLU

Mustafa Kutlu, 25 sene boyunca yayın yönetmenliğini yaptığı Dergâh dergisinden ayrıldı. Yani, emekli oldu. Birkaç ay önce, şunları yazmıştı: “Dergi bir dâvâ, bir sevdâ, bir tutku bir fikriyat

ve bir ciddiyettir. Dergiye çıkarmasam bir kolumu kesmişler gibi olurum.” [28 Ekim 2015, Yeni Şafak]

Dergâh tasarımı ve muhtevasıyla Türk

dergicilik tarihinde vazgeçilmez değerinde bir yayındı.

Orada birkaç şiirimin yayınlanması, bana edebiyat alanında ilerleme cesareti vermiştir.

Bir okur olarak da, Dergâh’ın, yani Mustafa Kutlu’nun hayatımıza kattığı değeri asla unutamam. Büyük hikayeci ve örnek bir dergici olan Mustafa Kutlu’ya hürmet ve şükranlarımı sunuyorum.

Nurhak’a dedim ki “Mustafa Bey Dergâh’tan ayrılmış, bundan Ot’ta bahsetmemiz gerek. Hepimizin üzerinde onun emeği var...”

“Öyle tabii, Ot’un üzerinde de Dergâh’ın etkisi var” deyip gaza bastı. 🌟

* Kulak misafiri olduğum sözlerini yazmama izin veren, hatta bundan memnuniyet duyacağını belirten Perran Kutman’a teşekkür ediyorum. [M.M.]

EMRE MUTLU VE SALİH KUNT

Vine filmlerini biliyorsunuz, her biri 6 saniye sürüyor. Bir de Vine fenomenleri var.

300-500 bin kişinin takip ettiği, genç komedyenler. Ben, Vine takipçisi değilim, fakat Youtube’daki derlemeleri izliyorum. Emre Mutlu ile Salih zafer Kunt’un Vine’ları olağanüstü.

Emre Mutlu tam bir espri makinesi. Bir başka Vine fenomeni olan Cem Gelinoğlu’nun başrolde oynadığı Ali Kundilli’de yan rollerden birindeydi. Umarım, Emre Mutlu’nun başrol oynadığı bir film de yapılır. Salih Zafer Kunt ise Vine’da karakter yaratmayı başarmış. Sloganı “Enerji içimizde!” 50 yılı, 6 saniyede anlatmayı başaran Kunt, NTV’de bir programın kamera şakası bölümünü hazırlıyor. Kunt’u da bir filmde izlemek iyi olurdu. 🌟

GAZZE’DEKİ ZEBRALAR

Domingo Yayınları cidden harika. Tüm kitaplarını alıyorum. Hepsisi de çok ilginç, ufuk açıcı ve şık. 20015’in sonunda yayınladıkları Yalancılar ve Sahtekarlar Ansiklopedisi müthiş. Kitapta suç niteliğinde, büyük sahtekarlıklar da var, aşağıya alıntıladığıma benzer, sevimli, hatta hüzünlü “enteresanlıklar” da.

KİTAPTAN BİR BÖLÜM

İsrail’in 2008 sonunda düzenlediği hava saldırıları sonucu, Gazze Hayvanat Bahçesi’ndeki 400 hayvanın 390’ı öldü. 2009 sonbaharında hayvanat bahçesi yetkilileri bir ressamı işe aldı. Ressam, eşeği saç boyasıyla zebraya dönüştürdü. Hüzün verici, fakat Filistinli çocuklar bu “sahte” zebraları çok sevdi. Hiç gerçek zebra görmedikleri için, farkı anlamıyorlardı. “Sahte” zebralar, sahibi sevinçlere yol açıyordu. 🌟

Yalancılar ve Sahtekarlar Ansiklopedisi, Roelf Bolt, Domingo Yay., 279 s.

SANAT VE HAYAT

Ali Artun’un derlediği Bir Muamma: Sanat Hayat adlı aforizma kitabı tam bir hazine. Sanat ile hayat arasındaki bağı konu eden yüzlerce alıntıdan oluşuyor. İletişim Yayınlarının neşrettiği kitap, daha kapsamlı okumalar için de bir kılavuz niteliğinde.

KİTAPTAN BİR BÖLÜM

“Sanatçı, hayatın değerini açığa vurur. Eser ise hayata değer katar. Sanat eserleri, çoğunlukla kamunun iyi niyeti ve sürekli ilgisi eşliğinde yaratılabilir. Mimari değerlerin ve hakiki sanat eserlerinin mevcudiyeti; istikrarlı bir topluma işaret eder.” WILLIAM MORRIS [1834-1896] 🌟

Bir Muamma Sanat Hayat, Der.: Ali Artun, İletişim Yay., 358 s.

ATIM ARAP'TIR BENİM YÜKÜM ŞARAPTIR BENİM

Beyaz bayrak kalktı! Yarış başladı. 3 numaralı Demirdöven rakiplerinden 3 boy geride yarışa başladı.

-Hassiktir!

-Bariyer dibinden Şahpazlı yarışın liderliğini alırken safkanlar son 800'ü geçiyorlar.

-Bak bak tutuyor atı Halis!

-Bilerek saklıyor atı abi! Şahpazlı ayna yapacak! Gör bak!

-Son viraj dönüldü! Düzlüğe çıkılırken gerilerden gelen Demirdöven dış kulvardan etkili ataklarıyla rakiplerinin yanından sarkarak Şahpazlı'yı yakaladı! İki safkan, rakiplerinden ayrılırken son elliye beraber giriyorlar!

-Koş amk!

-Yürü be!

-Lan Halis! Vursana kamçıyı!

Son elliye beraber girerken Şahpazlı tekrar tazeliyor!

-Hay sikey...!

- Son metrelerdeki gayretli ataklarıyla Demirdöven jokeyi Halis Karataş'la Şahpazlı'yla başa baş fotoya uzanıyor sayın yarış severler! Şahpazlı mı Demirdöven mi? Kim kazandı? Buna, varış hakemleri karar verecek! Az sonr...

Televizyonun sesi kısıldıktan sonra da bağrışmalar ve küfürler devam ediyordu. Ekranda ise soğuk ve yağmur altında koşan terli atların sırtından yükselen buhar ile gözlüğünün çamurunu silen jokeyin yakın çekim görüntülerini, yönetmen bize özenle, yavaşlatılmış biçimde tekrar gösteriyordu. Yoğun sigara dumanının geniz yaktığı bu 30 metre kare dükkânda en kenardaki tabureye oturmuştum. Cebimden kuponu çıkarıp kontrol ettim. Evet, Demirdöven'i yazmıştım. Sevincimi ve merakımı belli etmeden kuponu cebime geri koydum ve çayımdan bir yudum aldım. Dışarı çok soğuktu ve yağmur yağıyordu. İçeride yalnız değildim. Burada tanıdığım emekli bir öğretmen, üç tekerlekli arabasını ganyan bayi önüne park eden seyyar satıcı, berber, lokantacı gibi bilumum çevre esnafı, şehrin başka yerlerinde dilenirken de gördüğüm iki dilenci, üniformalı bir polis memuru, herkesin Tabip Abi dediği ama ne iş yaptığını bilmediğim takım elbiseli, kravatlı zengin görünümlü kel adam, her yarışta içeri girip üstü mantarlı hedef tahtasını bacak arasında alarak tüfeğini esas duruşta tutan ve kimseyle

konuşmadan dışarı çıkan havalı tüfekçi, her daim tezgâh altı viskisini yudumlayan mekân sahibi Ganyancı Harun ve sayamadığım diğer vatandaşlarla bir aileydik ve her gün yarış vardı.

Akademide öğrenciydim ve okuldan çıkıp soğuk öğrenci evime gitmek yerine buraya geliyordum. Burada en azından biraz heyecan, yanan bir soba ve çay vardı. Hemen hemen hiç param yoktu. Üç-beş liralık, halkın "simitçi altılısı" dediği "küçük" kuponlarla at yarışı oynuyordum. Arada bir müzik işine gidiyor harçlığımı çıkarıyordum. Bu karakış günlerinde hiç iş de çıkmıyordu.

İçeride yarış yorumları küfürlerle ifade edilirken eciş bücüş, ama bir o kadar da yüzü yakışıklı, orta yaşlarda, ayaklarında çizme, giydiği eski ceket üç boy büyük, o ana kadar burada hiç fark etmediğim biri; inip çıkan tansiyona aldırmadan, yavaş yavaş küllükleri boşaltıyor; tabureleri, masaları düzenliyordu. Ardından tozuta tozuta yerleri süpürmeye başladı. Herkes kendi arasında konuşurken Ganyancı Harun tezgâha yaslanmış, cep telefonu oynuyordu. Ona baktığımı fark edince bana göz kırptı.

- Mehmet, sana az sonra bir şey göstereceğim!

-Hayırdır abi?

-Az sabret.

-Fotofiniş şimdi ekranlarınıza geliyor. Kesin olmayan sonuçlara göre Şahpazlı burun farkıyla fotoyu önde geçiyor. Ama bu koşuda protesto var sayın yarış severler.

Demirdöven geçilmişti. Homurtular küfürler giderek artarken Harun beni çağırdı.

-Sen de gel Şuayip!

Tezgâh arkasına geçince benim için doldurduğu viski bardağını önüme itti ve cep telefonu az önce kaydettiği videoyu açtı. Şuayip'le beraber Şuayip'in yerleri süpürme videosunu izliyorduk.

-Bu kim Şuayip?

-Tanımıyorum abi! Ama yakışıklı adammış!

Hahahaha! Adama bak adama!

-Şuayip, ne yapıyor bu adam?

-Çalışıyor mal gibi işte! Öküz öküz!

-Ehehehe!

Harun sırtarak ve bana göz kırparak kendi kadehini benimkiyle tokuşturdu. Bardağı yarılıp

geri bıraktım. Dışarıda yağmur kara dönüşmüştü. O kış çok kar yağmıştı. Bir gün tatil, iki gün tatil derken kar tekrar tekrar yağmış bir hafta iki haftayı geçmiş kar tatili bir ayı bulmuştu. Bir öğrenci için cennetteki zamana eşdeğerti. Sabah annemle babamın mutfakta yaptıkları bitmek üzere olan tüp ve kömür tartışmasına uyanmış, üstünde çay demlenmiş harıl harıl yanan sobanın olduğu salona, onlara günaydın demeden geçmişim. Kahvaltı hazır ama çaylar doldurulmamıştı. Babam peşimden salona girmiş bana para uzatıyordu.

-Git buna iki ekmek, geldiyse gaste ve Gırgır al! Bak bunlar son paramız sakın kaybetme! Kar yüzünden biz işe sen okula gidemedin paramız bitti. Hadi çabuk git al gel kahvaltı yapalım.

Annem beni sıkıca giydirip eldivenlerimi taktı. Elime parayı sıkıştırdı. İlkokula giden ben elimdeki parayı sımsıkı tutup bakkala giderken çok mutluydum. İki köşe ötedeki bakkala varana kadar ağaç sallayıp üstüme düşen karlara sevinmiş, buzda kaymış, arabadan kar sıyrıp kartopu yapıp diğer arabaların camlarına atmıştım. Sol elimi hiç kullanmıyor parayı sımsıkı tutuyordum. Bakkala istediklerimi söyleyip parayı vermek için avucumu açtığımda dünyam karardı. Eldivenle zaten varlığını pek hissetmediğim para elimde yoktu! Hiçbir şey demeden dışarı çıktım. Çok mutsuzdum. Babama ne diyeceğimi bilemeden ağlamaklı ve umutsuz kaybettığım parayı arıyordum. Eve yaklaştıkça umudum azalıyordu. Araya araya kara ilk dokunduğum, eve çok yakın bir yerde kaybettığım parayı buldum. Bu sefer daha da mutluydum ve karlara hiç dokunmadan bakkala geri koştum. Gırgır'ın kapağını okuyarak eve dönüyordum. Kapağın kenarında bir sürü Turgut Özal vardı.

-Protesto kabul edildi sevgili yarış severler. Komiserler kurulu kararıyla Demirdöven'in atbaşı sayılıp ganyanı 1,15 vermiştir.

Yine kaybetmemiştim. Demirdöven kazanmış sayılıyordu. Herkes homurdanarak ganyan bayisini terk ederken Ganyancı Harun sordu:

-Şuayip! Şuayip!

-Buyur abi!

-Başbakan kim?

-Turgut Özal!

-Belediye Başkanı?

-Bedrettin!

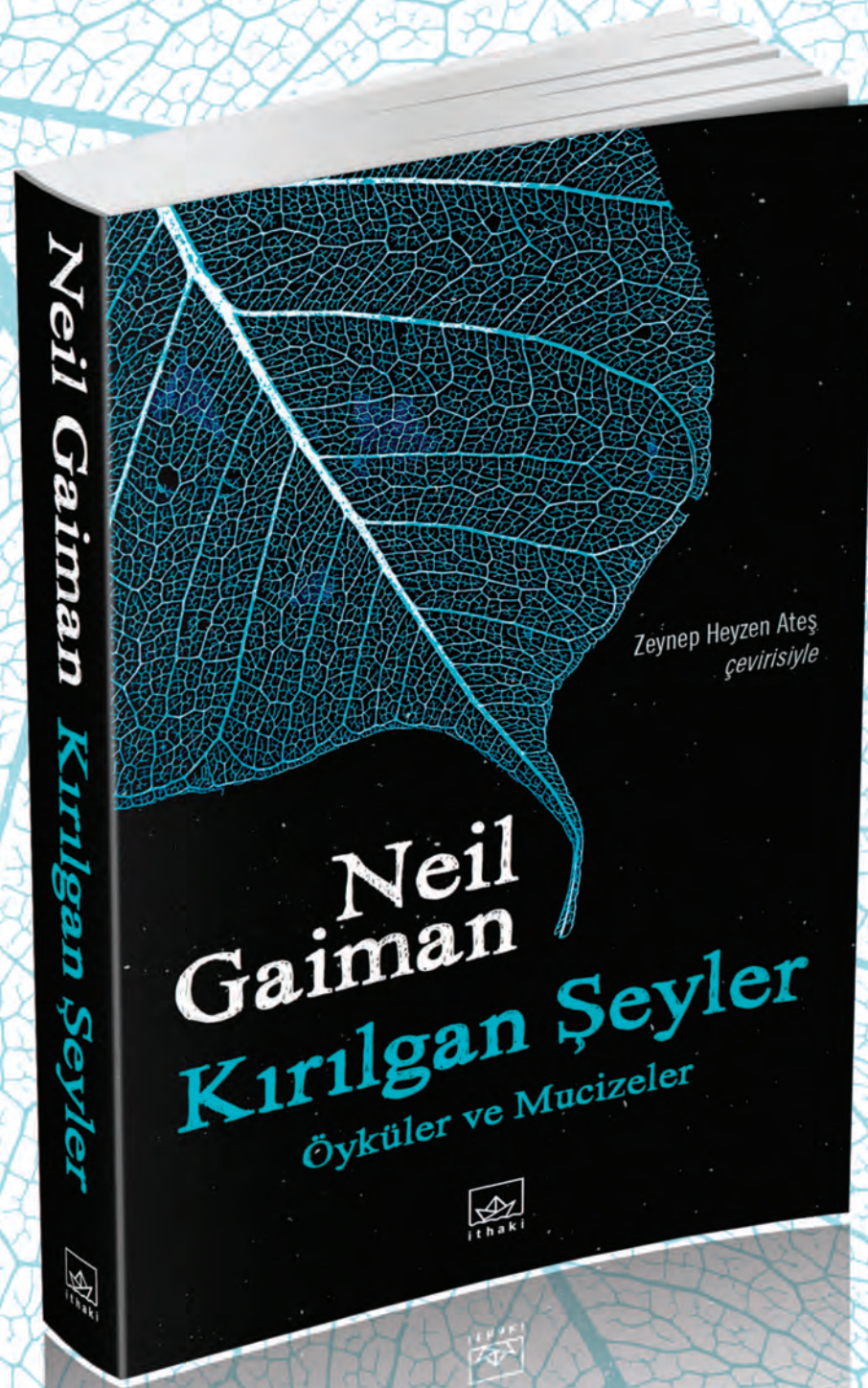
-Ehehehe !

Emekli öğretmen bana bakarak;

-Mehmet, bunu polisler fena dövmüşler 86'da. Beyin kilitlenmiş o tarihte. Garip kalmış böyle! 🌟

**Bakkala varana
kadar ağaç sallayıp
üstüme düşen karlara
sevinmiş, buzda
kaymış, arabadan kar
sıyrıp kartopu yapıp
diğer arabaların
camlarına
atmıştım.**

LOCUS EN İYİ DERLEME KİTAP ÖDÜLÜ

A. C. Doyle'dan Lovecraft'a, Ray Bradbury'den C. S. Lewis'e kadar uzanan bir çağrışım zincirinin görüldüğü bu metinlerde Gaiman; öykülerin, tıpkı hayallerimiz ve kalplerimiz gibi kırılğan şeyler olduklarını hatırlatıyor, özellikle de kâbusların ve gölgelerin sebep olduğu öykülerin...

www.ithaki.com.tr
İnternet satış: www.ilknokta.com

twitter.com/ithakiyayinlari

facebook.com/ithakiyayin

Genel Dağıtım **PUNT**

İlban Ertem, Emrah Ablak, Kenan Yazar, Levent Cantek, Berat Pekmezci, Yıldırım Çınar, Selçuk Ören ve daha birçok değerli isim... Bütün bu değerli sanatçıları bir araya getiren bir Youtube kanalı var: “Çizgi Roman Yolculuğu” Araştıran, tasarlayan ve üreten ÖNER S. BİBERKÖKÜ’YLE etkileyici projesi Çizgi Roman Yolculuğu’nu konuştuk...

ÇİZGİ ROMAN YOLCULUĞU

ALTIN PALMİYE VE ÇİZGİ ROMAN FİKRI

Çizgi romana yönelmem, Fransız yönetmen Abdüllatif Keşiş’in (Abdellatif Kechiche) yönettiği çizgi roman uyarlaması ‘Mavi En Sıcak Renktir’ filminin Altın Palmiye kazanmasından sonra oldu. Adam çıkıp çizgi roman uyarlamasıyla Altın Palmiye alınca, yerli çizgi romanlara göz atma ihtiyacı doğdu bende. Fazlasıyla ilgili olsam da yeterli kaynak bulamadım. Araştırma kapsamını genişleterek bu alandaki kişilerle görüşmeler yapmaya başladım. İlk önce ufak röportajlar yaparken iş zamanla program yapmaya kadar evrildi ve en son noktada belgesel serisi halini aldı. Bu raddeye evrilmesinin sebebi de konuştuğum insanların olumlu geri dönüşleri ve sıcak tavırları oldu diyebilirim.

BİZİM MEMLEKETTE KAHRAMAN ÇOK!

Bu serinin sloganı: “Bizim Memlekette Kahraman Çok!” Böyle bir slogan seçmemin nedeni çizgi roman yapan adamların hiçbir beklentisinin olmaması. İşte bu yüzden çizgi roman hazırlamanın kendisi bir kahramanlık benim gözümde. Mesela Hakan Tacal’ı örnek göstereyim; kendisi mimar, iş gücü sahibi, evli ve çocukları var. Evde herkes yattıktan sonra birkaç sayfa bir şey çizerek çizgi roman çıkartıyor. Bunu ancak tutkusu olan bir kahraman yapabilir.

ÜRETİM SERÜVENİNİN HİKAYESİ

Çizgi roman birçok aşamadan geçip ortaya çıkan zahmetli bir iş. Disiplin istiyor, çaba istiyor, zaman

istiyor... Bir çizgi roman için senelerce uğraşan insanlar var. Film çekmek gibi bir şey bu. İşte ben de tam olarak bu sürece odaklanıyorum. Üretim sürecindeki; yazar, çizer, editör, çevirmen, yayın yönetmeni ve hatta yayınevi sahibi dahil her aşamadaki insana yer veriyorum. Onlardan bu tutkulu üretimin serüvenini dinlemek çok hoşuma gidiyor. İşimin merkezinde onlar yer alıyor, ben de her türlü görsel efekti kullanarak anlatıları renklendirmeye çalışıyorum.

EKİPSİZ BELGESELCİLİK

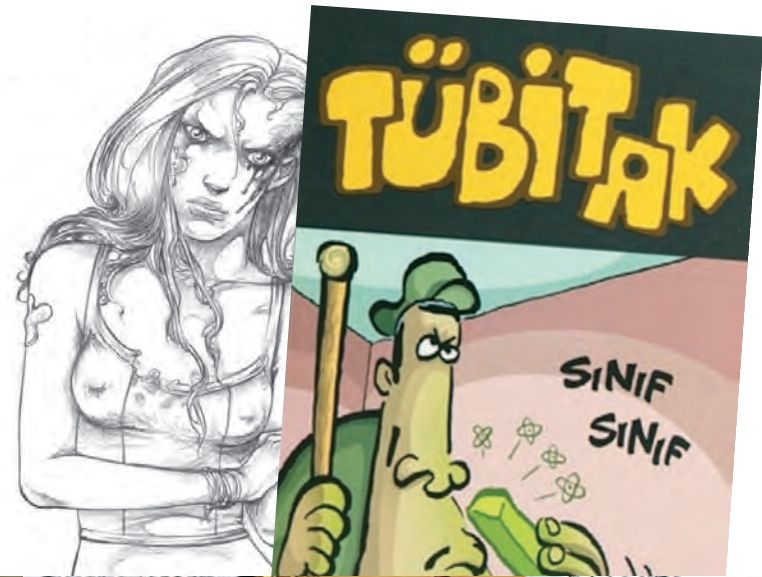
İnsanlar bir işe başlamadan önce tutar mı tutmaz mı diye bakıyor. Konu çizgi roman olduğu için o alışılmış kodlar yüzünden işe başlarken yanımda kimseyi bulamadım. İlk bölümden itibaren neredeyse tüm işi kendim yapıyorum. Tek başıma çalıştığım için işler yavaş yürüyor. Aşırı stresli ve yorucu bir temponun içerisinde oluyorum. Bazen tıkanıyorum, aştığım şeyler oluyor, kötü olacak hissiyle başlayamıyorum işe. Aşağı yukarı her bölümde böyle sancılar çekiyorum. Bu işi yalnızca benim yapmam övünülecek bir şey değil aslında, aksine gayet rahatsız edici ve yanlış bir çalışma biçimi. 1 hafta boyunca gece gündüz demeden bir bölüm hazırlamak için çalışıyorum.

GELECEK BÖLÜM PLANLARI

YouTube kanalı üzerinden programları yayımlamaya devam edeceğim. Şu an için kesinleşmiş birkaç isim var. Onları da paylaşmak istiyorum. “Kötü Kedi Şerafettin”’in yaratıcısı Bülent Üstün ve Şerafettin’in animasyon macerası, Marvel’a “All New - Different Avengers”ı çizen

Mahmud Asrar, “Şafak Ayazı ve Zombistan”’ın yaratıcısı Cem Özuduru, yurt dışında belki de buradan daha iyi tanınan Kutlukhan Perker, “Çizgili Tişört ile Sandık İçi”’nden tanıdığımız Ersin Karabulut ve son olarak “Tuhaf Öyküleri”yle Galip Tekin ilerleyen bölümlerde belgesel serisinde yer alacak isimler....

GÜZEL SOKAK İSİMLERİ

“...çünkü hikayeler paylaşılmaya değer ve sokak, hikayenin gizli öznesidir.”

Çifte Vav Sokağı

Çifte Vav'ın, Osmanlı ve İslam hat sanatında yeri ve anlamı oldukça derin. Vav, Allah'ın “Vahid” ismini simgeliyor ve ebced hesabındaki değeri 6. İki vav yan yana gelince Allah'ın adının ebced değeri olan 66'yı ifade ediyor. Devr-i Osmanlı'da camiler, tekkeler, evler kısacası hemen her yere resmedilen bu motifin sokağın adını taşıma sebebi ise başka. Padişah Abdülhamit Han, vaktiyle İstanbul'u ziyaret eden son Prusya imparatoru II. Wilhelm'e jest olsun diye, adının baş harfini sokağa isim olarak verir. Böylece derin manâlara haiz çifte vav, bu kez “w” nin Osmanlıca telaffuzu olarak, sokağa isim olur.

Morbasan Sokağı

Bir sokak tabelasında “mor” a rastlamak alışıldık birşey değil. Adının neden böyle konduğunu da bilmiyorum. Akşam saatleri güneş tepedeki bu sokağı mor renklere boyadığı için mi? Belki. Her neyse... Bazen bir sokak isminin hissettirdikleri, adının anlamından daha güzel olabiliyor. Kimi küçükken annenle gittiğin pazarda kaybolduğun günü, kimi gülüşü dünyalara bedel bir miniğin verdiği atıkların canın çaldığı müziği anımsatabiliyor.

Yalnızhane Sokak

Tarihte eşi var mıdır, yok ise hangi çağda hangi medeniyete kısmet olur bilmiyorum ama muazzam bir hizmet olur: Yalnızların gidip yalnızlıklarıyla yalnız kalabilecekleri bir yalnızhane açmak. 🐾

(Gönderen: Ahmet Isparta - Gaziantep)

Siz de çevrenizde, yörenizde gördüğünüz hoşunuza giden sokak isimlerini bizimle paylaşmak isterseniz; [instagram.com/kerimaltinbasak](https://www.instagram.com/kerimaltinbasak) ya da kerimaltinbasak@gmail.com adresine gönderebilirsiniz.

YALNIZ DEĞİLSİNİZ, DESTEK VAR!

yayınları

“Nasıl olduğunu ben bilemeyeceğim, sen bileceksin... Tek bildiğim bir erkek gibi davranmadığın, bir erkek gibi olmadığın.”

Kuşkularla, kıskançlıkla, saplantılarla bunalan Molteni, karısının onu artık sevmemesinin hatta küçümsemesinin nedenini sorgulamaya başlar. Ancak beklenmedik bir anda tanık olduğu olay evliliğini, işini ve giderek bütün hayatını tamamıyla değiştirecektir.

Çağdaş İtalyan edebiyatının en büyük romanlarından biri olan *Küçümseme*, kuşkusuz Alberto Moravia'nın en çok tartışılan eserlerindendir.

Alberto Moravia
Küçümseme

Kendinizi *Game of Thrones* gibi entrika, ihanet ve mucizeler diyarında bulsanız ne yapardınız? İster kalpleri ister savaşları kazanın, isterseniz gölgelerde saklanın isterseniz ışıklara yönelin her halükârda kendinize göz kulak olun, çünkü Kış Geliyor...

Game of Thrones Bulmacaları sizi romanlarındaki kadar gerçek ve uyarlandığı televizyon dizisindeki gibi canlı, dünya ve dünya ötesi ihtişamlı diyarlara doğru eğlenceli bir yolculuğa davet ediyor. Bu kitabın sayfalarının arasında kimi zaman ölümcül düşmanlar, kimi zaman sürpriz müttefikler ve kimi zaman da güvenilir arkadaşlarla karşılaşacak, şimdiye kadar hazırlanmış en sürükleyici, en zekice ve en mükemmel biçimde kurgulanmış bulmacalar sayesinde rüya gibi bir seyahate çıkacaksınız.

Tim Dedopulos
Game of Thrones Bulmacaları

www.destekyayinlari.com

[facebook.com/DestekYayinevi](https://www.facebook.com/DestekYayinevi)

twitter.com/destekyayinlari

[instagram.com/destekyayinlari](https://www.instagram.com/destekyayinlari)

TUTTUM AYNAYI YÜZÜME GODOT GÖRÜNDÜ GÖZÜME

“Bekledim de gelmedin hiç mi beni sevmedin” şarkısının kılcal damarlarımda mekan tutup beni kendi bünyemde kiracı konumuna düşürdüğü soğuk kış aylarının başlarıydı. Hayatın gittikçe kararması ile içimin karanlığının, havaların iyice soğuması ile ruhumun hayata karşı soğumasının arasında hiç olmadığı kadar doğru orantı vardı. Standardım şerefsizdi ve hiç sapmıyordu. Her şeye karşı olan öfkem de bu standarda dahildi. Sevgilim benden ayrılmıştı, memleketin çıkan çivisi bizim götümüze girmişti ve Beşiktaş uzun süredir şampiyon olamıyordu. Tarih denilen zıkkım, Ceymis Coys abimizin söylediği gibi, uyanmaya çalıştığım bir karabasandı adeta. İçimdeki Ruhi bunalımdaydı a dostlar!

Hayata karşı soğuyan ruhumu ısıtayım diye evin içinde üç elektrik sobası birden yakıyordum. Vergisini verdiğimde o vergi bana hiç yol, su, elektrik olarak dönmediğinden, bari elektriği kendime döndüreyim diye saate ufak bir darbe girişiminde bulunmuş, elektrik teşkilatıyla aramdaki maddi ilişkiyi sonlandırmıştım epeydir. Sobaları etrafıma üçgen yapıp ortasına otursam da nafileydi. Ne yaparsam yapayım ruhum hep eksi ikibin dereceydi. Ben de en iyi ısınma yöntemine başvurup kendimi alkole verdim. Neticede şu hayatta tek bildiğim iki şey, 1) artık herkesin her şeyi bildiği ve 2) alkolün en iyi ısıtıcı olduğudur. Herkesin her şeyi bildiği kısmına ben de şarap yapmayı öğrenerek dahil olmuş bir bünyeyim. Alkol alacak param vardı ama onun vergisini ödeyecek param yoktu. Her şarap aldığımda şaraba verdiğim paradan ziyade ona verdiğim fuzuli vergi bana koymaya başlayınca, kendi içkini kendin yap vergin cebinde kalsın, kampanyasının fitilini ateşledim ve kampanyanın tek katılımcısı olarak kısa zamanda şarap yapma uzmanı oldum. Bu yüzden evde nerdeyse iki milyon galon şarap vardı. Vergisiz, net. Kendimi onun kollarına attığımda üç sobaya ihtiyacım kalmamış, ruhum ve bedenim sıcaktan dört köşe olmuştu. Bir kez daha kanıtlanmıştı ki şarap her türlü kötü gün dostu ve tüm güzelliklerin mucidiydi; Diyonisos çok yaşasındı.

Nerden baksan beş yüz galon şarap içmiş olmalıyım ki evin içinde bir anda altı elektrik sobası, sekiz duvar, iki masa, bir sürü koltuk ve iki adet Ruhi oldu. İşte o anda içimi birden yazma

dürtüsü kapladı. Bir milyon yıldır yazma sancısı çeken bir bünye için bulunmaz Hint kumaşıydı bu. Masaya oturup önümdeki defteri açtım ve şimdi sizin okuduğunuz bu öyküyü yazmaya başladım. Ben beşinci viteste yazarken diğer Ruhi sigara içmek için balkona çıktı. İçimdeki Ruhi'nin tipik bunalımıydı bu; ben ne zaman yazmaya otursam o hep benden uzaklaşırdı. (Zaten yazamamamın en önemli nedeni buydu. Az şerefsiz değildi içimdeki Ruhi!) Ama bu sefer başkaydı; içimdeki

Ruhi'yi çüküme bile takmamıştım ilk kez. Diyonisos ne veriyse yazıyordum. Sonra burnuma sigara dumanı kokusu gelince kendimi balkonda sigara içerken buldum. Soğuk havayı, elimdeki sigarayla birlikte içime çektim. Hava ile duman içimde ahenkle yas tutarken ben her kafayı çektiğimde olduğu gibi yine yarı Müslüm, yarı Neşet, yarı Bukovski'ye bağladım. “Ulan Ruhi” dedim diğer Ruhi'ye, “bu dünyanın gam yükünü çeken var mı senin gibi?” Şöyle balkondan aşağı baktı, “Yok” dedi. “Olmaz tabii,” dedim, “Şu dünyada talihimiz yaver gitmedi, acımasız dünya yüzümüze gülmedi. Aklımı aldın kaybettin ulan dünyaaa! Götlek dünyaaa!”

İşte onları o zaman gördüm. Yüzleri maskeli üç kişi duvara bir şeyler yazıyordu. “Kim ulan bunlar Ruhi?” dedim. Baktım içimdeki Ruhi yok. Dönüp tekrar adamlara baktım, adamlar da yok. Sonra polis otosunun alengirli renklerini, o renkleri fark eden adamların sokağın karanlığına doğru çoktan topukladığını fark ettim. Yazının yanında durmuş bana bakan polislerin korkusuyla olsa gerek zihnim kendi kendine ayılmıştı bir anda. Polisler bana bir şeyler sorarken benim gözüm duvardaki yazıdaydı:

**ARTIK AKIL SIZIDIR!
AKLINIZA SIZACAĞIZ,
BEKLEYİN... GODOTCULAR**

Örselenmiş, tekmelenmiş, güdükleşmiş ruhumun gıdıklandığını hissettim. Polisler bana adamları tanıyıp tanımadığını sordu, geçiştirdim. Zaten bilsem de geçiştirdim. Çünkü şu hayatta tek bildiğim iki şey, 1) dünyanın gaz ve toz bulutundan oluştuğu, 2) gaz kısmını polislerin, toz kısmını insanların oluşturduğuydu. Polisler gaza gelip gidince ben de ruhumu toza bulayıp soluğu

sokakta aldım. Nereye gittiğimi ve ne aradığımı bilmeden öyle serseri mayın misali dolaştım ara sokaklarda. Ruhum geleceğime doğru giderken aklım geçmişte kalmış sızıyordu. Derken duvarın birinde bir yazı daha gördüm.

**ÇIĞRIMIZDAN ÇIKTIK
GELİYORUZ, BEKLEYİN...
GODOTCULAR**

Keyifle bir sigara yaktım. Hava ile duman içimi ahenkle gıdıklarken, ruhum yarı Sami Hazinses, yarı Cevat Kurtuluş, yarı Tom Veyts ayarında çığrıdan çıktı. “Ulan Ruhi,” dedim kendi kendime, “hadi yine iyisin dingo, sende sigar iki cihan sen bu cihana sığmazsın artık.” Sığmıyordum. Sigarayı içip sokaklarda dolaşırken bu duvar yazılarının beni niye bu denli mutlu ettiğini düşünüyor ama nedenini bulamıyordum. Sevgilim hâlâ yoktu, memleketin hâlâ çivisi çıkıktı ve Beşiktaş hâlâ şampiyon değildi çünkü. “Ruhi, nedir senin olayın oğlum?” diye sordum kendi kendime. “Ne biliyim oğlum,” diye cevap verdim kendi kendime, “bazen nedensiz yere umutlu olmak istiyor insan işte. Yanaklarımızda iyimser bir gül açsın istiyor, ondandır bu mutluluk şeysi.”

Böyle kendimle konuşa konuşa bir ara sokağa girmiştim ki zınk diye yine karşıma çıktı maskeli üç süvari. Bir duvarın önünde durmuş çalışıyorlardı yine. Gizlenip gözetledim. İşlerini hızlıca halledip sakince giderlerken saklandığım yerden çıktım. Bu kez yazıyı geçerken okudum:

**BECKETT'İN SAÇMALARIYIZ
VE ARTIK SAÇMALAYACAĞIZ,
BEKLEYİN... GODOTCULAR**

Bekleyin diyordu ama beklemek için yorulmuş olmak lazımdı. Ben zaten ezelden yorgundum. Memlekette her şey yanaklarımdaki iyimser gülleri teker teker koparmışken, o gülleri sulayıp yeşertmeye çalışan bu entel anarşist zihinli maskeli süvariler kimdi, iyice merak etmiştim artık. Bu yüzden hızla peşlerine takıldım. “Oğlum Ruhi,” dedim kendi kendime, “yaptığın şey çok saçma lan.” “Evet,” diye cevap verdim kendi kendime, “zaten şu hayatta yapılabilecek en gerçek şey de bu.” O halde bu gerçeğe riayet edip saçmalayabilirdim dolu dizgin.

Maskeli süvarilerin karanlık bir sokağa daldıklarını görünce adımlarımı hızlandırdım. Sokağa girdim ama yolun ilerisi karanlıktan pek görünmüyordu.

NAZIM'IN MEZARI BAŞINDA

2000 yılının Haziran ayı...Moskova'da Nazım'ın mezarı başındayız.

Ölümünün yıldönümünde devlet töreni yapıyor Nazım için.Yaman bir çelişkinin ortasındayız.Yıllar boyu devletin "hain" gördüğü, hapse tıktığı "vatan haini" saydığı Nazım'ı, o gün ve günlerde Türkiye Cumhuriyeti Kültür Bakanlığı saygıyla anıyor. Müsteşarlar, diplomatlar orada. O'nu hapse tıkan ve tek kişilik hücreye atanların esamesi okunmuyor artık. Onlar her saat ölürken

Nazım her saat büyüyor, yaşıyor...Türkiye'den pek çok sanatçı hüznün coşkusunu tadıyor günlerce...Törenin ardından Can'la birlikte Nazım'ın son nefesini verdiği evine geçiyoruz.. Vera karşılıyor bizi.. Onlarca anının arasından geçiyoruz. Can, sonraki yıl Nazım'ın belgeselini yapıyor, defalarca Moskova'ya gidiyor.. Hem de Kültür Bakanlığı'nın alkışları eşliğinde. İlk kez gün yüzüne çıkan görüntüler bulunuyor, muhteşem metinler serpiştiriliyor. Ve ortaya muazzam bir belgesel çıkıyor.. Hayata kalan...Yüzyıllara kalan... 🌸

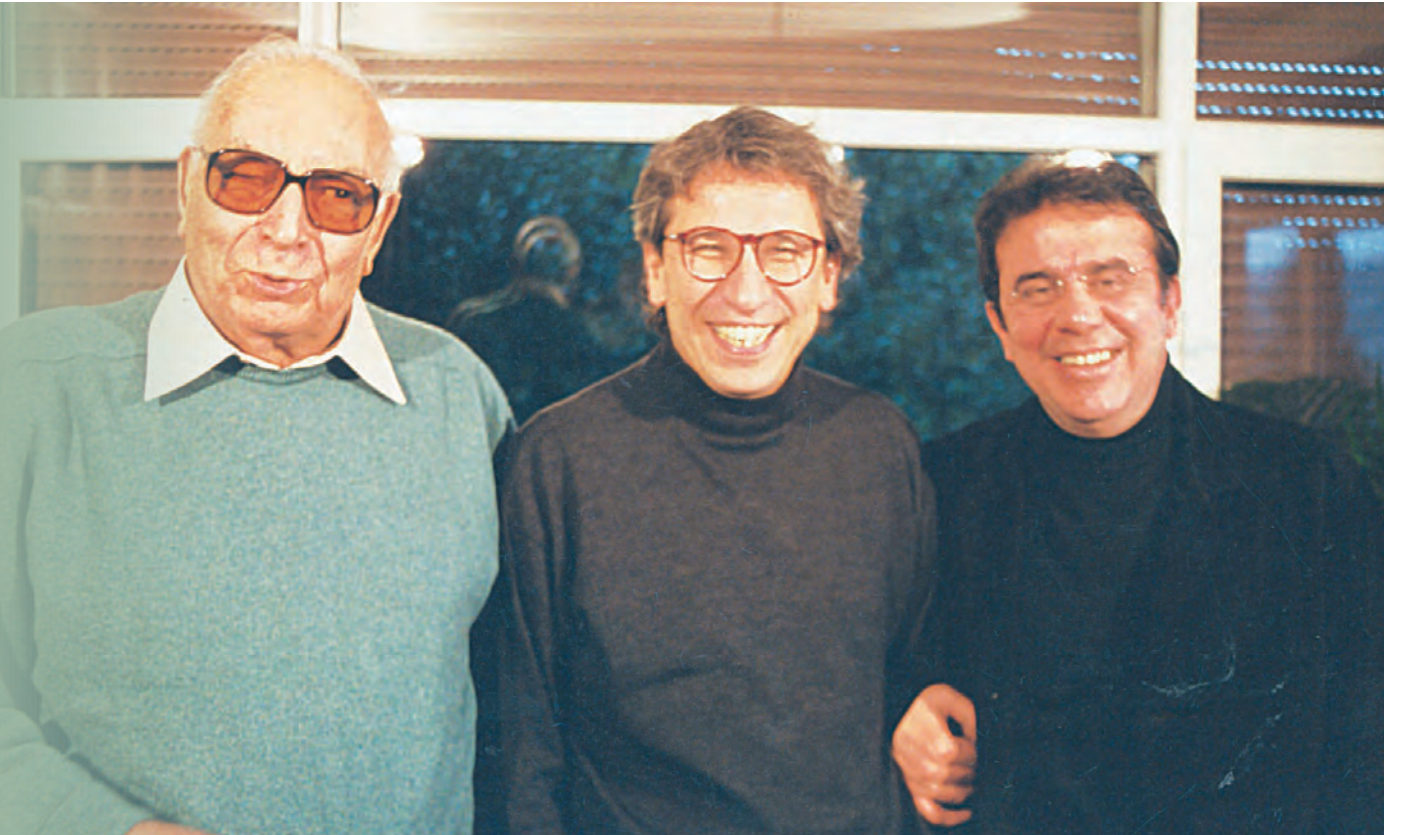

VE KÜBA'DAYIZ

Can, içeriye düşmeden kısa bir süre önceydi!.. BİZ-Kültür Yolcuları belgeselini çoktan tamamlamış kaç zamandır hayalini kurduğumuz ortak bir belgeselin çekimleri için Küba'ya gitmiştik... Can, Nazım'ın Küba seyahatini, Coşkun, telif mağduru bir fotoğraf ustasının Havana macerasını, ben de gençlik yılları İstanbul'da geçen Nobel zamanlarını Küba'da geçiren Ernest Hemingway'in yaşamını anlatacaktık. Birbirimizin hikayesine hem dokunacak, hem kıyısından geçecek hem de ayrı yollara geçecektik. "Romancı, Şair ve Fotoğrafçının peşinde 3 adam..." Döndük Küba'dan, toplantılar, formatlar, montajlar darken tam işe koyulacakken Can'ı aldılar yanımızdan. Bir eksikiz.Ama belgeseli bitireceğiz merak etmeyin.Ve yayınlanacak. İşte o belgesel çekimlerinden, Havana'daki "Hemingway'in barından, Floridita'dan bir kare. Gün boyu süren çekimler sonunda bir nefes alma anı... 🌸

YAŞAR KEMAL'LE

Tabii ki kahkahalarımız eksik olmuyor Yaşar Kemal'le birlikte olunca. Dolu dolu anlatıyor Yaşar Ağabey: Çukurova'yı anlatıyor, Anadolu'yu bir baştan bir başa anlatıyor, İstanbul'u anlatıyor... Biz öğrencileri de ağzı açık dinliyoruz... Can, Ankara'dan gelir, buluşur Yaşar Kemal'in evine giderdik. Bazen hatırlarını sormak için bazen de hatıralarını kayda almak için. Can'la ortak bir belgesel yapmıştık. İstanbul'un Entelektüel Tarihi'nden Tanıklıklar... Havagazı memurluğu yaptığı sırada İstanbul'un nasıl karış karış dolaştığını anlatmıştı bize..."Ülkeden insan manzaralarını aktarabildiysem eğer biraz da havagazı memurluğuna borçluyum" demişti... 🌸

LENA

İlk aşkım “Lena” isimli İsveçli bir kızdı. Daha on yedi yaşındaydım. Lena da on altı. İnsanoğlu denen yaratığın en sorunlu zamanları sanırım ergenlik çağları. Ne çocuk olabilirsin ne yetişkin. Büyükler, ne çocukluğu ne de yetişkinliği yakıştırır. Ben biraz değil epey şanslıydım sanırım o zamanlarda. Sefalet, yokluk dolu mahallemden kaçmış; bana burun kıvrıran mahallemizin Çorumlu bakkalının sümüklü kızını arkamda bırakmış, Alanya’da kendime güzel bir hayat kurmuştum. Çalıştığım otelde tanışmıştık Lena ile. Dünya tatlısı bir kızdı. Kırık dökük İngilizcem ile onu ne kadar sevdiğimi anlatırdım kısıtlı zamanda. Bakardım Lena’nın masmavi gözlerine, ben garip kapıcı çocuğu lan! Bakkalın sümüklü kızının bile burun kıvrıdığı!

O zamanlar “Televole” vardı. Hah! Yeminler olsun, orada memlektin erkeklerinin aklını alan mankenler Lena’yı görse, secdeye durur tövbe ederdi. Tatili bitip de ülkesine giderken İngilizcesi iyi bir abiden öğrenip “Seni benim kadar kimse sevmeyecek!” diye haykırmıştım ellerimi açarak. Lena mal mal yüzüme bakmış, yüzüne bir hüznün ve hayal kırıklığı çökmüş halde ağlamaklı ses tonu ile “Neden beni kimse senin kadar sevmeyecek? Çok mu çirkinim?” diye sormuştu. Ulan gavur kafası işte, ne anlar bizim arabesk sevdalarımızdan? “Dont worry be happy” demiştin. Lena otobüse binip de ağlayarak bana el sallarken yumruklarımı ve dişlerimi sıkarak mırıldanmıştım “Bekle lan beni! Bekle, bir gün bulacağım seni?”. Koşarak yatakhaneye gitmiş ve bir İngilizce sözlük yardımı ile yardırmıştım ilk mektubu. Sonra neredeyse her hafta mektuplaştık. Bazen de telefon. Ben umudumu hiç yitirmedim. Mektuplar kesildi, Lena hayal oldu.

Gün oldu devran döndü, yolum İsveç’e düştü. Seneler geçmiş, Lena yalan olmuş. Elimde yıllar öncesinden kalan bir adres. Ben Malmö’de, Lena da en tepede Ülmea denen bir köyde. Eğer halen yaşıyorsa tabii... Üşenmedim düştüm yollara. Trenden indim otobüse, sonra tekrar tren, sonra taksi, dayandım kapısına. Annesi beni görünce çığlık attı. Kafamda bir siyah bere, bir siyah deri mont, Terminatör gibi bir güneş gözlüğü... Aga tamam karizmayım da, bu adamlar pımpirikli. Polisi arasa, valla yaka paça götürürler. Kadın beni içeri davet etti. Çay, kahve faslından sonra “Lena kayak yapmaya kampa gitti, yarın döner, istersen bekle” dedi. Ulan, yılların hayali be! Buralara kadar gelmişim, kadın ile vedalaştıktan sonra görmeden gider miyim?

O gece kasabada bir otelde kaldım. Ne kadar da şaşırmıştım. Ben başkentin göbeğinde doğdum büyüdüm. Bu adamların köylerinde trafik lambaları falan var. Kocaman marketlerde yürüyen merdivenler var! Biz yürüyen merdivenlere binmek için Kızılay’daki eski Gima’ya giderdik de ikinci turdan sonra tekme tokat kovarlardı bizi. Buraların sarı bebeleri yürüyen merdiven meraklısı falan değildi, gayet normaldi piçler için. Ben eşek kadar adam,

o yaşımda, tam altı defa bindim vallahi o yürüyen merdivenlere; alış veriş yapıyorum ayağına.

Neyse, ertesi gün oldu Lena geldi. Vay bee! Yıllar ne kadar da yaramış. Ne kadar da güzelleşmiş. Ulan Lena! Evyallah, vallahi eyvallah. Hani bazen olur ya. İlk aşkını görürsün paçasında üç sümüklü bebe, göt göbek bir tarafta. Ağız tadıyla bir ıssız adam tripleri de yaşatmaz. Lanet eder, kaçarsın. Ama Lena şeker olmuş lan! Şerbet olmuş. Bal, kaymak olmuş. Sarıldık, gülümseyerek “Hadi eve gidelim.” dedi. Başımı salladım; vakur, ağır ağabey hallerimle. “Gidelim be Lena. Lan, demek sen de beni unutmadın!” Hiç konuşmadan yürüdük on dakika kadar Ülmea yollarında. Kalbim nasıl atıyor. Lena’nın parfüm kokusu, sarıdan da saçları. Benim boy 1.79, Lena bana beş santim topuksuz kayıyor. Ağzım kulaklarımda bir apartmanın sokak kapısını açtık. Merdivenlerden ikinci kata çıktık. Heyecandan kalbim yırtılacak, midemde kelebekler uçuşuyor. “Evlendirim lan ben bununla!” diye düşünüyorum. Bir dairenin önüne geldik. Loş koridor ışığında Lena bir defa baktı ki yüzüme, ahan da o bakış beni nakavt eden aparkat oldu sanki.

Birden Lena zile bastı. Bir kaşımı kaldırdım baktım. “Ulan evde kim var? Anahtarın yok mu?” diyemedim.

Birkaç dakika sonra kapıyı bir herif açtı. En az iki metre boyunda, herifin kol kasları benim belim kadar. Gülümseyerek elini uzattı “Merhaba! Ben... (Erikson mu? Teriksoon mu? Bir isim söyledi. Hatırlamıyorum.) Herif elimi sıkı, içeri buyur etti bizi. Sonrası tam rezillik. Ben köşedeki bir koltuğa bok böceği gibi kısıldım. Herif öyle bir yaratık ki erkek halimle ben halleneceğim. O kadar yakışıklı. Şerefsiz, bir de sempatik. Hayvan oğlu hayvan! Lena, başladı anlatmaya benim denyoluklarımı, herif gevrek gevrek gülüyor. Ben, cuma hutbesi dinleyen uslu çocuklar gibi elimde bir kahve, dinliyorum.

Lena sevinçle kalktı yerinden: “Sana bir sürprizim var!” Yapma Lena, etme Lena, bu yürek daha fazla sürpriz kaldıramaz, diyemedim. Elinde bir kutuyla geldi. Buna gönderdiğim mektupları saklamış. Allah benim belamı versin! Kız yüzüme bakarak “Hep merak ettim, bu ne demek?” dedi. Aldım elinden sararmış mektubu. Bir ucunu yakmışım, sanki asker mektubu amına koyum! Kanımla, evet, elimi keserek kanımla bir kalp çizmiş ve içine de “F-L” yazmıştım, sonra da “i love you” falan. Allah ne verdiyse! Lena ve sapı yüzüme bakıyor, bir cevap bekliyor. Mırıldandım “Ehehe... Güzel günlerdi” Lena hayvanı hızını alamadı. Bir kaset çıkardı. “Bak, bu kaseti de saklıyorum. Pek bir şey anlamadım ama” kafamı kaldırdım, etrafa bakıyorum jilet, makas, bıçak ne olursa... Bileklerimi kesmek istiyorum. Isparta Dağ Komando Okulu’nda askerliğimi yaparken, anonslu bir kaset doldurmuştum “Karlı dağlardan korkamayan komando, yılmaz, korkusuz komando” diye başlıyordu da babam: “Serseri ite bak, sanki Kore’de asker. Hayvana bak, laflara bak sanki Kıbrıs çıkartmasında!” demişti bu anonsu duyunca. Kimler yoktu ki kasette. Küçük Ceylan, Müslüm Gürses,

Heyecandan kalbim yırtılacak, midemde kelebekler uçuşuyor. “Evlendirim lan ben bununla!” diye düşünüyorum.

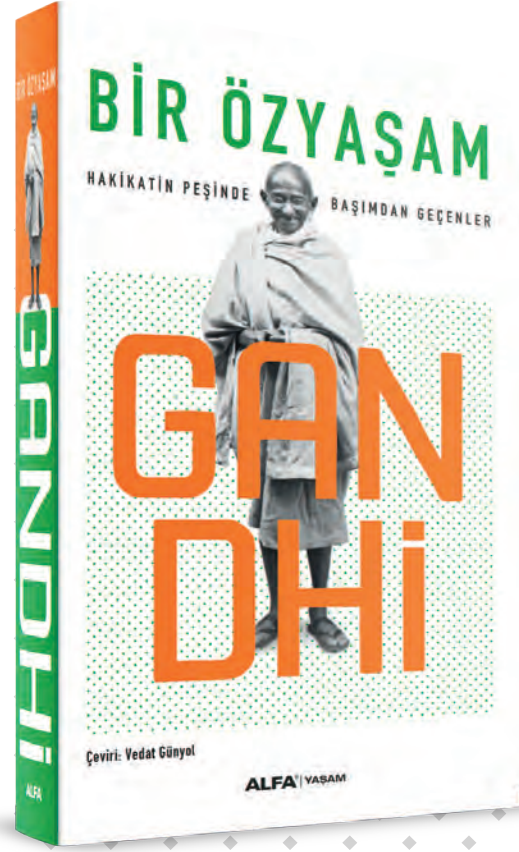
Emrah, Tüdanya ve onlarcası... Lena kasedi koydu teybe. İzbandut sap, kulakları dikti. Ben terlerimi siliyorum. Lena ritim tutuyor. Ümit Besen abimiz döktürüyor.

Lena’nın sapı ile göz göze geldik, teypten “Onu bendeeen siz aldınıızzz. Onu benden siz çaaldınıız İstanbul sogaglarııııı” diye isyan ederken Kurtuluş ağabey. Lena bana bakıyor, ben yere bakıyorum, Lena’nın sapı da kafa sallayıp ritim tutuyor. Bitmedi çilem, bitmedi bu işkence. Lena denyosu hızını alamadı, sırtarak “Loook at this” dedi. Bakmaya korkuyorum gösterdiği kağıda. Allah bilir ne denyoluklar yapmışımdır. Kafamı kaldırıyorum korkarak. Bir kareli defter kağıdında Cin Ali’den hallice bir kadın, bir adam bir çocuğun elinden tutmuş. Yeminle öyle iğrenç bir resim ki ilkokul bebeleri daha güzel yapar. Çöp adamın kafasından bir ok çıkarmış “ben”, çöp kadının tepesinden bir ok çıkarmış “you”, bebenin de altına “ulaş” yazmışım. Ulan! Ulaş ne? Bir de isim koymuşum olacak çocuğumuza. Sesim titreyerek “Eee, siz nasılsınız, hayat nasıl?” dedim. Oğlan profesyonel snowboard’cıymış. Arama kurtarmada çalışıyormuş. Yarı profesyonel metal grupları varmış. Hafta sonları sahneye falan çıkıyormuş pezevenk. Lena da bir şirkette yönetici asistanı olmuş. Bu yaz İspanya’ya tatile gidecekmiş. “Vurun ulan vurun! Garip buldunuz bu bozkırın delikanlısını!” Lena ve sapına bir taraftan hak da veriyorum, ben olsam, böyle benim gibi bir şebeğe fıstık atarım. Belediyeyi arar “Yetişin hayvanat bahçesinden maymun kaçmış yakalayın!” diye ihbarda bulunurdum. Yine de medeni insanlarmış, sağ olsunlar.

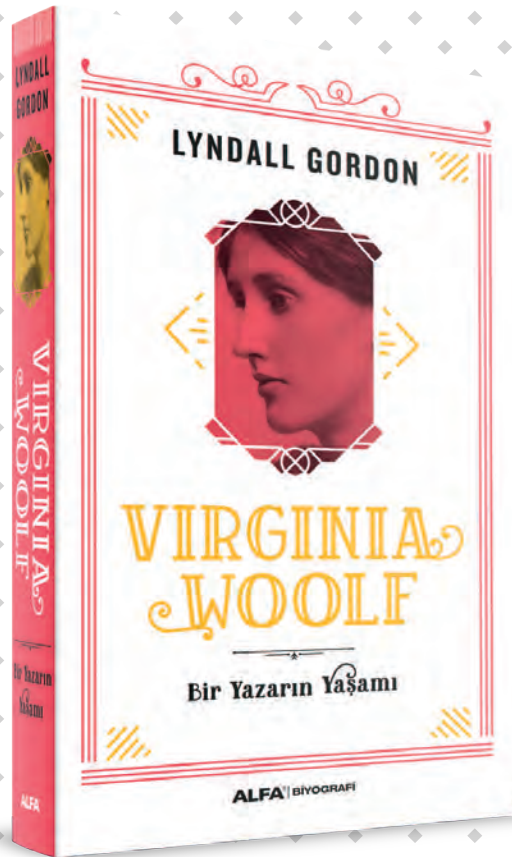
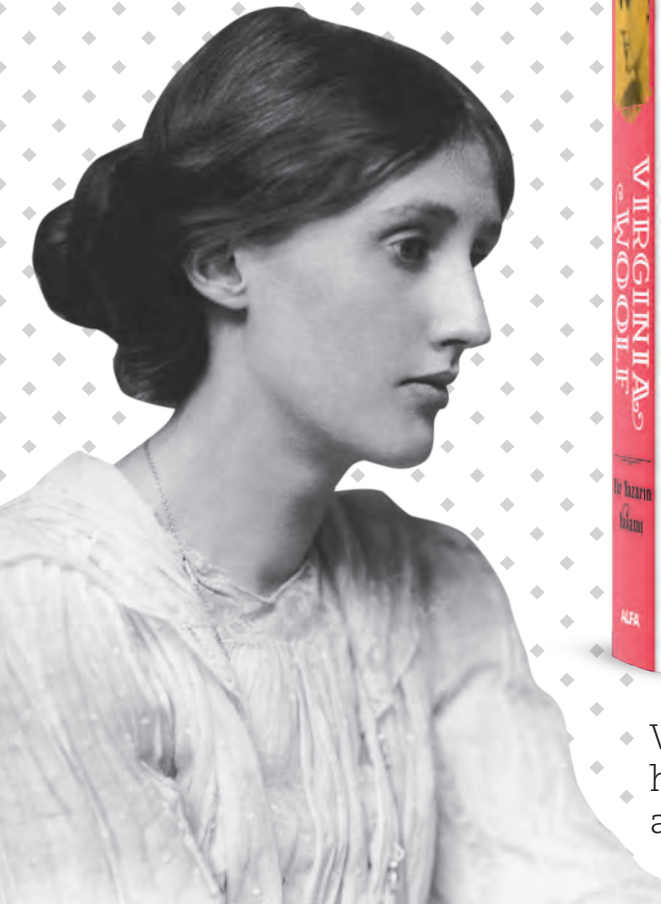
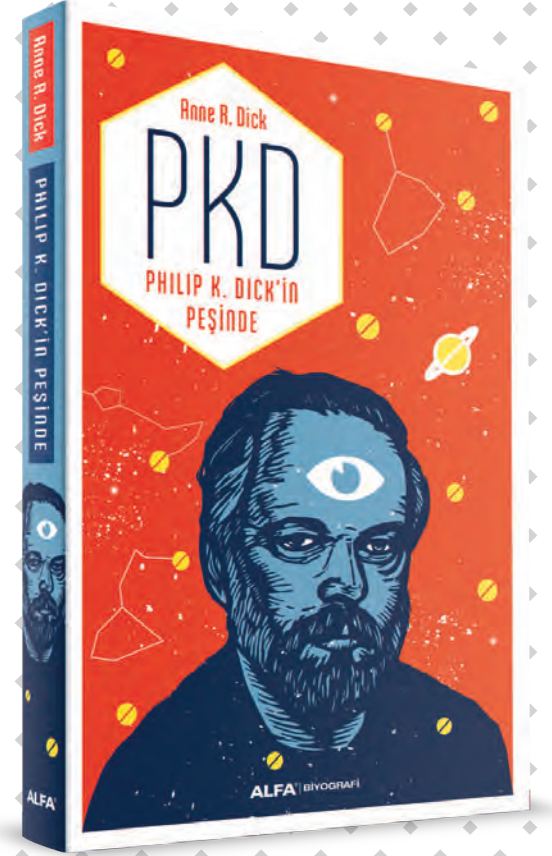
Lena, sordu sonra: “Sen nasılsın? Hayat nasıl?” “Nasıl olsun? Dün yürüyen merdivenlere bindim doya doya.” diyemedim tabii. Burnumu çektim, yeni tokatlanmış da battaniyenin altında ağlama krizinden çıkmış bir çocuk gibi. Kendimi çabuk topladım ama; ezdirir miyim lan kendimi size? Allah ne verdiyse attım tuttum anasını satayım. Söylediklerime ben de inanmadım ama olsun be! Lena ve şekil kaslı sapı beni uğurlarken. Tokat manyağı olmuş kum torbası gibi kayboldum İsveç sokaklarında. Ellerim ceplerimde bir de rüzgar esiyor ki küfür eder gibi. Bir bara girdim, bira söyledim. Aklıma geldi birden; Lena ile buluşmaya giderken bir buket gül, bir oyuncak ayı ve çikolata falan yaptırmadığıma ne kadar pişman olmuşum sapını görmeden önce. Ellerimi açıp Allah’a şükrettim böyle bir sikkoluk yapmadığım için.

Neyse, her şeye rağmen “Happy valentines Lena... Dont worry be happy!” 🌸

sıradışı hayatların gerçek hikayeleri...

“Benim amacım, gerçek bir yaşamöyküsü yazmak değil, ben sadece gerçek yolunda edindiğim sayısız tecrübemi anlatmak niyetindeyim.”

Gerçeklikten giderek kopan sorunlu bir adam mı? Hayatına giren herkesi büyüleyen bir binbir surat mı?

Woolf'un kamusal kariyerinin herkesçe bilinen gerçeklerinin ardındaki özel yaşamı...

ANNEM YALNIZ YATAMIYOR

Sabahın köründe uyandırdı yine. Zaten sesi kulağımın dibinde, özellikle uyandırmasına gerek yok, istemese de uyanırım o sese. Kim olsa uyanır. Herkes, buradaki herkes onun sesiyle uyanır. Ne işi var ki bunun burada?

“Ne işin var senin burada?”

“Annem çağırıyor, kahvaltı yapacağız.”

Her gün kahvaltıda buluşuyoruz. Şenlik bahar bir kahvaltı yapıyoruz hep birlikte. Hem de her sabah başka bir menüyle yapıyoruz kahvaltımızı. Dün krem peynir, zeytin ve çay vardı. Bugün bal ve tereyağı... Bir de çay... Hem de en ılığından.

Zeynep, bir özenle dolduruyor çayları. Fulya, ince ince dilimliyor ekmeği. Kader Abla sofrada, en büyüğümüz o. Bir yandan sigara tütürüyor, bir yandan çayını bekliyor. Gece ağlamaktan başım ağrıdı. Ne zaman uykuya daldığımı hatırlamıyorum. O yüzden kıyamamışlar uyandırmaya, en son ben geliyorum sofraya. Annem hasta kaç gündür. Kalbi artık çok güçsüz. “En kötüsüne hazırlanın,” demiş doktor, dün kız kardeşim söyledi. Ben gidemiyorum görmeye, istesem de gidemem.

Ben de oturunca kahvaltıya başlıyoruz. Annemin durumunu bildiklerinden bugün kahvaltı soframız her zamankinden sessiz. Hasret, annesinin yanına oturuyor.

“Ne işin var kız senin burada?”

“Acıktım, kahvaltı yapacağım.”

Gülüyoruz...

“Kızlar, bugün hamama gidiyoruz ha, unutmayın,” diyor Kader Abla.

“Biliyoruz biliyoruz, biz çoktan hazırlandık,” diyor Fulya.

“Abla,” diyorum, “ben gelmesem? Hiç tadım yok.”

“Gel gel,” diyor Kader Abla, “Azıcık kafan dağılır.”

İtiraz edemiyorum. Belki gerçekten dağılır kafam. Kahvaltıyı bitirdikten sonra Kader Abla ve bana iş yaptırmıyor diğerleri. Sofrayı bir güzel toplayıp bulaşıkları yıkıyorlar. Kader Abla, ben ve Hasret dışarı çıkıyoruz. Mevsim kış ama güzel bir güneş var. Kader Abla ile duvarın dibine oturuyoruz.

Hasret de orada duran yarım yamalak oyuncakları ile oynuyor.

“Annem çok hasta Kader Abla,” diyorum.

“Biliyorum,” diyor.

“Annemin yanında olmak için neler vermezdim,” diyorum Hasret’e bakarak.

“Kader,” diyor Kader abla. “Olmuyor. İstemekle olaydı, ben nerelerde olmak istiyorum bir bilsen.” Bir süre susuyor, “Hasret’e bakıyorsun ama sor bakalım anasına, o nerede olmasını isterdi,” diyor.

Bir şey diyemiyorum.

“Hadi kalk, hamam bizi bekler.”

Öğle yemeğini bile düşünmüyoruz. Hamam en güzel zamanımız. Kışın o sıcak su, o buhar, ne de iyi geliyor. Hasret de bizimle geliyor.

“Ne işin var kız senin burada?”

“Kirlendim, çimmeye geldim.”

Hasret’in saçları upuzun. Annesi her banyodan sonra saatlerce saçlarını açmak için uğraşıyor. Birkaç kez kestirmek istedi annesi ama Hasret kıyameti kopardı. Bir

keresinde de biz, gece uyumasını fırsat bilerek makasla ucundan kestik

de, üç gün ağladı. Bir haftadan fazla da konuşmadı bizimle.

“Fulya Teyze, kuaför ne demek?”

“Saç kesen kadın,” demek.

“Ha hay Fulya Abla ya, erkeği olmaz sanki?” diyorum,

“Olabilir de, ben görmedim. Göreydim, gözümü oyardı babam.”

Annesi Hasret’i gösteriyor, susuyoruz.

Akşam yemeğinde bir kıyamettir kopuyor. Serap’la Neriman banyo havlusu yüzünden birbirine giriyor. Kavga büyüyünce Hasret’i tuttuğum gibi dışarı çıkarıyorum. Kavga uzun sürünce Hasret üşümeye başlıyor. Yine de oyalamak için elimden geleni yapıyorum.

“Hasret, kovalamaca da oynayalım mı?”

“Hayır, oynamak istemiyorum, üşüdüm.”

Neyse ki Fulya pencereden el ediyor da kavganın bittiğini anlayıp içeri giriyoruz. Kader Abla paylamış da herkesi, kavga öyle bitmiş. Kader Abla olmasa ne yaparız bilmem.

İçeri girdiğimizde herkes Hasret’e bakıyor. Kader Abla derin bir nefes alıp, küfür eder bir tonda, “Ne işin var kızım senin burada?” diye soruyor.

Hasret korkarak bakıp, “Dışarıda çok üşüdüm,” diyor.

O sırada gardiyanlar giriyor koğuşa.

Her sabah buluşuyoruz kahvaltıda...

Her öğle yemeğinde...

Her akşam yemeğinde...

Yatarken...

Hamamda da buluşuruz...

Havalandırmada sonra...

En önemlisi de sayımda... Sabah, öğle, akşam, bir de yat sayımda...

Yatakların önünde sıraya giriyoruz. Sol baştan sayıyoruz; bir, iki, üç, dört, beş, altı, yedi, sekiz, dokuz, on, on bir, on iki, on üç, on dört, on beş, on altı son.

“Hasret nerede?”

Utanarak bakıyor Hasret. Gardiyanlar çıkarken yanağından makas alıyor.

Hasret beş yıldır bizimle... Mahkum... Annesi kocasını öldürmüş kendisini dövüyor diye. “Ben öldürmesem, o beni öldürecek,” diyor. “Ben neyse ya, karnımdaki sabiye kıyamadım,” diyor. Karnımdaki sabi Hasret. Burada doğdu. Aynı yazgıyı paylaşan yüzlerce çocuk gibi anasıyla gün sayıyor. Hasret mahkum. Hiç suç işlemediği halde mahkum. Doğduğundan beri mahpus damında. Dışarıda nasıl bir dünya var bilmiyor. Dışarıda bir dünya var mı? Dışarıda hayat var mı?

Hasret, dışarıdaki dünyada sadece Acun var sanıyor. Dünyanın bir kısmının şarkı söylediğini, diğer bir kısmının adada yarıştığını, geriye kalanların da giydiklerini birbirlerine beğendirmekten başka kaygılarının olmadığını sanıyor.

Her gece olduğu gibi, bu gece de, hepimizi tek tek öpüp annesinin koynuna giriyor.

“Ah be kızım, ne işin var senin burada?”

“Annem burada ya, o yalnız kalmasın diye... Annem yalnız yatmaktan çok korkuyor.”

GEZ, GÖR, ABARTMA...

Yolları, binaları, yemekleri, gece hayatı... Erkekleri veya kadınları... Gittiğimiz yabancı memleketlerde en çok bunlardan konuşuruz döndüğümüzde. Tabii bir de müzeler. Azıcık entellik ya da gerçekten heves veya merak. Artık her neyse, yolumuzun düştüğü yerlerdir sonuçta müzeler de. Ama tarih öncesini çok eski, modern sanatı çok abartı bulanlardansanız; işte size alternatif:

Parazit Müzesi / Tokyo – Japonya

Birçoğu insana bulaşması halinde ölüme yol açacak 300 farklı çeşit paraziti bir arada görmek isterseniz muhakkak uğrayın...

Köpek Tasması Müzesi / Kent – İngiltere

'En iyi dostum köpeğimdir' diyenler, 15. yüzyıldan bu yana kullanılan tasmaların hepsi bir arada. Ama sakın köpeğinizle gitmeyin, çünkü içeriye girmeleri yasak.

Kanalizasyon Müzesi / Paris – Fransa

Sanat için nelere katlanabilirsiniz? Kendinizi test etmek isterseniz, yapımına 13. yüzyılda başlanan ve şimdilerde 2100 km'ye ulaşan yer altı tünellerinin burun deliklerini kıran kokusunda bir sanat yolculuğuna çıkabilirsiniz.

Kondom Müzesi / Nonthaburi – Tayland

Devlet baba yaptı yapacağını, halka kondomun önemini anlatmak için bir müze bile açtı. İsteyen istediği ürünü test edebiliyor. Kondomların güvenilirliği ve tüm çeşitleri tek tek anlatılıyor.

Tuvalet Müzesi / Yeni Delhi – Hindistan

Ehh! Pehhh! Slumdog Milyoner'deki sahne aklımıza geldi. Geçmiş yıllardan günümüze farklı medeniyetler tarafından kullanılan tuvaletlerin sergilendiği bir müze herhalde 590 milyondan fazla kişinin büyük tuvaletlerini açık alana yaptığı Hindistan'a yakıştırdı...

GERÇEK KAHRAMANLAR

Dünyada sağlık hizmetlerinin en kötü olduğu ülkelerin başında gelen Pakistan'ın efsane bir doktoru var: Dr Adib Rizvi. 1972'de sadece 8 yatakla ile kurduğu üroloji merkezinde şimdilerde 650 yatak ile şifa dağıtan Doktor Rizvi, her yıl 1 milyondan fazla hastaya bedava sağlık hizmeti veriyor. Doktor Salim Abu Khaizaran ise Filistinliler için kahraman. İsrail cezaevlerinde onlarca yıl hapis cezasına çarptırılan Filistinli mahkumlar, lastik eldivenler, küçük plastik borular veya şeker kapları içerisinde spermlerini ziyaretlerine gelenlerle birlikte dışarıya kaçırıyor. Doktor Khaizaran da bu spermlerle ücretsiz olarak tüp bebek tedavisi uyguluyor. Böylece eşi mahkum olan Filistinli kadınlar hamile kalıyor.

SUPERMAN

BEBEK

OLAMAZ

Fransa'da anne –baba çocuklarına Nutella ismini koymadı. Mahkeme, söz konusu ismin bir marka tarafından tescillendiğini belirtti. Danimarka'da da ebeveynler devletin belirlediği 7 bin isimden birini seçip çocuklarına verebiliyor. Venezüella'da Superman, Meksika'da Robocop, Brezilya'da Saddam Hüseyin, Almanya'da Usame Bin Ladin ya da Hitler, Suudi Arabistan'da Linda, Yeni Zelanda'da Mafia No Fear veya Portekiz'de de bebeğinize Tom ismini koyamazsınız...

BİLİM BİLİM İLERLİYORUZ

Rahatlıkla “2016 bilim dünyası için çok hızlı başladı” diyebiliriz. Bu rahatlık nereden geliyor diye merak edenler için kısa kısa bilim turu yapalım. Ama şunu unutmayalım. Biz sadece ‘hızlı başladı’ diyoruz. Artık bu çalışmaların insanoğluna ne kadar fayda sağlayacağını zaman gösterecek.

ABD'deki insan-hayvan melez embriyo çalışmasının İngiltere'de de denenmesi gündemde. Bilim insanları, ilk olarak ABD'de 20 koyun ve domuzun içerisinde organ yetiştirdi. Bu organların ileride insana nakledilmesi bekleniyor. İngiltere'de de uzmanlar, 50 koyun ve domuzun vücudunda bir gün insana nakledilmesi için kalp ve akciğer yetiştirmek için hükümete başvuruda bulundu.

Alman girişimci Clemens Bimek, Bimek SLV isimli bir cihaz geliştirdi. Henüz test aşamasındaki ürünün erkekler için doğum kontrol aleti olduğu söyleniyor. Testisin içerisine yerleştirilen cihaz açma-kapama tuşu sayesinde sperm akışını engelleyebiliyor.

“Müzik hayattır” düşüncesiyle yola çıkan Dr. Marisa Lopez-Teijon ve ekibi, Babypod isimli giyilebilir bir teknolojik cihaz geliştirdi. Tampon gibi vücuda yerleştirilen cihaz sayesinde bebekler, daha annelerinin rahminde müzikle tanışmış olacak.

İtalyan beyin cerrahı Sergio Canavero, kafaı taktı, insana kafa nakli yapacak. Tartışmalı bilim insanı Canavero, bir maymuna başarılı şekilde kafa nakli yaptığını duyurdu. İnsanlara 2 yıl içinde aynı operasyonu yapabileceğini söylüyor. İlk kafa nakli için hastası bile hazır Rus Valery Spiridonov. Şimdilerde Mark Zuckerberg gibi isimlerden finansal destek bekliyor.

DÜNYA KAÇ BUCAK?

7 SAAATE 212 SAYFALIK

KİTAP YAZDI

Romanya'da 2006 yılında bir yasa uygulanmaya başlandı. Tek amaç demir parmaklıklar arkasındakileri bilime ve edebiyata teşvik etmektir. Yasa gereği, cezaevinde bilim veya edebiyat üzerine kitap yazanlar 30 gün erken tahliye oluyordu. Ancak bu güzel yasa kısa süre içerisinde değiştirilecek. Çünkü kontrolden çıktı. Mahkumlar erken tahliye için yazarlığın sınırlarını alt üst etti. Geçen yıl kader mahkumları tarafından kaleme alınan 300'den fazla kitap basıldı. Hatta ismi açıklanmayan bir mahkum erken tahliyesi için sadece 7 saatte 212 sayfalık kitap yazdı. Bu arada mahkumların kitap yazarken internetleri ve başka kitapları olmuyor. O yüzden 212 sayfayı yazan kişi bizce, 30 değil 300 gün erken tahliyeyi hak etmiş.

Farz edelim ki bir yerde bir toprak parçası var, arsa diyelim, tarla diyelim. Üç beş kuruş da denkleştirdiniz ve başınızı sokacak bir ev yapmaya karar verdiniz. Bütçenizin darlığına rağmen amacınız yaptığınız evin kalıcı ve işlevsel olmasını sağlamak olacaktır. Bu yapısal düşünmenin ve yapı inşa etmenin tabiatıdır. Yani o evi 30-40 sene sonra yıkılması için yapmazsınız. Bunun için de doğru malzeme ve doğru mimari üzerine düşünür, araştırır ve çalışırsınız. Beş, on asırdan beri ayakta duran yapıları görürüz. Camiler, kiliseler, köprüler, kervansaraylar, saraylar, evler, hanlar, hamamlar vb. Bunlar bu düşüncenin doğru uygulandığı numunelerdir.

Aynı şeyi şehirde yapmayı planladığınız ev için düşünelim: Bu sefer işler tersine dönecektir. Zira şehrin doğası yaptığınızı evi kırk sene sonra yıkacağı için "mimari ve malzeme", "direncsizlik ve işlevsizlik" üzerine seçiyor; eşyanın tabiatına aykırı olarak. Harciâlem beton ömrü 50-60 yıl, yani en şahane mimariyi uygulasanız bile malzeme onun uzun ömürlü olmasına izin vermez. Veya beton yerine kalıcı bir malzeme seçtiniz ama yine aynı süre içinde rant o kadar artacak ki, yaptığınız iki katlı ev yıkılacak yerine 10 katlı beton bina dikilecek. Veya getirim sizi ilgilendirmese bile birilerini ilgilendirecek ve evinizin olduğu bölge dönüşüm alanı olarak seçilecek, istismak edilecek, nihayetinde yine yıkılacak.

Bir şeyi yıkmak üzerine inşa etmek; yapının, mimarinin, duygunun, doğrunun, eylemin en büyük düşmanıdır. Terk etmek üzere bir ilişki kurmak, hainlik üzerine dostluk inşa etmek, öldürmek için çocuk yapmak gibi...

Böyle bir yapı içinde yaşamak ne kadar sağlıklı, hem zihin hem de duygusal olarak? İlk yıkmaya başladığı yer, zihniniz, diliniz, düşünceniz ve duygularınız olacak. Bunun sonucu olarak yıkıcı düşünmeye, yıkıcı konuşmaya, yıkıcılık üstüne kurgu yapmaya başlayacaksınız. Hatalı mimari ve malzemenin doğru(!) ürünü olacaksınız.

Bir milyon nüfusu olan bir şehrin içinde yaşayanların sayısının 2 milyon olması için en azından 30 yıl gerekirken, 30 yıl içinde 20 kat artacak şekilde göç alması o şehrin cazibe merkezi olduğunun değil parçalanması gereken ve her gün de parçalanması için yeni alan eklenen bir mezar olduğunun göstergesidir. Ve nebbaşlar doğası gereği daha kıymetli bir ganimet bulma amacıyla daha da derine daha da sağa ve sola doğru kazarlar.

Yolda yürürken etrafınıza alıcı gözle bir bakın. Gerçek bir taş görebilecek misiniz? Mimarinin en temel elementinin olmadığı bir yerde mimari ucubeler fışkırıyor. Gökdelenler habis bir ur gibi büyüdükçe büyüyor ve herkes daha iyi hastalanmak için orada yaşama hayalleri kuruyor. Sosyologlar, kent bilimcileri,

tasarımcıları bu durumun açıklamasını yapıyorlar, üç aşağı beş yukarı doğrudur da söyledikleri, ama malzeme doğruluğunun kerterizini mevcut tüketim ve buna bağlı üretim üzerinden alıyorlar. Bu da doğrudur. Zira on katlı bina için kerpiç veya ahşap kullanılmaz. O yüzden piyasanın doğrusu çelik-beton tandemi ve bunun doğruluğunu tekrar belirleyen de maliyet hesapları oluyor. Yani en ucuz maliyetle en yüksek verimi almak. Buradaki hesap 10 liraya mal edip 15 liraya satmak değil, 10 liraya mal edip 1000 liraya satmak. İşte malzemenin doğru veya yanlışlığını bu maliyet

hesabı belirliyor; fizik, matematik, mimari, mühendislik değil. Onlar artık ağgözlü ekonomi bilimine hizmet eden parya oldular.

Herkes bir başarı hikâyesi olarak şöyle şeyler duymuştur: "Adam o zamanlar dağ başı diye kimsenin gitmediği yerde tarla aldı, oraya da evini kurup yaşadı. Şimdi de orası neredeyse şehrin merkezi oldu ve 5 trilyona sattı. Çok öngörülü bir adam valla!"

Bizimkilerin kafası basmadı bu mevzulara." O adamın yaptığı başarı değil, basit bir al sat hikâyesidir. Asıl başarı o evi kurup bunlara rağmen o evde ve tarlada yaşamaya devam etmesidir. Oraya biçtiği anlamın para için yatırım değil, bir yuva ve kendi yaşam alanı olduğunu göstermesi; orasını yıkmak için değil yaşamak ve kalıcı olması için yaptığının altını çizmesidir. Diğerini herkes yapıyor veya yapma hayalleri kuruyor.

Böyle kalıcı düşünmediğimiz için hepimiz göçebeyiz. Göçebeliği sözlük anlamıyla coğrafya değiştirmek olarak düşünmeyin. Bir mahalle sınırları içinde olsa bile 10 yıl içinde 3 ev değiştiriyorsanız, siz göçebesinizdir. Kökeniniz, yuvanız, yuvalanma beceriniz ve olanağınız yoktur. Ve bunu isteyerek yaparsınız.

Bu durum içinde "malzemedan çalma" tanımı boşa düşüyor. Zira düşünce olarak yapı çalıştığı için malzeme işin doğası olarak araklanmış oluyor.

Yeni yapılan şekilli site ilanlarına bakın; bana yaşam alanı satıyor. Benim yaşam alanım

vardı zaten. Bana mahalle duygusunu yaşıyor, benim o duygum vardı. Bana yüksek duvarlar içinde park satıyor, benim parkım vardı zaten. Ne oldu da benim olanı yine bana parayla satmaya kalkıyorsunuz? Parası olmayanın, mahallesi, parkı ve yaşam alanı olmayacak diyorlar. Metin analizi, gösterge bilim denilen şey budur. Beni tehdit ediyorlar. Yanlış malzemeyi almam için ikna etmeye çalışıyorlar. Almazsam da evimden, semtimden, yaşam tercihimden utanır hale sokmaya çalışıyorlar. Sınıf tanımını hastalık ve tüketim üzerinden inşa edip benim o sınıfa dâhil olmamı, bunu yapmam için de benim 20 yıl borçlanmamı istiyorlar. Borçlanmam için de gerekli bütün kolaylıkları sağlayacaklarını söylüyorlar ilanlarında. Gösterge bilime geri dönelim: İşte kölelik diye adlandırdığımız şey budur. Bunun modern veya arkaik tanımı yoktur. Kölelik köleliktir ve tüm zamanların en aşağılık ahlaki da kölelik ahlakıdır.

Bu -artık arzu nesnesi haline gelen "sınıf atlama" tanımının başarı kıstası olan- ahlaki size uygun faizle taksit taksit alma imkânı sunan bir sistem var.

Bertrand Russel, "Mimarlık ve Toplumsal Sorunlar" isimli makalesinin girişini şöyle yapar: "Mimarlığın en eski çağlardan beri iki amacı vardır: Birincisi tamamıyla yarar güden amaç, yani insanlara sıcaklık ve barınak sağlama amacı; öteki de siyasal amaç, yani bir fikri insanların kafasına, o fikrin taştan ifadesinin gözkamaştırıcılığı yoluyla yerleştirme amacıdır. Yoksulların konutları bakımından birinci amaç yeterliydi; ne var ki tanrıların tapınakları, kralların sarayları, semavi kuvvetlerle bu kuvvetlerin yeryüzündeki sevgili kullarına karşı insanlarda huşu yaratmak amacıyla dikiliyordu."

Şimdi de bizler, çok katlı plazalara, yüksek duvarlarla yaşam alanı(!) belirlenmiş sitelere bakıp huşu duyuyoruz.

"Hapishanelerin fabrikalara, okullara, kırsalara, hastanelere ve bütün bunların da hapishanelere benzemesi şaşırtıcı değil mi?"

Foucault'nun "disiplin ve gözetleme" aracılığıyla iktidarın içselleştirmesine dair söylediği ve geçen günlerde başka bir vesileyle tekrar dile düşen bu cümlesine; kapalı girişler, yüksek duvarlar, çitler, güvenlik kameraları, giriş kartları, özel güvenlik personelleri, parmak izi okuyan asansörler ve öteki "seçkin olmayanlara" kapalı alanlarıyla "ev"i de ekleyebiliriz gönül rahatlığıyla.

Adorno'nun sloganlaşan cümlesini biraz evriltelim: Yanlış mimaride doğru yaşam olmaz! ✨

ÜNLÜ HASTANESİ

Bozuk kaldırımda yamuk yumuk ama seri adımlarla yürüyordum. İlerideki kafenin bahçesinde oturan eski bir arkadaşı gördüm. Tam karşımdaydı. Elindeki kocaman menüye dalıp gittiğinden beni fark etmemişti. Birden lafa girip de ne konuşacağımı bilemeyeceğim kadar eski, hatırlamamış gibi yanından geçip gidemeyeceğim kadar yeni bir tanıdık... Durup ayaküstü konuşmak istemedim. Hem de hiç. Göz ucuyla ona bakarak hemen yanımdaki ara sokağa dalmaya kalktım. Ve yakalandım. Büyük ihtimalle gözümü ayırmadan baktığım için dikkatini çekmiştim. Kafasını menüden kaldırdığında bakışlarını ona kilitlemiş, nefesimi tutmuş, yan yan yürüyerek ara sokağa seyirtiyordum. Resmen kaçarken görmüştü beni. Sinsi bir yengeç gibi. Zaman durmuştu sanki. Manasız bir fotoğraf karesinin iki ucundaydık. Muazzam bir manevrayla koşar adım yanına gittim. En neşeli, en girişken, en sıcak, en sempatik sesimle lafa girdim. “Ah be! Arkadan dolaşip korkutacaktım seni ama yakalandım. N’aber, nasıl gidiyor? Çok iyi gördüm.”

İnanmak işine geldi. Otuz beş yaşına gelmiş adamın, böyle ortaokuldan kalma uyduruk bir şaka planlaması için bayağı bir gerizekalı olması gerekirdi. Yine de artık görüşmediğin eski arkadaş, kendisine manasız şakalar yapmak için çırpınan bir gerizekalıyı, kendisinden kaçmayı düşünecek birine tercih eder. Çünkü ilkinde karşındaki için üzüldür, ikincisinde kendisi için. Herkes birincisini tercih eder. Bir tür Dostoyevski karakteri değilse.

Ayaküstü lafladıktan sonra yoluma devam ederken “İyi numaraydı” diye düşündüm. Uydurduğum senaryodan çok, uydurma hızıma şaşırmıştım. Doğaçlama buna denirdi işte. Oyuncu olduğum için mi böyle şeyler yapıyordum, böyle şeyler yaptığım için mi oyuncu olmuştum? Kilo almış, yaşlanmış, kelleşmiş ve çirkinleşmiş eski arkadaşım mesleğimi öğrenince ilgisinde gözle görülür bir artış olmuştu. Nereelerde rol aldığımı sormuştu hemen. Yine o boktan his. Mide bulantısıyla karın ağrısının o çok özel karışımı. “Oyuncuyum” dedikten hemen sonra içimde yükselen görkemli şatonun, rollerimi sayarken müthiş bir gürültüyle kat kat yıkılması. Yer aldığım dizilerden ve reklam filmlerinden örnekler verdim. Sütunlar paramparça oldu. Ufalanan taşlar kar gibi yağdı. İçim toz toprak içinde kalmıştı. Yıkıntı dışarıdan belli olmasın diye ufuktaki sinema projesini de ekledim. Böyle bir proje yoktu ama neler yaptığımı soran herkese konuşmamın sonunda bu eklemeyi yapıyordum. Standart kapanış. Ezberimdeki replik. Kronik yalana dönüşmüş muğlak bir gelecek program.

Hastaneye girdim. Tam vaktinde. Göz tansiyonu olduğundan şüphelendiğim bir sorunum vardı birkaç aydır. Göz bölümünü bulup randevumu hatırlattım. Hemen içeri geçtim. Muayeneden önce gözlerime yakıcı birer damla damlatıldı. Kısa bir süre bulanık görecektim. Yarım saat dışarıda beklemem istendi. Damla etkisini iyice gösterince yeniden içeri dönüp doktora görünecektim.

Bulanık bekleme salonuna geçip oturdum. Bir süre koltuklarda bekleyen yorgun ve bulanık insanlara, televizyonda dönen coşkulu ama bulanık müzik klibine, hastanenin duvarlarındaki buranın reklamını yapan mutlu ama bulanık insan yüzlerine baktım.

Yarım saat sonra içeri geçtim. Tedavi sonrası yeniden bekleme odasına alındım. Bu sefer sonuçları beklemek üzere. Oda netleşmişti. Koltuklarda bekleyenler, televizyondaki klip... Duvardaki yüzlerin reklam görseli olmadığını o zaman fark ettim. Ünlü insanlardı hepsi. Günümüzün, ülkemizin meşhurları. Oyuncular, şarkıcılar,

sporcular, televizyon yıldızları... Bu hastanede çekilmiş neşeli halleriyle... Tek gözü bandajla kapalıyken öpücük gönderen genç popçu, alçılı koluyla kahramanca poz vermiş yıldız futbolcu, ameliyat önlüğüyle selam yollayan bol ödüllü oyuncu, boyunluğuyla göz kırpan enerjik sunucu. Tansiyonunu ölçtürüp gülümseyenler, koltuk değnekleriyle dans figürleri sergileyenler, serumunu şerefe kaldıranlar...

Gülmek için zor tuttum kendimi. Hastanenin duvarı boydan boya müşterisi olan tanınmış insanların hastalıklı pozlarıyla doluydu. Eski tip bir mahalle kebabçısı gibi... Memleket ne hale gelmişti. Kendi adına karar veremeyenler çoğaldıkça, coşkusu aldığı telif ücretiyle doğru orantılı ünlüler en olmadık köşelerden çıkıyorlardı böyle. İnsanlar ünlü oldukları için mi reklamlarda oynuyorlardı, reklamlarda oynamak için mi ünlü oluyorlardı?

Sonuçları almak için tekrar içeri çağrıldım. Doktorun yanına giderken gözüm bir oyuncu arkadaşına takıldı. Duvarda. Röntgen filmini objektife uzatarak havalı olduğunu sandığı yılışık bir poz vermişti. At gibi gülüyordu. Sen anca röntgen filmi çekersen yavaşak. Vaktiyle aynı dizide oynamıştık. Yönetmene türlü yalakalık yaparak devam projelerine dadanmıştı. Yine de bir bok olamamıştı. Birlikte oynadığımız dizide de rolü benimkinden ufaktı. İyi kötü yılların sanatçısı olan bu insanların arasında ne işi vardı? Görgüsüz işte.

İçeri girip doktorun karşısına geçtim. Sonuçları dinledim. Ters bir durum yoktu. Bir damla, bir de dinlendirici gözlük, o kadar. Sohbet ederken oyuncu olduğumdan bahsettim. Durup dururken değil tabii, mevzu oraya geldiğinden. Doktorun epey ilgisini çekti mesleğim. Ve kaçınılmaz soru geldi. Oynadığım birkaç rolü hatırlar gibi oldu. Hastanenin duvarlarını süsleyen ünlülerden bahseden doktor, benim de fotoğraf çekirtmek isteyip istemeyeceğimi sordu. “Vaktiniz varsa ne güzel olur valla” diye de ekledi tüm içtenliğiyle. O kadar kibar sormuştu ki kırmak istemedim. “Yani, fark etmez benim için” dedim. Giriş katında kısa bir kayıt işlemi yaptırmam gerekiyormuş önce. Bunu duyunca “O zaman kalsın. Bürokrasiye, formaliteye girmeyeyim şimdi” dedim. Siz bilirsiniz gülümsemesiyle uğurladı beni.

Bekleme salonundaki hastaların arasından sıyrılmış, reçeteme basamakları inerken diğer ünlülerin fotoğraflarına bakmaya devam ettim. Saygın sanatçıların arasında saçma sapan tipler vardı. Birkaç eski rol arkadaşımı daha gördüm. Tam kapıdan çıkıyordum ki gözüm ilerdeki bankonun üzerindeki alt alta dizilmiş yazılardan birine takıldı: “Ünlü Kayıt İşlemleri” Dışarı çıktım. Kısa bir tereddütten sonra tekrar içeri girip bankoya yöneldim. ✿

“Ün,
doğası gereği
aldatmacadır.”

E. Canetti

KIRLANGIÇLAR

Beklenen kırlangıçlar

geldi sonunda

Hayat geldi

Rengi solmuş ormana

Kartallar gibi kondular

Damarları susuz

kalmış dallara

Geceler boyu

dinmedi sesleri

Uzun yoldan

gelmiştiler

Yorgun ve

uykusuzdular

Karanlığa

alışkındı gözleri

Dev gibi yürekleri

Korkusuzdular

Kanatlarında

okyanusun mavisi

Denizlerin

türküsünü söylediler

Pusudaki

eli kanlı avcıya...

YILLIK 352 MİLYAR DOLARLIK UYUŞTURUCU PİYASASININ HİKÂYESİ

KOKAİNE BAKARSAÑIZ
SADECE TOZ GÖRÜRSÜÑÜZ.

KOKAİNİN ARKASINA BAKARSAÑIZ
DÜNYAYI GÖRÜRSÜÑÜZ.

“Yoğun, büyüleyici, sersemletici... Kokain ticaretinin yarattığı şiddet kadar hayal edilemez gücünü de anlatıyor.”

Independent

“Ulusal bir kahraman.”

Umberto Eco

“Kokainin dünya pazarlarını nasıl domine ettiğini anlatan ürpertici bir eser. Suç dünyasıyla ilgilenen herkes için mutlaka okunması gereken bir kitap.”

Library Journal

“Saviano'nun şimdi de *Zero Zero Zero* adlı kitabı çıktı. Yine en çok satanlar listesinin başındaki kitap, kokainin yaygın kullanımını, ekonomik boyutlarını anlatıyor. Saviano bir kez daha elini, kalemını mafyanın kalbine uzatıyor.”

Sabah

2000 yılında Daniel Suelo tüm parasını
bir kenara attı ve yaşamaya başladı.

“Çok güzel, derin ve harika bir kitap.
Hayatımın geriye kalan her gününde
bu kitabı düşüneceğim.”

Elizabeth Gilbert

twitter.com/pegasusyayinevi

facebook.com/pegasusyayinlari

instagram.com/pegasusyayinlari

PEGASUS
www.pegasusyayinlari.com

BİR İNTİHAR DAHA VAR O DA ÖLMEK Mİ DERSİN

Doksanlı yıllarda yazı yazarken harf boyutları sanki daha mı büyüktü yoksa gözlerim mi bozuluyor sevgili okur? Mesela eskiden 12 büyüklüğünde bir harf şu anki 14'e eş idi. Her neyse, boş verin.

Aslına bakarsanız o kadar his dolu bir yazı yazacak ve sizi can evinizden vuracaktım ki... Fakat tam klavyemin başına geçtiğim anda yazı masamı önüne dayadığım camdaki yansıma gördüm ve bütün dikkatim dağıldı.

Yüzüme bilgisayardan fışkıran mavi ışık vurmuştu ve felaket ciddi bir ifadem vardı. Aniden kendime çok fena gülmeme geldi. "Hele hele hele, hallere bak hallere," dedim. Şimdi bu halde, kendimi bu kadar hırpalamışken yine de bir şeyler anlatmak istiyorum.

CİNLER İKİYE AYRILIR

Bendeniz bir süredir cinlere karıştım. Sizlere bu cin dünyasından bahsedeceğim değerli okur.

Bir kere bunlar iyi ve kötü olarak ikiye ayrılıyor. İyiler çok tatlı. Size hiç dert olmuyorlar. Yüzünüze baktıkları zaman içlerinde herhangi bir art niyet olmadığını anlıyorsunuz. Ya da sizi alınganlıklarıyla yormuyorlar. Sürekli kendilerini değil, sizi de düşünüyorlar. Mesela arabayla bir yere bırakacağınız zaman evinin içine kadar değil, size de kolay olacak bir yere kadar bıraktırıyorlar.

Kötüler ise çok gıcıklar. Mesela bunlardan bir tanesi yazardı, kitapları pek satmıyor diye çok sert davranıyordu insanlara. Hele kitaplarınızı okumadığınızı anladıysa iyice çırpılıyordu. Kafası oldukça büyüktü. Buna da bozuluyordu. Zaten hiçbir şeyden hoşnut olmayan biriydi.

Bu kötü üç harflilerin kadın ve modern olanları hele, çok fena oluyor. Evinize girmeyi başarırlarsa mesela, muhakkak sizi etkisiz hale getiriyor ve hipnoz yöntemiyle bütün kıyafetlerinizi, efendime söyleyeyim

ayakkabı, şapka, ne bileyim, her şeyinizi sizin rızanızı alarak gasp ediyorlar. Bunlardan da bir iki tane tanıdım. Bir ara bana musallat olmuşlardı da evde iki şaman teyze bir ton ot, çöreğotu yaktı (evet Çöreğotu; maalesef iyi cinler bile köylü görünmemek için Çörek otu derler,) ne bileyim tuz kavurdu da anca ayakları kesildi. Yoksa yani sürekli bunlara pişir taşır, bir de üzerine evdeki CD, kitap, kıyafet, her gördükleri haltı alsınlar, yine de yaranamıyorsunuz. Garip bir tavırla, sanki size ait ne varsa zaten onlarınmış gibi davranırlar bir de. Fakat cin saati farklı işler. Yani sizi

hipnoz ettikten ve isteklerine kavuştuktan yaklaşık bir saat sonra hiçbir şeyin hükmü kalmaz ve siz yine –

neden bilmiyorum – borçlu hissetmeye başlarsınız. Mesela parası yoktur, suçlu hissedersiniz, mesela sizin paranız yoktur, yine suçlu hissedersiniz.

YALNIZLIKTAN KAÇAR İNSAN VE...

Bu cinlerden uzak durmak için yapacağımız tek bir şey var: Yalnızlıktan korkmamak.

Yalnızlık ve karanlık korkusundan cinlere karışan o kadar çok kişi tanıdım ki. Üstelik Allah muhafaza, ilişkisiz yaşayamadığı için sürekli cinlerle yatmak zorunda kalan kız arkadaşlarım da oldu. Gençliğimizde takıldığımız cinlerin haddi hesabı yoktur. Yaa, maalesef böyle.

Korktukça yalnızlıktan kaçır insan ve kaçtıkça cinlere karışır.

Konjonktürle birlikte kişisel gelişim olayları da değişmeli diye düşündüm ve bence hoş oldu.

• Aradan bir süre geçer ve yazıyı yazan kişi camdaki aksine bakar. Bu kez ciddi değil fakat ebleh bir gülümseme vardır yüzünde. O sırada aniden omuzları düşer.

Fareyi kullanmadan direkoman kapatıp açma düğmesinden kapatarak yavaş bir intihara kalkışır. ✿

KÜLLER

Çocukluğumu hatırlatan yerlere gidiyorum rüyalarım da. İsmi olmayan yerler, küçük adalar. Denizden, kovası ertesi gün için hevesle dolu balıkçılar çıkıyor iskeleye. Her sabah denize girme saatine kadar iskeledeki fırının bahçesinde, sıcak poğaç ve çay eşliğinde izliyorum olup biteni. Cep telefonundan kontrol edilebilen bombalar yapıyorum sonra; hasta ziyaretlerinde, evlilik kutlamalarında, doğum günlerinde hediye diye dağıtıyorum. Dağıtıyorum ki rüyamın sonunda çocukluğumu yakalım tüm adayla beraber. Koskoca bir rüya adasındayım, üzüm yiyorum keyifle; koşup düşen çocuklara gülüyorum, açıktan geçen gemilere bakıyorum acaba hangisi uyandıracak beni diye. Üzerinde 08.00 yazan uzun gemi, büyük bir gürültüyle uyandırıyor uykumdan. Uyandığımda görüyorum ki küller içindeyim, yanalı çok olmuş, küller taze değil.

HIRKA

Dün sabah yeşil renkte bir hırkamı, üzerime daha çok yakıştırmak için keseyim derken berbat ettim. Beğenmiyorsa ihtiyacı olan birisine verseydi, belki çok üzerinde durmamıştı, hemen bir makas bulup küçük bir cinnet anı yansıtmıştı kıyafetine. Hırkam üstüme yakışmayan bir Kürt, evime almadığım bir Suriyeliydi; artık en sevdiği yeşil hırka, kalbini en çok kıran hırkaydı; olması gerekenden beş parmak daha kısaydı.

ROLLER

Seninle hiç denize girmedik. Denize girmeyi bilirsin; denize girmek bir arkadaş grubuna kabul edilmek gibidir. İkimiz başka şehirlerde buluştuk, suya kavuştuk ve aynı şehre beraber döndük. O gün rollerimizin aksine ben sakın, sen sarhoştun. Kızdım sana, rol çalışıyorsun dedim. Bu benim hikâyem, hikâyemde bir esas kız varsa, o kız da kendimim.

Anlamamış gibiydim, rol çalardım, çok küfredirdim.

HAIN

Küçük çocuklar oyun oynarken büyük çocuklardan çok da farklı değiller. Kısa kolları her türlü muzırlığa yetecek kadar hain. Hain dediğim için kızmayın, aramızdaki en hain kişiler çocuklar. Çünkü kalpsiz bir kişinin kalpsizliği de çocukluktan kaynaklanan bir şey gibi geliyor, aynaya bakınca. Tarafsız değiliz, dürüst değiliz, sadece eğlenmeyi seviyoruz biz çocuklar. ✿

“- Niye uçmuyor İnci?
- Uçar bir gün...”

Barış - İnci
Uçurtmayı Vurmasınlar

“Kazanmak istediğin
zaferleri erteleme, bir
gün karşına çıkabilir;
ama acele de etme,
ayaklarına dolanabilir!”

Rezervuar Köpekleri

“Kaderimiz olan
aşka değil de,
aşkıyla kaderimizi
değiştirene içelim!”

Ramiz Dayı
Ezel

“Yüreğim yangın yeri gibi
biliyor musun?
Gözü arkada kalmak
böyle bir şey galiba...”

Sadık
Babam ve Oğlum

NESİLDEN NESİLE AŞK

**Bizim oralarda
“seni seviyorum” denmez.
“kurban olurum sana” denir.
Neşet Ertaş**

Neşet Baba'nın bizim oralarda diye bahsettiği sadece bir mekan değil, aslında biraz da zamandır... İşte o zamanlardan bu zamanlara, “kurban olurum”dan “seni seviyorum”a, “aşkı”dan “aşkıtom”a doğru bir yolculuğa çıktı aşk. Nesilden nesile kılığı değişti. Peki ya öz?

Sessiz Kuşak'ın en şahane örneklerinden Neşet Ertaş'ın “yazımı kışa çevirdin” dediği Leyla'sına duyduğu aşkı. O kuşağı takip eden BB (Bebek Bombardımanı) kuşağı geldi sonra... BB neslinin nesiller üstü adamı Bülent Ortaçgil'e “belki benim kağıt param, bir şekilde, döne dolaşa senin cebine girmiştir” sözlerini yazdıran da aşkı; eminim. Ve kuşakdaşım Teoman'a “Daha kaç vücut gerekli benim seni unutmama” dedirten de o... Derken sazi Y Kuşağı aldı eline. Yeni neslin alternatif rockçı çocukları Model “Levlâ gözünde yaşlarla vazgeçti” dediyse, bu sözler de aşkı andı, ya da aşksızlıktan...

Geçenlerde ünlü bir Türk popçusu -ki kendisi 100 yaşında falan değil- gençlere üzüldüğünü söylemiş ve demiş ki: “İlişkiler değişti; biz yemeğe çıkmak için bir ay beklerdik, şimdi her şey çok çabuk bitiyor. Gençlere üzüliyorum; yaşadıklarını sandıkları şey aşk değil.”

İyi bir çocuk olursak Şirinler'i görebileceğimize inanan naif bir kuşak olarak hoşlandığımız kişiye “Çıkma teklifi” edebilmek için aylarca planlar yapmamız, bizim nesli daha âşık kılmaz kuşkusuz. Ev telefonundan sevgiliyi arayıp onunla saatlerce konuşmanın verdiği heyecan, whatsapp'ta çift yeşil oku görmenin kalpte yarattığı titreşimden daha büyüktür diyebilir miyiz; hiç sanmam.

Çift kaset çalarlı radyo teyp marifeti ve kasetlerin üzerindeki kulakçıkları selobantla kapatmak sureti ile “kaset doldurma” uzmanı bir nesil olarak, büyük meşakkatle

sevgiliye şarkılar hazırlarken çarpan kalbimiz, Spotify'dan şarkı seçip aşkıto'suna yollayan kızın kalbinden daha mı fazla pır pır ediyordu; emin değilim.

Ben bir X kuşağıyım. Pastanede buluşup gazoz içen neslin bir sonrası sayılırım. Bana ilk çıkma teklifi eden çocuk hamburgerciye davet etmişti. Anladığınız üzere hamburger ilişkilerde fark yaratan bir unsurdur. (Kuşakdaşlarım için hâlâ öyledir.) Bu teklifi üzümlere reddettiğimi hatırlıyorum çünkü annem bacaklarımı kırardı. Bizim kuşakta kaç anne çocuğunun

bacaklarını kırmıştır bilmiyorum ama bu bizim kuşak için ciddi bir tehdit unsuru idi. Bizden sonraki nesil “kendine sevgili yaptığında” hemen annesi ile paylaşabilme özgürlüğüne sahip; çünkü anne ve evlat artık ölümüne “kanka”. Üstelik artık anne terliği de yok. Bu sebeple bizim aşklarımız daha mı kıymetliydi; zannetmiyorum.

Türk sineması bizi yanıltmıyorsa, bizden önceki kuşakta aşk acısının tezahürü ince hastalıktı. Bizim kuşak akıllandı. Aşkımdan verem olmadık. Zaten kan kusup kızılıcak şurubu içmek salık verilen nesildik. İşin işte, eşin eşte bulunacağına inandık. Yardan vazgeçtik, serden vazgeçmedik. Yeni kuşak sevgiliden ayrıldığında ilk olarak şahsı Unfollow ediyor. Ama Allaha “stalker”lık müessesesi var da, şahsı nereye gidiyor, ne içiyor, ne yiyor, statüsünü nasıl güncelliyor, saat kaçta çevrimiçi oluyor, hepsinden haberdar olmak mümkün. Yine de Y Kuşağı için “Ex'ten Next olmuyor!” Acı çekme formatları farklı diye, bir nesil diğerinden daha mı âşık; katılmıyorum.

Kalp dediğin 300 gr'lık bir organ. Aşk dediğinse onun yerini en çok hatırlatan. Dil değişir, gün değişir, çağ değişir. O değişmez. Adem'le Havva'dan beri süregelen derdimizdir; aşk değişmez. ❀

**Kalp dediğin
300 gr'lık
bir organ.
Aşk dediğinse
onun yerini
en çok
hatırlatan.**

**Kapanır ellerim
İç dünyamdır,
Arala!-mazzın**

Üzerime alınmıyorum
Bu olanlar benim değil

Yerleşkeler benim;
tali yol kavşakları,
Güneşin öğlen açışı
Eklem yerlerim
Umarsız hafızası
kaslarımın
Ve Salacak'taki
balıkçı barınağı

Tırnaklarımdaki
beyaz lekelerin
aracısız anlattığı
Kalbimdeki aritmi,
b-ritmi, delirdi mi?

Soy ağacımın
köküne kazıdıkları
Boyum
Ve kanalizasyon çukurları
Benim...

Özlemiyorum bir yeri
Ya da kimseyi
Bitmiş gitmelerim
Gittikçe, kuyruğum
değişiyor belime
Bir hayvanım
Artık ismini bilmediğim

Yaşamak gürültülü
Duymuyorum içgüdümü
Sormuyorum kendime
"Ben ne isterim?"
Çünkü bir hayvanım

Ve pençesini yitirdiğim
Üzerime alınmıyorum
Bu olanlar değil benim

Uydurdum bunları
Hepsini ben uydurdum
Uyuttum hayvanı
Ayartarak aklımı

Bir kavuşmayı
büyüttüm pervazda
Kolumu sömüren
bir algıyla
Ve başka bir yerden
bakıyorum sana
"sen fazlasın, ben olana"

-Gölge eder çatılar
Dip dibe, nefes nefese
Dokunamazlar birbirlerine;
esefle...-

Aklım koruk
Anla!
Ellerim kapanır iç
dünyamda
Arala!

Bu olanlar
Benim
Değil

**Hepsini,
ben uydurdum.
Senin iç hayvanın
Kim?**

KARADENİZ 2.

KITAP FUARI

kitapfuari karadenizkitapfuari kitapfuari www.karadenizkitapfuarisamsun.com

2016 SAMSUN

Ziyaret Saatleri: 10.00 - 20.00 Tekkeköy
(28 Şubat 2016, 10.00 - 19.00) **(Yaşar Doğu Spor Salonu Yanı)**

23 - 28 Şubat 2016

PAZAR PAZAR

2016 Ocak ayında, birkaç hafta önce yani, Ankara Kitap Fuarı'nda OT Dergi yazarları olarak imza gününe katıldık. Bir minibüse doluşup Ankara'ya koştuk. Şahane bir yolculuk, daha da şahane bir imza günü oldu. Sabırla bekleyen okurlarla tanıştık, konuştuk, güldük, dertleştik. Selfielere çekildik. Birbirimize ayaküstü hikayeler anlattık. Harika bir gün geçirdik. Dönüşte ne yazık ki yazarlarla dolu minibüste olamayacaktım. Ertesi gün, çalıştığım şirketin bir toplantısı için yurtdışına, Barcelona'ya, gidecektim. Sürüden ayrılan iki kişiydik. Uçakla erkenden dönmesi gereken diğer yazar arkadaşım şöyle dedi. "Ben Pazar çalışıyorum, dönmem gerekiyor." Acıdım. İnsan Pazar çalışır mıydı, yazıktı. Ben ise tabii ki Pazar çalışmıyordum. İyi bir kariyerim vardı. Şirketin yıllık planlama toplantısına gitme ayrıcalığı tanınan insanlardan birisiydim. Pazar çalışmak ne demekti? Pazar gününü çalışmak yerine yurtdışı uçuşuyla değerlendirecektim. Pazartesi toplantısına yetişmem için yolculuğu Pazar yapıp zaman kazanacaktım sadece. Yol uzundu. Uçakta bilgisayarımı açar, raporlara bakar, toplantıya hazırlanırdım. Pazarları çalışmamanın en büyük avantajı bu. Bolca vakti oluyor insanın. Diğer günlerin işlerini rahat rahat önceden halledebiliyordum bu sayede. Hafta sonları çalışmak zorunda olsam, Pazartesi toplantılarına ön hazırlık için gerekli vakti bulamazdım. Ama pazarım mis gibi tatildi işte. İş seyahatimi, birikmiş maillerimi aradan çıkarabilirdim.

Sabah 5 sularında Esenboğa Havalimanı'na giden takside bunları düşünüyordum. Zavallı taksici sabahın 5'inde direksiyon sallıyordu. Ekmek parası işte ne yapsın garibim? Benim ise keyfim tam anlamıyla kekeydi. Arkaya kurulmuşum, cep telefonuma düşen iş maillerini okuyorum, acil olanları yanıtlıyorum. Rahatlığa gel. Havalimanı'na kadar taksimetrenin 5 uçak bileti parası yazmasının bile pazarımı bozmasına izin veremezdim. Ankara'nın taksileri sıkı pahalı oluyor. Maaşı ay sonundan önce tüketmiş olmama rağmen param vardı cüzdanımda. Banka benim gibi ayrıcalıklı müşterilerine kredili bir mevduat hesabı tanımlamıştı. Hesabımda param bitse bile, cüzi bir faizle tıkr tıkr avans kullanabiliyordum. Gerçek bir kolaylıktı.

Sabiha Gökçen Havalimanı'nda 1-2 saat bekledim. Aynı toplantıya katılma ayrıcalığı tanınan iş arkadaşlarımı gördüm. Biraz lafladık. Birlikte bekledik. Normalde kravatla, takım elbiseyle görmeye alışmıştık birbirimizi. Tatil günü kıyafetleriyle karşılaşınca biraz garipsiyor insan. Rengarenk fosforlu montlarımızla, yırtık kotlarımız ve parlak spor ayakkabılarımızla Barcelona'nın hakkını verecektik belli ki. İş dünyasının kuyumcuğunu biz yiyorduk. Pilotu, hostesi, yer görevlisi herkes pazar pazar telef oluyordu. Ekmek parası için nasıl da yollara düşüyor, nerelere gidiyor geliyordu insanlar? Biz ise, laptoplar sırt çantamızda, elimizde tabletler; havalimanında kahvemizi yudumluyoruz. Resmen Dolce Vita. Herkesin yüzünde bir tebessüm. Toplantı sırasında işlerimiz aksamasın diye, önümüzdeki bir iki gün halledilmesi gerekenleri aradan çıkarıyorduk. Aynı proje ekibinde olanlar birbirlerini görmüşken aynı masada rahat bir ortamda toplantılarını yapıyordu. Başka ne yapacaksın havalimanında beklerken? Kahvelerin fiyatı hafifçe yüksek gibiydi ama kredi kartı geçiyordu. Havalimanlarında her dükkanda

Sokakları, kenti, dünyanın tümünü kredi kartlarının gücüyle zapt edebileceğimize inandık.

geçer kredi kartı. Büyük kolaylık.

Yol boyu dileyen uyudu, dileyen gey gey yaptı. Kitap okudu. Pazarın keyfini çıkara çıkara Barcelona'ya vardık. Otele gittik, giriş işlemlerini yaparken hep bir ağızdan söylenmeye başladık. Euro cinsinden iyi bir fiyatı olan otelin birimiz yerini beğenmiyordu, öbürü mimarisini. Mobilyasını eski buluyorduk, hizmetini yavaş. Ne kadar görmüş geçirmiş, Avrupa'nın her otelini yalayıp yutmuş olduğumuzu birbirimize ispat etmekten bitap düştük. Paris şöyle, Londra böyle cümleleri beyaz yakalı grubumuzun üstüne bulut olmuş yağıyordu. Değeri anlaşılamayan bir seçkinler ve gurmeler ordusunun neferiydik adeta. Kalite kusuyorduk etrafa. Eyy Barcelona, sen anlamazsın bu işlerden. Aç koynunu biz geldik. Sana kalite öğreteceğiz.

Bir kısım insanın kaynaşma yemeği ya da ön hazırlık toplantısı vardı. Biz toplantısı olmayanlar daha şanslıydık, hemen bildiğimiz güzel restoranların isimlerini konuşmaya başladık. Türkiye'den gelen onlarca kişilik ekibin, binlerce restoran ve kafeyle dolu Barcelona'da nasıl olup da aynı üç restoranda kümelenildiğini düşünüyordum. Demek ki her birimiz aynı rafine zevklere sahiptik. Bu mekan zenginliğinde dahi aynı pizzacıda, aynı fotoğrafları çekip instagram'a koymakla meşguldük. İşi biliyorduk.

Akşam Barcelona'nın maçına gidenler oldu. Bahaneyle Arda Turan'ı konuştuk. Acıdık çocuğa. Takımda yalnız bırakırlar, dil bilir mi, iz bilir mi diye hayıflandık. Buralarda telef olmasın istedik. Arda'yı da engin merhametimizle yıkadık.

Türkiye'den yurtdışına iş seyahatine giden her beyaz yakalı gibi ait olduğumuz sınıfı unutmanın tadına vardık. Sokakları, kenti, dünyanın tümünü kredi kartlarının gücüyle zapt edebileceğimize inandık. Bir hafta sonunda, haftanın tümünde kazandığımız parayı harcarıp, dünyanın tadını çıkardık. İş seyahatiyle ve toplantı hazırlıklarıyla geçen pazar günümüzde; çalışanlara acımayı ihmal etmeden, Barcelona'nın güzel yemeklerini sipariş edip instagram'da paylaştık.

Evet Euro fazla yükselmişti ama olsun kredi kartı taksit erteliyordu. Ertesi gün şirket yönetimi hak ettiğimiz övgüleri illaki sıralar, Euro cinsinden eriyen moralimizi toplardı.

Yeter ki Pazar keyfimiz kaçmasın, rafine zevklerimiz zarar görmesini. 🌟

MAHALLE KÜLTÜRÜ ORTADAN KALKTI CEMAAT BİLE BİRBİRİNİ TANIMİYOR ARTIK

YÜKSEL AKSU bu defa 'İftarlık Gazoz' ile karşımızda. Usta yönetmenden, geçmiş ve geleceğe dair çarpıcı tespitler...

KAR ŞERBETİ

Çocukluğum Muğla'da geçti. Sıcaktı Ege. O yıllarda gazoz, yaz sıcağına direnişin yakıtıydı. Gazozdan önce ise kar şerbeti vardı. Buzdolabının olmadığı yıllarda dağlardan baharda çuvarlarla karlar getirilir, kuyulara veya mağaraya gömülürdü... Kar, en büyük ticari kalemli buzdolabı endüstrisinden önce. Buzdolabı 70'lerde Arçelik'le patladı. Ama 50'lerde, 60'larda soğuk içecek yok. Pekmezle karı karıştırdın; tütün dizerlerken falan, çanak çanak, kaşık kaşık kar şerbeti içerdi insanlar...

KASABANIN GAZOZLARI

Her mahallenin, her kasabanın gazozu vardı. Gazoz yapmayı öğrenen mahalleliler, Coca Cola, Pepsi, Fruko gibi büyük tekeller ortaya çıkmadan önce, kendi gazozlarını yapmaya başladılar ve Türkiye'ye özgü büyük gazoz markaları ortaya çıktı. O zamanlar tekel olabilmek için de ulaşım ağı lazım, kamyon lazım; henüz öyle bir hayat yok tabi. Dolayısıyla su, şeker ve asitle yerel gazozunu

yapıyorsun, şişeye koyuyorsun, oh mis. "Elvan içelim, bir oh diyelim" sloganı hâlâ hafızamızdadır mesela. Ankara gazozu vardı yerli, Cincibir vardı. Çamlıca zaten oldum olası var. Niğde de en eskilerindendir gazozların ve tabi bir de Bağlar Gazozu...

**Bir Ecevitçi'yle
bir Demirelci ya da
onlara laf yetiştirmeye
çalışan bir Erbakancı,
hepsi tartışa tartışa
camiye girer, yatsıyı
kıldıktan sonra da
kaldıkları yerden
tartışa tartışa da
evlerine
dönerlerdi.**

GEÇMİŞE DAİR TAKINTILAR

Gazozun üstüne çok iyi içecek çıktı sonradan. Meyve suları, buzlu çaylar, domatesin bile suyu çıktı artık, gazoz ise çok daha sade bir şey. Kimyasalı daha çok. Kendi kendime psikanaliz yapmak istemem ama hakikaten gazoz, dondurma, gofret gibi şeyler, erişimi zor şeylerdi çocukken ve doğal olarak bir takıntı yaratmış olmalı ki zihnimizde, zırt pırt böyle mevzulara giriyoruz. Bir kere gazoz benim çok ciddi bir harcama kalemidim; keza dondurma da öyle. Her gün gazoz içmek imkansızdı, ben içerdim ama. Çocukken çalışıyor, çıraklık yapıyordum. Para olmayınca da Bakkal Selami'ye veresiye yazdırıyordum.

ÇOCUKLUĞUMUN RAMAZANLARI

Film 70'li yıllarda başlayıp 80'li yıllarda bitiyor. 70'li yıllarda Ramazanlar yaza denk geliyordu. Ağustos, Temmuz... Günler upuzun. En korkuncu 78 - 79 Ramazan'ıdır ki; o dönem benim ergenliğime denk gelir. Bir oruç tutarsın, iflahın kesilir. O zamanların Ramazanları karnaval gibiydi. Cemaatliydi, komüniteydi, keyifliydi, gırgır şamatalıydı, şenlikliydi. Terleyip terleyip teravihlerden çıkılınca içilen oraletlerdi, çaylardı ve tabii ki gazozlardı. Gün boyu çocuk perişan oluyor. İftarla sahur arası muhabbet, gırgır. Çocukların özgürce geç saatlere kadar sokakta olabilmeye hakkı olurdu

Ramazan'da. Teravihin öncesi ve sonrası. Cem olma kültürü, beraber olma kültürü, topluluk sinerjisi ve yine haylazlık...

CAMİLERDEKİ RENKLİLİK KAYBOLDU

Esas mevzu camiden çıkınca başladı. Top da oynarsın, saklambaç da... Kapı kapı dolaşır, para, şeker, kuru üzüm, leblebi falan toplarsın. Kahvede, orada, burada ihtiyarların çocuklara gazoz ısmarladığı ve daha şefkatli olduğu dönemlerdi. Cami, 80'ler ve 90'lara doğru biraz politize olmaya başladı, dernekleşti ve camilikten uzaklaştı. Eskiden solcuyla sağcı tartışa tartışa camiye girerlerdi, gerekirse kavga da ederlerdi. Bir Ecevitçi'yle bir Demirelci ya da onlara laf yetiştirmeye çalışan bir Erbakancı, hepsi tartışa tartışa camiye girer, yatsıyı kıldıktan sonra da kaldıkları yerden tartışa tartışa da evlerine dönerlerdi. Şimdiyse homojen bir algı var camiyle ilgili. Camilerdeki renklilik kayboldu sanki. Nasıl ki mahalle kültürü ortadan kalktıysa, artık cemaat de birbirini tanımıyor. Yani aynı apartmandakilerin birbirini tanımaması gibi.

ŞEFKATLİ BİR İKAZ

Mahalle kültürü olan yerde niye hiç tinerici çıkmaz? Tinericiyi değil, satanı bitirirler çünkü. Tinerici oluyorsa, o çocuğu zaten toparlarlar abi. Mahalle kültüründe hiç tinerici duyduunuz mu ya da taşrada, kasabada? Tiner, bir metropol işidir, icadıdır yani. Sıkıyorsa sigara içsin sokakta, hiç tanımadığı bir abi, "Ne o lan elindeki" der. Tanımaz etmez. Bu bir mahalle baskısı değil, bir otokontrol. Şefkatli bir ikazdır. Niye çivici katil çıkmaz? Niye sapık çıkmıyor mahalleden? Bir terbiyesi, görgüsü vardır çünkü mahallelerin...

EGE BİLGELİĞİ

Ege bilgeliği denilen şeye inanıyorum. Bölgecilik, memleketçilik yapacak halimiz yok tabi ama gündelik yaşam demokrasisinde en kaliteli bölgenin Ege olduğunu düşünüyorum. Çünkü içki içen adamla beş vakit namaz kılan adam bir arada, meyhanelerle camiler birbirine yakın. Bir anlamda hoşgörü diyarı. Abartı yok, hırs yok, varsa da az. Çünkü daha erken modernleşmiş ama gelenekselliğini de kaybetmemiş yerler. Bir nevi İtalyan kasabaları gibi. Modernitesi, folkloru bir arada. Bir de turizmle ve tarihsel birikimiyle "öteki" bilinci gelişmiş bir coğrafya. Kozmopolit bir kasaba gibi. Türk Müslümanlığının da kıvamını bulduğu bir bölgedir

bana sorarsan.Yesevilik'e kadar uzanan bir engin gönüllülüğü vardır Ege'nin...

KURÇENLİ'YE ADADIM, ULUÇAY'A SELAM ÇAKTIM

Filmi Yusuf Kurçenli'ye adadım,Ahmet Uluçay'a da bir yerde selam çaktım. Senaryoyu muhafazakâr arkadaşlarıma okuttum, sosyalist arkadaşlarıma da okuttum. Siyasal İslam benim filmimin meselesi değil. Benim filmimin meselesi ne biliyor musun? Hani çok sofistike: teoloji ile teleoloji kardeşdir, akrabadır meselesi. Çocukken mümin olmaya çalışarak kendini inşa edebiliyorsa insan, diğer mahlûklardan ayrıldığı nokta, inancıdır. İnanmak, aynı zamanda bir teleoloji yani gelecek tasarımı beraberinde getirir. Ortalama entelektüellerin bu mevzulara dair bir fikri yok. Gelecek tasarımı, cennettir, mümin olmadır, Allah rızasıdır...Yani kemale erme, olgunlaşma. Evet evet. Biyolojini ne kadar yenersen, o kadar kâmilleşmiyorsun abi. Oruç da burada en büyük enstrüman.Yani filmde aslında kendini inşa etmeye çalışan bir insan var. İnanç sadece Müslümana ait de değil.Ama ben kendi çalışmalarım da yerelliğe, yerliliğe, eserlerimin mutlaka bir coğrafyası, bir haritası olmasına özen gösteriyorum. İftar bu ülkenin çok kıymetli bir ritüelidir. Ramazan, keza öyle...

CEM YILMAZ AĞLATAKAK

Cem Yılmaz'la önceden de biraz ahbablığımız vardı. Cem çok trajik bir karakteri oynadı ve inanılmaz bir iş başardı. İddia ediyorum ki, ilk kez epey bir ağlatacak. O kadar zeki ve yetenekli ki; inanılmaz bir oyunculuk içgüdüğü var. Bence tam anlamıyla bir sahne hayvanı. Yani, olumlu anlamda. Sahneye girdiği anda, işin enerjisi, büyüğü, aurası derdest oluyor; ama rol çalarak yapmıyor bunu; girdiği sahnenin aromasını değiştiriyor. Tuhaf bir şeydir; Cem bir saniyelik bile oyun çalmadı köylülerden.Yani sonuçta başrolsün ve starsın, bir şekilde çekilecek sahneyi kendine yontarsın. Bakıyordu, köylü kaptırdı gidiyor, bırakıyordu ona ve pasörlük yapmaya başlıyordu. Bazı sahnelerde mesela,“Yok abi” diyor,“bu benim değil, çocuğun sahnesi. Burada benim topa girmem fazla olur.” Cem, yarattığım karakteri benim elimden aldı, evirdi çevirdi, bana geri getirdiğinde benim yarattığım karakterden daha iyisi ortaya çıkmıştı. 🌟

BİR BALKON KONUŞMASI

Seçim sonuçları belli olmuş, bizim sokağın “şef”liğine lâık görülmüşüm. Bir balkon konuşması hazırlıyorum.Apartmanlara ve dükkânlara duyurusu yapılmış, sokak iki ucundan trafiğe on dakikalığına kapatılacak, saat 16.30'da, elimde megafon, söz alacağım ve sakinlere dört yıl boyunca analarını nasıl ağlatacağımı, burunlarından nasıl getireceğimi, direnecek ya da diklenecek olanların başına gelecekleri, peşin peşin, anlatacağım. Beni kendileri seçti.

YUMURTASIZ OMLETE DAİR

İşsizlik, dolayısıyla parasızlık yakaya yapışınca insan ilkelerini, değerlerini gözden çıkarıyor. Eski bir tanıdığımı araya sokarak, güç belâ, havuz medyasına kapak atmışım,YTV'de bir yemek programının sunuculuğunu öneren bok suratlı yönetici ilk seferinde kimsenin tadını bilmediği bir yemek hazırlamamı beklediğini söylemiş, kukumav gibi düşünüyordum.

ATAMA

Merkezde, emeklilik öncesi son bir kez yurtdışı görevi bekliyordum, ama “hükümet” cenahında bana bayılmadıkları için başkentte pinekletiyorlarmış. Sonra, bir sabah, telefon: Büyükelçi tayin kararnamesi imzalanmış, gecikmeksizin hazırlanmalıymışım.“Nereye?” diye soruyorum,“Rakka'ya” yanıtını alıyorum: “Devletini temsil edeceksin”.

GÖREV AŞKI

Öğle'n gazetesi yeni kurulmuş, başyazarlık

teklifini kabul ediyorum, ilk toplantı için evden çıkıyorum, gazete binası yolumun üzerinde, Aksaray'daymış, gidip öğreneceğim: Ne(ler) yazmamı istediklerini.

DEVLET ÇADIRI

Türkiye bölünmüş, binbir devlet kurulmuş Misakı Milli sınırları içinde, ben Sivriada devlet başkanı olmuşum, adada hiçkimse yaşamadığı için dehşet sıkılıyordum, parası -tabii- cebimden komşu devletlerde çıkan gazetelere ilân verip cüzî miktar karşılığı vatandaşlık hakkı vaad ediyordum, sonrasında çadırımda sırtüstü uzanmış, başvuruları değerlendiriyordum.

DANIŞMENDLERE EV ÖDEVİ

Boş oturuyorlar. Bin odada da harıl harıl çalışsın istiyorum, çoğu yatıyor. Birkaçını huzura çağırıp kükredim. Eskiden adalar bir işe yararmış : Magosa, Midilli, Malta,vb. Derhal yeni bir sürgün yasası hazırlansın herşeyden önce, bu kadar haini burada besleyecek değiliz. Gerçi, yedincinin dediğini yapamayız ; ama, hiç değilse gözden, kulaktan uzak tutulabilir akademisyeni, gazetecisi, yazarı çizeri.Arayıp bulun dedim, uygun adayı.Topluca sürmeli ve süründürülmeli bunlar ; öyle 150'lik filan olmaz, 15 binlik bir liste düşünülmeli

TABELA

Kasaba hemen hemen yerlebir oldu. Belediye başkanını yıkıntıların ortasında gördüm, kardeş şehir olmak için Guernica'ya haber göndermiş. 🌟

BEN YAMAN OKAY

BİR: Ben, Yaman Okay... Sinema bizim için; sözün sabahı, aşkın ikindisi, bakışın akşamı, şiirin gecesiydi. Rol aldığım filmlere bir daha bakın. Onlarda, sinemanın bütün zamanlarını göreceksiniz.

İKİ: Ben, Yaman Okay... Biz, projeleri değil, hayalleri olan bir kuşağık. Romantiktik ve projelerimiz yoktu, hayallerimiz vardı. Hayallerimiz olduğu için romantiktik. Büyük hayatlarımız, büyük ideallerimiz de yoktu. İyi bir kitap okur, iyi bir film seyrederdik. Bir an her şey mümkün görünürdü. Umutlanırdık. En çok da Yavuzer'le ben şiirin gecesinde sabahlardık. "Bütün aşk şiirlerimizi bazen içini birinin doldurabileceğini sandığımız boş bir sûrete yazardık." Bazen o sûret dolardı, bazen Attilâ İlhanca hep boş kalırdı. Biz şanslı birer romantiktik. O sûreti sonsuza dek dolduran birer Meral'imiz olmuştu.

ÜÇ: Ben, Yaman Okay... Komaya girene kadar Yeşim Ustaoglu ve Tayfun Pirselimoglu ile birlikte senaryo çalışmıştık. Onlar her gün gelmişlerdi ve bu oyunun gönüllü yoldaşı olmuşlardı. Sonra o film çekilmişti. İz, Yeşim'in ilk uzun metraj filmiydi. Filmi bana adamışlardı. Benim rolümü Aytaç Arman oynamıştı. Ayrıca; sözü ve müziği Sezen Aksu'ya, düzenlemesi Erkan Oğur'a, yorumu Nûkhet Duru'ya ait olan Adamların Adamı'ndaki 'adam' da bendim.

DÖRT: Ben, Yaman Okay... İçinde aşk olan her öykünün, şiirin, şarkının ilk sözcüğü hüzdü bizde. Galiba, "Yangın kavmindeniz ne giysek ateş"ti.

Ayrılışımın 9. yılıydı. Meral sabah mezarlığa, yanıma gelmişti. "En zoru bir ölüye âşık kalmak." diyerek ağlamaya başlamıştı. Yaş alıp ömür geçen kadınlarda, büyüyen sadece kırılğanlıklar ve mahcubiyetlerdi. Aşk bilen kadınlarda 'Meral' gibi hep çocuk kalırdı.

BEŞ: Ben, Yaman Okay... Meral'le her günümüz Sevgililer Günü'ydü. Taksim'deki çiçekçi kadınlar, beni bir oyuncudan çok, her gün çiçek alan biri olarak tanımışlardı. Biz birçok kez, sabah uyanıp birlikte gün doğumunu seyrederek, çingene vapuruna binip sabah erkenden Boğaz'ı turlardık. Bazen de sıkılırdık, hele üç beş aydır bir aradaysak birbirimizin gözüne bakardık, önce kim gidecek diye, böyle nefes molaları da verirdik. Döndüğümüzde yepyeni bir enerji ve hasret bekliyor olurdu bizi. İçre atıklarımızın, sakladıklarımızın, sustuklarımızın sesini duyardık. Aşk, konuşmaktan öte bir susma hâliydi.

ALTI: Ben, Yaman Okay... Önceleri, Meral'le yalnızca Ankara'dan İstanbul'a gelmiş iki arkadaştık. Bir mevsimlik arkadaşlığın ardından, sevdiğimiz şarkılar çoğalmıştı. Sevilen şarkılar, yağdıkça aşk olan bir buluttu o zamanlar. Bir gün Meral evi düzenlerken bir de bakmıştı ki, evde kendisinden çok benim eşyalarım var... Işığında sevdiğimiz şarkılarla, koltuğumda küçük küçük kitap dergi poşetleriyle Meral'in evine sızmıştım. Bir akşam, Meral'i gözlerime

hiç kimsenin bakmadığı gibi bakarken yakalamıştım. Bazı 'ân'ların hatırı bütün bir ömre, hatta ömür sonrasına yayılırdı.

YEDİ: Ben, Yaman Okay... Genetik haritanın insana dayattıklarını hiçbir zaman unutmamıştım. Ağabeylerim Ardan Okay 56, Yurdun Okay 52 yaşında kanserden vefat etmişti. Ablam İnci Okay da kansere yakalanmıştı. Yıl 1993'tü. Çok soğuk bir Şubat'tı ve ben 42 yaşındaydım kansere yenildiğimde. Yattığım hastane odasının penceresini açıp "Neden ben Tanrım!" diye haykırdığımda, salonları titreten Giresunlu sesim pek duyulmamıştı. Hastalığının ortaya çıkmasıyla dünya sürgünümü tamamlamam 1,5 ay sürmüştü. Tıp hastalığının süratine yetişememişti. Meral de yokluğuma ancak 19 yıl dayanabilmiş, 9 Nisan 2012'de yanıma gelmişti. *

BEN YAVUZER ÇETİNKAYA

BİR: Ben Yavuzer Çetinkaya... Bir mermerin üzerinde şunlar yazılmış: Doğum: 1948 İzmir - Ölüm: 1992 İstanbul. Tam, 44 yıl, hep kıyıda kalmışım, 'su'ya hep yakınmışım.

"Hep, iyi filmlerde oynamışsın." diyorlardı. Doğruydu, çünkü sinema, hayattan daha güzeldi, bilmiyorlardı. Yıldızlar Gece Büyür, Menekşe Koyu, Gün Ortasında Karanlık, Aşk Filmlerinin Unutulmaz Yönetmeni, Üçüncü Göz, Yabancı, On Kadın, Rumuz Goncagül, Yer Demir Gök Bakır, Ses, Beyoğlu'nun Arka Yakası, Bir Avuç Cennet, Amansız Yol, Kurbağalar, Pehlivan... Bunları, bir daha seyreder, göreceksiniz.

İKİ: Ben, Yavuzer Çetinkaya... Sonu sekizli yılların insanıyım biraz da... Yıl 1948. Doğmuşum. Yıl 1958... İlkokulu bitirip Talas Amerikan Ortaokulu'na gitmişim yatılı olarak. Kayseri'nin sert ikliminde katıksız bir yaşam... Altın Portakal Şarkı Yarışması birinciliğini kazandığım, Fransızca öğrendiğim yaş... Yabancı dili kendimize, dilimize yabancılaşmak için değil, başka dillerde de insanı, kültürü paylaşmak için öğrendiğimiz yıllar... Yıl 1968... Liseyi Robert Kolej'de bitirip Ankara'nın gri kışında, o yılların yaşanası İstanbul'unu özlediğimiz ODTÜ'de, bir yıl ekonomi öğrendikten sonra, beni paradan çok insan ilgilendiriyor gibilerinden bir 18 yaş gerekçesi ile İstanbul Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nde ikinci sınıf öğrencisiyim. Yıl 1978... Evlendiğim yaş. İlk kez Paris'i gördüğüm yaş. Sinema ile tanışıp oynaşmaya başladığım yaş... Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde, hem öğretim elemanı hem de güzel sanatlar yüksek lisansı...

ÜÇ: Ben, Yavuzer Çetinkaya... Bir ara, yeni bir sanat eylemi 'Tiyazro'yu hazırlıyordum. Tek kişilik okumayorumlana üzerine bir oyundu. Yaratmanın olanaksızlıkları karşısında bir sanat eylemi yapmak zorundaydım. Çünkü ben sanatçıydım. Benim için sanatı üretmek, sanat aracılığı ile para kazanmaktan önde geliyordu. Ne ham film, ne ışık, ne kamera, ne de sahne ve dekor gereksinimi vardı. Bir kitap, harfleri seçebileceğim kadar bir ışık ve yorumlayacağım yazıyı paylaşacak kadar bir seyirci... Yani, her yerde ve anda tiyatro... Yani, anında görüntü yerine, anında tiyatro yaptığım 'Tiyazro' buydu işte.

'Sinemanın, tiyatronun seyircisi yokmuş.' diyorlardı. Sanat ürünlerini diğerleriyle paylaşarak izlemek isteyen bilinçli bir topluluk vardı, görmüyorlardı. Zaten sanatın bilinçli üretimi ve tüketimi bu topluluğun direnişine bağlıydı. Sinema ve tiyatro

gelecekte sanat olarak var olacaksa bilinçli aydınlara çok görev düşüyordu. Sayılarının da azalmamasını dilemişim en son.

DÖRT: Ben, Yavuzer Çetinkaya... Kırklı yaşlarımın başında, yönetmenlik yapmanın alt yapı olanakları yoktu. Oyunculuk, sadece TV'de oluyordu. Nedense, Fransa'da sinema doktorası yapmış olmama rağmen, akademik kariyerimi değerlendirecek bir öğrenim kurumu ile buluşamamıştım. Sadece Boğaziçi Üniversitesi'nde ve Bilal'da seminer biçiminde sinema kuramı ile uğraşabiliştim.

BEŞ: Ben, Yavuzer Çetinkaya... En çok da son beş yılıma yanyorum. Sinema dünyası içinde var olma ve sinema dünyasını var etme uğraşı verilen yoğun ve yenik bir beş yıl... Zor koşullarda üretilen üç film; kitaplaşan birkaç öykü, sadece Yaman Okay'la paylaştığım birkaç şiir... Küçük büyük roller... Genelde beğenilip özel ilgi görmeyen bir oyunculuk... Dergilerin yazar kimliğiyle değil, oyuncu kimliğiyle bana kapılarını açması... Son beş yılım, müthiş bir tek başınalıktı. Yaman Okay da olmasa hiçbir zaman taşınamayacak bir tek başınalık... Sigarayı ve alkolü bırakmak zorunda kaldığım son iki yıldan hiç söz etmesem de olur...

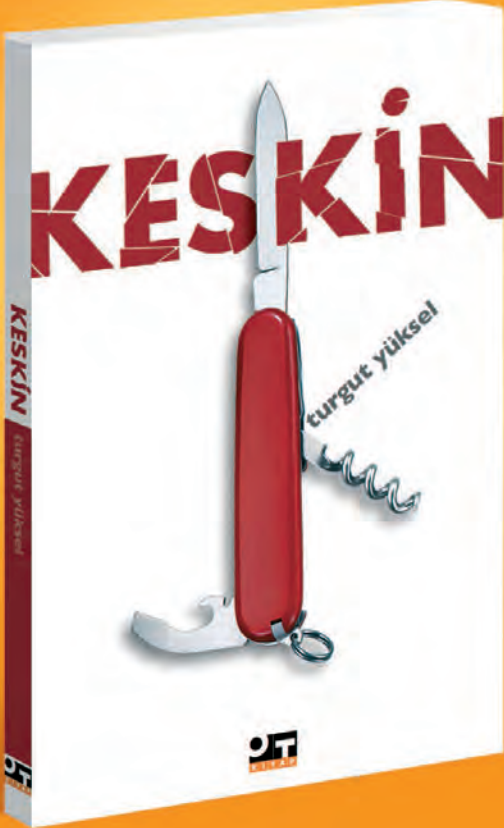
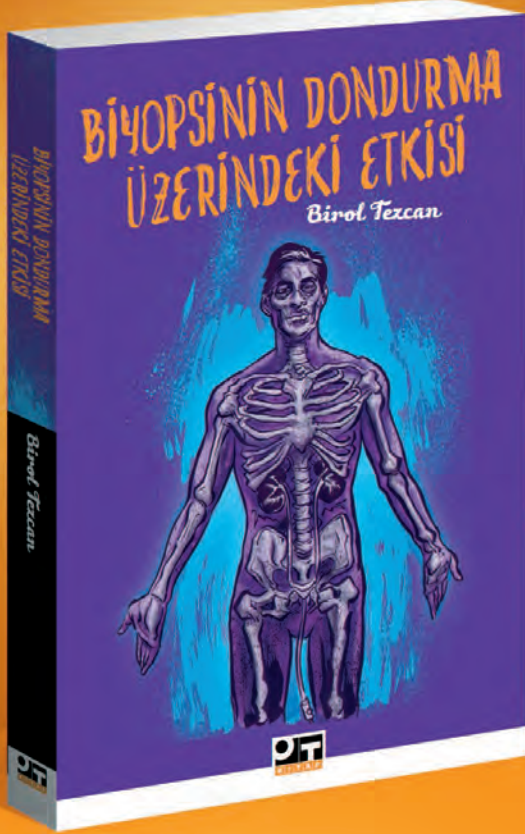
ALTI: Ben, Yavuzer Çetinkaya... En yakın dostum Yaman Okay, yokluğuma yedi ay dayanabilmiş. Benim 44 yıl sürmüş dünya sürgünlüğüm, onun 42 yıl sürmüş dünya sürgünlüğü. Onun Meral'i de onu, hiç yalnız bırakmamış. Onun için söyledikleri, dergi kapaklarını, öğrenci evi duvarlarını süslemiş. Şimdi, benim Meral'imi dizilerde, filmlerde daha bir güzelleşmiş görüyorum. Onu nasıl da özlediğim, kayıp şiir dosyam bulunduğu anda anlaşılacak. Varlığıyla, geri kalan her şeyi gölgede bırakan, şimdi otuz beşine basan kızım Zeycan, belki de kayıp şiirlerimi bulup benim sesimle okur annesine.

YEDİ: Ben, Yavuzer Çetinkaya... Benim için, "Ne sıkıntılı bir yapmacıklığı, ne insanı boğan bir kibarlığı, ne riya kokan bir samimiyeti, ne de sevgisiz yakınlık gösterileri vardı." diye yazmışlar. Yazıları bol olsun... İçli adamların kaldırdığı bir cenazeyi uzaktan izler gibi yazmışlar. Kimsesiz ölen birinin odasını toparlar gibi, kitaplarını özenle karton kutulara yerleştirir gibi, balkondaki çiçekleri sular gibi yazmışlar. *

"maksat okumak olsun"

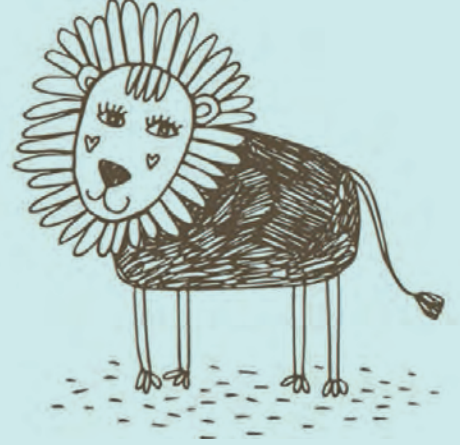
BİROL TEZCAN ve TURGUT YÜKSEL'den öyküler

www.otkitap.com

ASLAN KIRMASI

Doğumu 1 Ocak olan Kürtlerin çoğu -90 öncesi doğanlar-burçlarının özelliğini taşımaz. Çünkü onlar aslında 1 Ocak'ta doğmamıştır. Bu yazıyı Şubat'ta yazmamın sebebi de 1 Ocak'ta feysbuktan bana birçok "doğum gününü kutla" iletisi gelmesi. Bunların hepsi de Kürt'tü. Tabii ki bu bir tesadüf değil.

Köylerde, küçük şehirlerde, vilayetlerde maharetli teyzeler eliyle doğum yaptırıldığından ve de bu çocuklar pek fazla hastane koridoru görmediğinden olsa gerek, kimlik çıkarmak hiçbir zaman öncelik olmadı Kürtler için. Zaten çocuklar hastalandığında, aynı yaşlarda birinden sağlık karnesi ödünç alınıp muayene ettirilirdi. Ne zaman ki devlet kurumlarından biri kimlik sorar o zaman kimliğin gerekli olduğu anlaşılırdı.

Böyle bir durumda dayı nüfus dairesine gelir, kimliği olmayanlara kimlik çıkarırdı.

-Dayı, çocuk nerede?

- Evdedir.

-Doğum belgesi yok mu?

-Yok valla, köyde doğdu.

- Nedir doğum tarihi?

- Hangisi?

-

- Büyüklere çıkarmışım, iki tene küçüğe çıkaracağım.

- Tamam, büyük olanın doğum tarihi?

- Valla benceeee... Beş ya da dört yaşındadır.

Şimdi bu durumda doğduğu ayı sormanın anlamı var mı? Memur, bulunduğu yıldan geriye doğru sayarak beş ve dördün ortasını bulur. Dolayısıyla en doğru orta, 1 Ocaktır. Ne dört yaşından uzak ne de beşten çok almış olur böylece.

Bizim evde mesela doğum günü kutlandığını hatırlamam. Zaten kutlansa yılda on bir defa doğum günü kutlanmış olacak. Bu pastaya ne yağ yetişir ne şeker... Üniversite birinci sınıf bitti, yaz tatiline girdik. Sabah erkenden ev telefonu çaldı. Yeni edindiğim kız arkadaşım heyecanla doğum günümü kutladı. İlk arayan olmak için de bu erken saati seçmiş. Herkes elinde çiçekle kutlamayı bekliyor sanıyor garibim. Nasıl duygulandım anlatamam. Yaz tatiline denk gelince lisede falan da kimse kutlamamış demek ki. Annem, "Kimdi oğlum bu saatte?" diye sordu.

Ben de doğum günümü kutladıklarını söyledim. Annem birkaç saniye durduktan sonra şöyle dedi: "Oğlum yazın ortasında ne doğum günü? Bugün gibi gözümün önünde; yağmur yağıyordu, ekinler yeni yeşermişti sen doğduğunda." Babamdan beklemezdim bunu, şok oldum.

Ulan bişey değil de onca zaman burcumu soran herkese "aslan" demişim, uymayan yanlarımı uydurmaya çalışmışım. İnsanlara, "Valla tam bir aslan, bütün özellikler uyuyor."

Dedirtmeye çalışmışım...

Düştüğümüz duruma bak. Artık mart mı, nisan mı... Kova mı, balık mı... Nerde kaldı yükseleni?

"Yahu arkadaş," dedim "benim babam memurdu, köylüyü anlarım da sen niye çıkarmazsın zamanında şu kimliği?"

Doğduğum günün ertesi, babam kimliğimi çıkarmaya gitmiş. Sormuşlar, ismi ne olacak diye. Babam "Muhammet Kutub" demiş. Memur açmış kitabı, "bu isim olmaz," demiş. Babam da, yazmıyorsan kimlik almam ben de diye atarlanıp çıkmış oradan.

Sonra kardeşim doğmuş, gene gitmiş nüfus dairesine babam. "Ne yazalım?" demişler, "Seyyid Kutub" demiş. Onu da kabul etmemişler. Sen bilirsin, demiş çıkmış. Yıllarca mahkemeye gitmiş gelmiş zavallı.

Alsana! Bu son şansımızdır belki de. Adamlar hain avında, bu kimlik sende iyi durmadı deyip alıyorlar geri. Devlet sana kimlik vermiş, ne reddediyorsun!

Neyse konumuz bu değil. Burçlardan bahsediyorduk. İşte benim de mağduriyetimin sebebi bu. Herhangi bir burca sahip olmadan, aslanmışım gibi davranarak bir ömür geçireceğim. Babamdan ve devletten yediğim en büyük kazıktı bu. Vay başıma... 🐾

**Herhangi bir burca
sahip olmadan,
aslanmışım gibi
davranarak
bir ömür
geçireceğim.**

BİZİMKİLER ALİ

ATILAY ULUIŞIK, 15 yıl boyunca BİZİMKİLER dizisindeki evin küçük oğlu ALİ karakterini canlandırdı, ekranlar karşısında büyüdü. 1987’de çekilen ilk bölümden 2002’deki son bölüme kadar o apartmandaydı. ATILAY ULUIŞIK’LA buluşup, şimdilerde neler yaptığından ve o yıllardan konuştuk.

İstanbul’da yaşıyorum. Gene sektörde devam ediyorum. Ama tabii şu anda çok fazla kanal, çok fazla dizi, çok fazla oyuncu olduğu için eski bilinirlik yok. Çünkü rakibiniz çok fazla ve insanların algıları değişmeye başladı. Eskiden bir iş yapıldığında uzun süre hatıralarda kalıyordu. Espriler uzun süre gündemdeydi ama bugün bir dizi bittikten on dakika sonra artık diziyi ilgili bir şey hatırlamıyor insanlar.

Diziye başladığımda 11 yaşındaydım.

İlkokul yeni bitmişti, ortaokulun hazırlık sınıfındaydım. 1987 sonu, 88 başı olması lazım. Onun öncesinde ilk kez 6 yaşında kamera karşısına geçtim. Bir tek TRT’nin olduğu zamanlar. Bayram skeci çekilecek, 5-6 yaşlarında bir çocuğa ihtiyaç var. Babam TRT’de çalışıyordu. Babama soruyorlar Atılay oynar mı diye. Babam ilk başta kabul etmiyor. Ben evde kıyameti kopartıyorum, “Hayır ben oynamak istiyorum, niye engel oldun?” diye. Annemle babam, hevesini alsın diyerekten izin veriyorlar. Ondan hemen sonra gene TRT’de seslendirme yapmaya başlıyorum. Benim jenerasyonumun çok iyi bildiği, Türkiye’nin ilk çizgi filmlerinden Uçan Kaz. O çizgi filmde ilk seslendirme deneyimime kavuşuyorum. Daha sonra özel seslendirme stüdyolarında, tam da video kuşağının patlama yaptığı dönemde seslendirmelere devam ediyorum. Daha sonra şehir tiyatrolarına geçiyorum.

Bizimkiler dizisi proje aşamasında ve oyuncu seçmeleri yapılıyor. O tarihlerde bugünkü gibi cast ajansları, menejerler yok. Bizden önce Perihan Abla vardı. Perihan Abla bitti biz başladık. Kim oynar diye düşünüldüğünde şehir tiyatrolarına, devlet tiyatrolarına ve Yeşilçam’a bakıyorlardı. Benimle ilgili olarak ailemle görüşülüyor. Bizimkiler 13 bölümlük, 3 aylık çekim süresi, 3,5-4 aylık da bir yayın süresi olan bir proje o zamanlar. Başlangıcı budur. Ailem biraz tereddüt ediyor, okulum aksar mı aksamaz mı diye. Koydukları tek bir koşul vardı; okulum hiçbir şekilde aksamayacaktı. Yapımcımız bu

durumu kabul etti ve benim setlerim, sahnelerim hep okul sonrası ya da hafta sonuna denk gelecek şekilde ayarlandı. Ve biz bu şekilde üç ayı tamamladık. Üç aydan sonra TRT ve izleyiciler diziyi beğendi. 13 bölüm daha çekilsin istiyor TRT. Ve biz 13’ü bitirdikten sonra ikinci bir 13 bölüme başlıyoruz. Sonra üçüncü 13 çekilsin deniyor ve biz o seneyi 39 bölümle tamamlayıp bitiriyoruz. Ondan sonra da dizi beğenilen, izlenen bir dizi olduğu için TRT bir sonraki sene gene devam etmesini istiyor. Bu şekilde 15 sene devam ediyor.

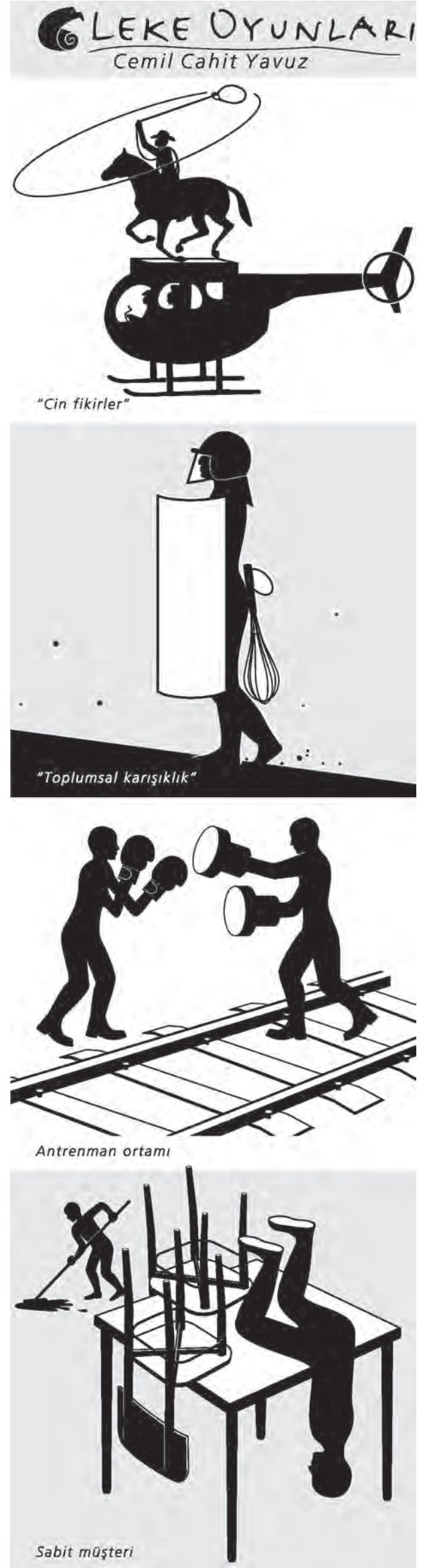
Hayatımda öğrencilik ve oyunculuk

paralel gitti. İlkokuldaydım, çarşamba perşembe cuma suare, cumartesi pazar matine suare oynuyordum şehir tiyatrosunda. Arta kalan zamanlarımda ödevlerimi yapıyordum. Evde annem babam ders çalışmamda büyük bir yardımcıydılar. Ortaokul ve lise zamanlarımda Bizimkiler dizisi hayatımdaydı. Okuldan sonra sete gidiyordum, çekimlerim oluyordu. Ama eve döndüğüm zaman ertesi güne yetişecek derslerim neyse onları yapıyordum. Üniversitede de aynı şekilde devam etti. Ve çocukluğumu da doya doya yaşadım çünkü o tiyatronun kulisinde olmak, sahneye çıkmak zaten benim için büyük bir oyundu.

Şu an 39 yaşındayım ve sokakta beni görenler hala daha büyüdüğümü kabul etmiş değiller. Beni hala evin küçük oğlu olarak görüyorlar. Çok acımasız eleştirilere maruz kaldığım da oldu, çok büyük sevgi gördüğüm de. Ama artılarını eksilerini topladığım zaman, oynadığım dizi ve canlandırdığım rol itibarıyla da sevilen bir karakter olduğum için büyük çoğunluğundan sevgi gördüm sokakta.

Bizimkiler’e baktığınız zaman kötü hiçbir yönünü bulamazsınız. Bugün diziyi eleştiren bir kitle var. Şükrü evde sigara içiyordu. Evet, doğru ama o zaman sigara içme yaşağı yoktu televizyonda. Ve dizinin belli bir bölümünde Şükrü sigaranın zararlarından ötürü sigarayı bıraktı. Bu da işlendi. Evet, sigara kullanıldı ama daha sonrasında da sigaranın zararları gündeme getirilerek Şükrü dizide sigarayı bıraktı. Bugün televizyonda artık gösterilmesi yasak olan şeyler o tarihte yasak olmadığı için televizyonda gösteriliyordu.

Bizimkiler o dönemin gündemini takip eden ve gündemin özetini yansıtan bir diziydi. Ve Türkiye’de daha önce hiç yaşanmamış bir şey yaşandı; Tansu Çiller başbakan oldu. İlk kadın baibakan. Kadın başbakan olduktan sonra apartmanda seçim yapıldı, yeni apartman yöneticisi Nazan seçildi. Aslında Türkiye’nin bir örneğini gösterdik insanlara. Anadolu’da yaşayana İstanbul’u, İstanbul’da yaşayana Anadolu’yu... İnsanlar Bizimkiler’i izlerken sadece apartmanı izlemediler aslında, bir Türkiye gerçeğini izlediler. 🌟

EN GELİŞMİŞ TELEFONLAR NEDEN EN FAKİRLERE LAZIM?

En ezber edilmiş tüketim toplumu eleştirilerimizdendir, “Ayağında düzgün bir ayakkabısı yok, ama telefonu son model!”...

Aile içi sohbetlerden sosyal medyaya, gazete köşelerinden Cem Yılmaz şova kadar her yere hâkim olan bakıştır bu; “Japonya’ya gittim, bizdeki kadar gelişmiş telefonlar görmedim insanların elinde!”...

Başbakan Davutoğlu’nun, taşeron sorununa çözüm isteyen bir işçiye, basın mensuplarının önünde müstehzi gülerek sarf ettiği cümleyi hatırlayın; “Taşeron ama telefonu var!”...

O pahalı telefonu kimseler yakıştırmaz o şekilsiz ellere.

Cep telefonunu ‘lüks tüketim’ görme alışkanlığıdır bu.

Beklentiler, kişinin geliri ve hayat standardı ile cebindeki telefonun doğru orantılı olmasından yanadır. Peynir ekmek gibidir bu yaklaşım, kimseler şüphe etmez doğruluğundan.

Cep telefonlarının ilk günlerinde/yıllarında doğmuştur ve hızla otomatize olmuştur.

Düz mantık bize öyle söyler, evet... Kişinin kazancı ile ‘sahip oldukları’ arasında denge aranır, dayatılır. Hemen her ürün, eşya, tüketim için böyledir. Diğer türlü her türlü sırtır. Herkes de bu sırtmaya takıktır. Şeklen yakışmaz çünkü üstü başı dökük ya da kirli paslı bir ele, son model bir cihaz. Olmaz yani, toplum bu çelişkiyi kaldırmaz. Gözler alışmaz. Fakirin teknolojiye olan aşkı, teknolojiyle arkadaşlığı bir türlü kabul görmez. Yakıştırmazlar birbirlerine. Yâr edilmezler. Davul bile dengi denginedir öyle ya...

Bilinen tüm ölçülere göre uyumsuzdur, tekno şıklık ile fakirlik.

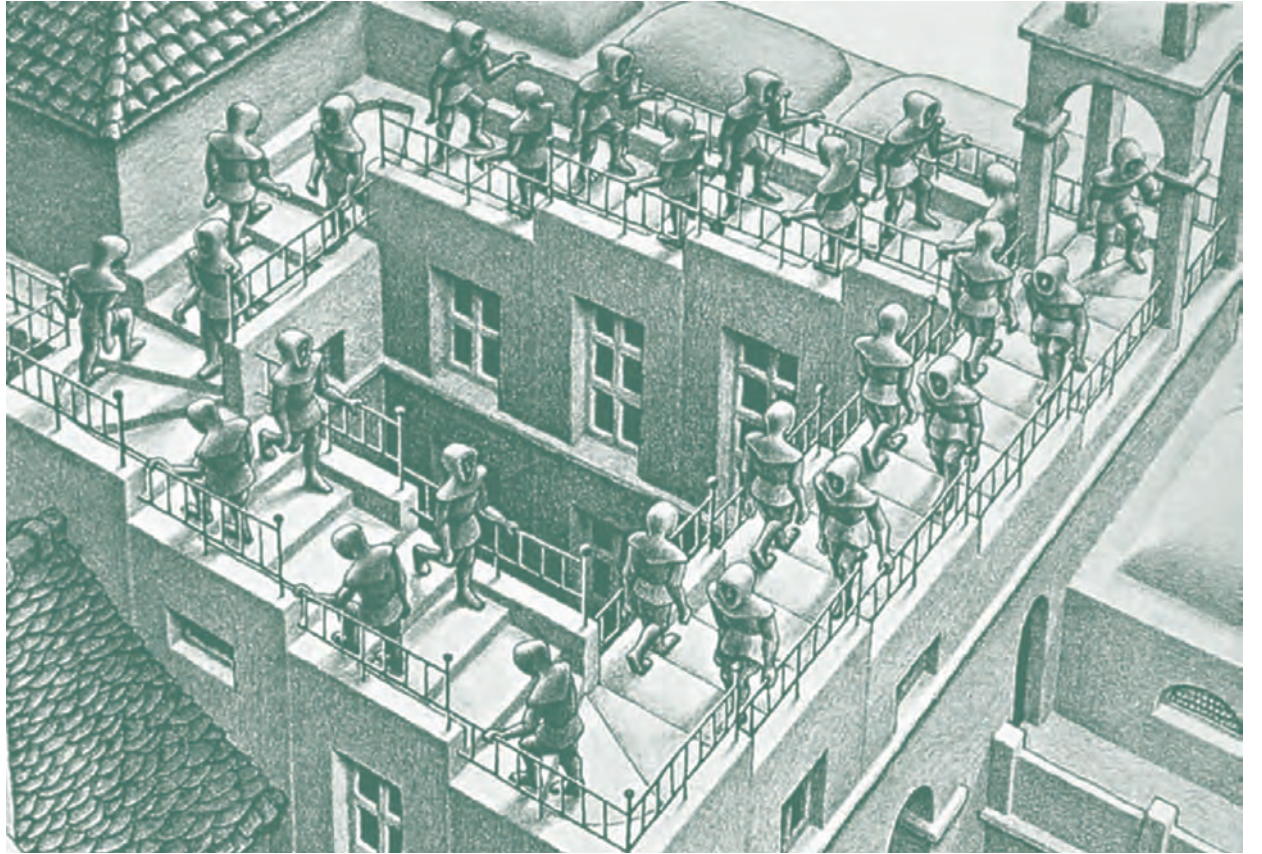
O yakışsız şeklin ardına bakınca manzara çok farklı oysa. Göz ardı edilen derin bir gerçeğe açılıyor o uyumsuz resim...

Telefonlar akıllandı akıllanmalı, cep telefonu sadece cep telefonu değil artık. Ekranı büyüdükçe kalınlığı incelen o pahalı ve şık nesne, dev bir dünya artık.

Kimin o dünyayı ne kadar verimli kullandığını sorgulamak-yargılamak değil bu yazının işi, o bambaşka ve çok teferruatlı konu. Bu yazının konusu ise basit, son derece basit hem de.

Kendine ait kocaman bir dünya demek, cep telefonu bugün.

Komik video izleyebilir, oyun oynayabilir, müzik

dinleyebilir, film veya dizi izleyebilir, facebook’ta check-in yapabilir, fotoğraf ekleyebilir, yeni insanlara arkadaşlık teklifi gönderebilir, şans yaver giderse gönderilen istek kabul görebilir, mesajlarla sosyalleşebilir vs.

AVUNUP GİDİYOR HERKES, İÇİNE GİREMEDİĞİ RENKLİ VE OLASILIKLI BİR HAYATIN YANSIMALARIYLA

Birçoğumuzun bıktığı, yakındığı, ay aman of’ladığı, hatta bırakmaya çalıştığı şeyler, evet.

Fakat yine aynı yüzdendir ki, kimsenin kafası kalkmıyor o ekrandan.

Uykudan önce son bakılan da, uyanınca ilk görülen de yine o ekran.

Otobüsler, metrolar, raylar, vapurlar, uçaklar, sokaklar, kaldırımlar, masalar boyu herkes kendi dünyasına/ ekranına gömülü yaşıyor. Kulağında bir müzik, parmağının ucunda bir oyun, bir video, bir fotoğraf, bir mesaj, bir emoji...Avunup gidiyor herkes, içine giremediği renkli ve olasılıklı bir hayatın yansımalarıyla.

Bu nedenledir ki işte, en az şeyi olana lâzım en büyük dünya/ekran.

O yüzden internet paketi reklamları en genç olanlarımızı hedefliyor daima. Hayata yeni başlayanlarımızı avlamaya çalışıyor:

“Bir hayatın bile mi yok? Boşver, İnternet sana yeter!”

“Hayata/İnternete bağlan, gerisini merak etme sen!”

Tuzukuruların bir türlü yakıştıramadığı o koca ekranlı telefonlara sahip olmak, fakir gençler için her şeyden daha önemli işte bu yüzden.

İstanbul’un bitmeyen uzun uzun yollarında, hayatın bitmeyen ağır ağır yorgunlukları içinde debelenip dururken üç ya da otuz kuruş uğruna... Kendine

gerçek bir dünya kurmaya ne hali vakti var kimsenin, ne de takati. Telefonlarının içinde yaşıyor insanlar artık.

Fakirlerin de herkes kadar hakkı var herhalde, kendine ait bir dünyaya. Herkesten çok hakları var hatta bu kadarına. En gelişmiş telefonlar, en çok fakirlerin hakkı.

Bir Sezen şarkısı kadar dillere pelesenk, bir Sezen şarkısı kadar feylesof bir paradoks.

Tavsiyem, insanları elindeki telefonla yargılamaktan, şık-rüküş ilân etmekten vazgeçmemiz. Bilmeliyiz ki, telefonu ne kadar sırtıyorsa elinde, o kadar ihtiyacı var o elektronik dünyaya.

Teknolojiden sakınacak, arınacak birileri varsa, onlar kesinlikle ve kesinlikle orta-üst sınıf. Sadeleşmeye cesaret edebilecek, organik hayata geçebilecek, dinginliği kaldırabilecek bir hayat tesis edebilecekken, akıllı telefonun esiri olmak düpedüz saçmalık zira. Hemen şimdi terk etmeli, kolaysa... Mümkünse...

Olanakları buna müsaade etmeyen, elindeki telefonundan başka hiçbir eğlencesi, statüsü ve olasılığı olmayandan bunu beklemeye ise kimsenin hakkı yok.

Teknoloji değil, teknolojiden uzak kalabilmek lüks bugün.

“İnternet, fakir eğlencesi” demişti İnternet’in ilk yıllarında ‘dâhi’ bir arkadaşım. Fakirler çıldırmasın diye... Haklı.

O ekran sönünce katlanılır olmaktan çıkıyor hayat çoğunluk için. “Hayat” diyebileceği bir şey bile kalmıyor geriye...

O yüzden eskimiş ezberlerle konuşmak boş.

Sessizliğe katlanabilen söndürsün ışığı. ✨

*Görsel: Pespektif oyunlu döngüsel paradoks tasvirleriyle ünlü Hollandalı mimar, ressam, grafik sanatçısı Escher’in merdivenleri.

*Yazının bonusu: 2013 tarihli Spike Jonze tekno romanı, ‘Her’ filmi.

En gelişmiş telefonlar, en çok fakirlerin hakkı. Bir Sezen şarkısı kadar dillere pelesenk, bir Sezen şarkısı kadar feylesof bir paradoks.

Çıktı!

Bayilerde!

ÇÖP (2)

Dünyanın Çok Kısa Çöp Tarihi

Bilinen ilk çöplük MÖ 400- Atina.
İlk çöpçüler 200 yılında Roma'da.
1860 yılında, ABD başkenti Washington'da ne çöplük var ne çöpçü. Kokudan geçilmeyen şehirde, sokaklarda serbestçe dolaşan domuzlar oraya buraya atılanları yemekle meşgul. Domuzları da, insanlar. Nerdeyse her mahallede mezbaha var. Beyazsaray; çöp, domuz dışkısı ve mezbahalardan gelen kokuların merkezinde.
Başkent baştan kokuyor.
Her başkent gibi.

Uzayın Gelecek

Vadeden Çöp Tarihi

Uzay, serbest çöplüğümüz.
Atıklarımız, tepemizde dolanıyor.
Zaman zaman dünyaya düşüyor.
100 milyon parçadan oluşan bir uydu mezarlığı.
Geleceğin arkeologlarının doktora tezleri.

Stockholm'da Bir Rum

Arkadaşım İsveç'te belediye otobüsü şoförü.
Anne-baba, Selanik köylerinden Stockholm'a ziyarete gelir. Oğulları çalışkan. Kazanmasına kazanıyor. Ailesine bağlı. Ama köydeyken onu böyle mi yetiştirmişlerdi? Ayakkabılarını tamir ettireceğine, bakkalın poşetlerini saklayacağına, çöpe atıyor.
Babası tahammül edememiş. Bir gün işten döndüğünde sabah çöpe bıraktıklarını evde bulur. Yapma diye babasını ikna eder. Baba, çöpleri yatağının altındaki bavullarda saklamaya başlar. Arkadaşım, kalp kırmanın gereği yok deyip göz yumar. Bir gün gene işte.
Otobüsü kullanırken telsizden mesaj...
Arayan polis. Eve vardığında kaldırımda iki koltuk, lamba, yazı masası... Babası koltuklardan birine oturmuş, eliyle öbür koltuğa yapışmış.
Hepsi üst kat komşunun attıkları.
Baba eşyaları oğlunun dairesine taşıyınca komşu, "Çöp benim, alamazsın!" demiş.
Polis çağırmış. Eşyalar tekrar kaldırıma.

Bremen'de Türkler

Bremen'de de ev eşyasının çöp olarak atılabileceği günler belli.
Türkiye'den dört üniversite öğrencisi.
Ortaklaşa daire kiralamışlar.
Evlerini dayayıp döşeyecek paraları yok.
Taşındıktan sonra, ilk eşya atma gününde komşularının attıklarını dairelerine taşımaları dikkat çeker, "Ne de olsa Türkler" gibi laflar kulaklarına gelir. Yutkunurlar. Birkaç hafta geçer. Mahallelerinde gene eşya atma günü.
Türklerin dairesinde gürültü patırtı.
Almanca bağırma çağıra evlerinden sokağa eşya taşıyorlar.
"Ahmet şu televizyonu da atalım yeni modeli çıkmış," "Bu pantolonlar da ütü tutmuyor," gibi sözlerle evlerinin önü eşya dolar.
Alman komşular hayret içinde.
Türklerin, başka bir mahallenin çöp gününde atılan eşyaları sabaha karşı toparlayıp gizlice evlerine yerleştirdiklerini nereden bilsinler?

Altan'dan Kalanlar

Annesi anlatmıştı.
Ressam Altan Adalı sabah tıraş olurken aynaya bakmış. Karşısında otuz yıl önce ölen babası.
"Anne, babam beni çağırıyor," demiş.
Kahvaltısını etmiş. Yılda bir yaptırdığı sağlık kontrolü için Hacettepe Hastanesine gitmiş.
Bekleme odasında, sırası gelmeden ölmüş.
İstanbul'da Gümüşsuyu'nda evini topladık.
Neyi atacağız, neyi saklayacağız?
Çöp ve çöp olmayanı nasıl ayırt edeceğiz?
Kitaplarını, kazaklarını, plaklarını paylaştık.
İç çamaşırlarını, çoraplarını çöpe attık.
Çöprü çöp yapan kime ait olduğu.
Meşhurların müzayedelerinde.

Annemden kalanlar

Öldükten sonra evini topladım. İtinayla çekmecelere yerleştirilmiş eşya ve evrak.
Üzerlerinde onlara en son baktığı tarih ve el yazısıyla "Atılabilir".

Tarih çöplüğüm

Giriş serbest. Meraklıları çok.
"Kefenimle yola çıktım," diyen cumhurbaşkanlarıyla intihar bombacıları.
Gündemlerine çanak tutan bizler.
Başkalarını yüceltip kendilerini küçümseyenler.
Eser pazarında kendilerini pazarlatan yazarlarla ressamlar. Haddini bilmezliklerinde,
'İlk' 'En' kelimelerini kullanmadan edemeyenler.
Yaşamı yarı, kazanmayı başarı sanıp yenmekten haz duyanlar. Aitliklere çocukları kurban eden anneler, babalar, hocalar.
Taraf tutup kazandıkça sevinenler.
Her şeyin fiyatını bilip değerini bilmeyenler.
İnsanı hayvan, hayvanı insandan ayıştıranlar.
Sevmeyi zanaat edinenler.
Uzayda kendilerini arayanlar.

Çöp Bayramım

Devletler, dinler mi bildirecek ne zaman bayram olduğunu?
Hangi günleri kutlayacağımızı?
Bugün şenlik günü.
Havai fişeklerin patladığı, meydanlarda insanların şarkı söyleyip dans ettiği, kucaklaşıp öpüştüğü, cinselliklerinden soyunduğu, ibadet yerlerinin, mahkemelerin, müzelerin, kapalı olduğu; parklarda, meydanlarda heykellerin üstünün örtüldüğü gün.
Otomobillerin çalıştırılmadığı, telefonların çalmadığı, kitapların okunmadığı, duaların edilmediği, haberlerin olmadığı, fotoğrafların çekilmediği, savaşların yapılmadığı, saatlerin durdurulduğu gün.
Düşlerimizi çökerten düzenin esrar aleminden, geçmişin çöplerinden kurtulmamızın günü.
Devletlerle dinlerin bando mızıkamıza selam durduğu, bayrakların gönderlerden indiği, mahkum edenlerle mahkumların yer değiştirdiği, çöpçülerin kol kola resmi geçit yaptığı gün.
Bugün geçmişsizliğin günü.
Saf ve çıplak halimizle,
Kendimiz ve birbirimizle kucaklaştığımız gün.
Tarihimiz sakladığımız çöplerden başka ne ki?
Bugün çöp bayramı. ✨

DERS: EDEBİYAT

ŞENOL BEZCİ

KONU: "Şiir Nasıl Yazılır?"

KONU: Noktürn

Bazı hikâyeler var, onları şairler unutmaz. Gülten Akın'ın hafızasına sığınıyorum. Behçet Dinlerer'in ardından "Ölü bir yapraktı onu kaldırdım" diyor. O hikâye ki, verilemeyecek güller, kızaramayacak yanaklar, asla unutulmayan son bakışlar olarak kalacak sahiplerinde. Aşktan sorarsanız, onu söylerim.

O SON BAKIŞTAKİ GÖZLER

"Vücudu yara bere içindeydi. Yüzüğü parmağından çıkartamadım. Bir gün benim gibi ona çok yardımcı olan bir hemşire arkadaşla vücut temizliğini yapmak üzere odasına geldik. Polislerin beklediği odasının kapısı açıktı. Bize bağırdı. Ertesi gün 'Siz zarar görmeyin diye bağırdım' dedi."

Mehmet Zaman 12 Eylül'ün hemen ardından gözaltına alınıp günlerce işkence gören arkadaşının hastane günlerini böyle anlatıyor. İşkence diyorsak, adını koyalım. Çırılçıplak soyulmak. Kum torbalarıyla dövülmek. Kara gömülüp bekletilmek.

Tıp Fakültesi Hastanesi Dâhiliye Kliniği'nde görevli asistan Dr. Ayşe Kars'ın Askeri Savcı Nurettin Soyer'e verdiği ifadeye bakın:

"...hastanın alt dudağı şişmiş, dişlerinin arkası kanamalı, gözünün altında ekimoz ve sağ kolunun şiş olduğunu gördüm, dil ve dudakları kupkuruydu. İki dizinde ve burnunda yara, sağ gözünün altında ve göğsünün yanında ekimoz vardı. Anüs çevresinde morluklar bulunuyordu ve penisinde 1 cm. çapında kabuklu yara göze çarpıyordu. Ağrıların şiddetinden dolayı zaman zaman bağıyordu."

Behçet Dinlerer, 26 yaşında, hastaneye bu halde getirildikten 10-15 gün sonra hayatını kaybetti. Bunu da Uğur Mumcu'dan biliyoruz. Bu kez askeri savcı Nurettin Soyer Mumcu'nun 12 Eylül Adaleti kitabında anlatıyor:

"Behçet Dinlerer adında bir çocuk emniyette sorgulanıyor. Sorgulanırken komaya giriyor. Tıp Fakültesine kaldırılıyor. Esasında Gülhane'ye gitmesi lazım. Burada 10-15 gün tedavi ediliyor ama kurtulamıyor. Ölüyor çocuk..."

Ölüyor çocuk.

Rakamlara, raporlara ve şairlere göre işkenceden. "Behçet için ilahı" şiirinde anlatıyor Gülten Akın:

"Hayatın pürüzsüz akışında / Sanılmaz insanın insan / Sunduğu çiçekler içinde / Bir ağulu çiçek / Zulüm da var / Onmazdı işkence, yeşermeydi zulüm / Soyup adamları adamlığından / O dönme dolaba bağlamasalar/ Bağlamasalar."

Ben bütün bunları anlatmayacaktım.

Aşk diyorduk. Şimdi Ayşegül Devocioğlu'yla yıllar evvelinde yaptığımız röportaja bırakıyorum sözü:

"Devrimci Yol'un mensubu olarak mücadelede yer aldım.

Hayat anlamını gecekonduarda, fabrikalarda, dünyayı değiştirme çabasında buluyorduk. 68'ler için boşluklar 12 Mart'ta, 78'liler için 12 Eylül'de başladı. O boşluğun anlamı birçok arkadaşımız için cezaevi ve sürgündü.

12 Eylül'de Behçet, ilk Devrimci Yol operasyonunda yakalandı. 'Yakalandı' haberini götürüldüğü Ankara Numune Hastanesi'ndeki doktorlar verdi.

Kimliğimi bıraktım, annesiyle birlikte gittik, kendimi kardeşi olarak tanıttım ve onu attıkları odadan çıkarıp servise götürülmesini sağladım. Temizlik odası gibi bir yere koymuşlardı.

Bazı hikâyeleri şairler unutmuyor. Genç yaşta ölenleri, aşk karşısında eğilenleri, her koşulda "Seni seviyorum" diyenleri.

Galiba artık yapacak pek fazla bir şey yoktu. Hastanede çok az konuşma fırsatımız oldu. Bana 'Seni özledim' dedi, ona 'Konuştun mu?' diye sordum. O koşullarda önemli olan oydu, ama o yaşadığı korkunç işkenceye rağmen bunu diyecek gücü kendinde bulmuştu.

Kendimi hiç affetmeyeceğim.

Bana, Kemal Yazıcıoğlu'nun kendisine işkence yaptığını söyledi. Polis gözaltına almak isteyince kaçtım. Bir daha Behçet'i görmedim.

İki dava açıldı. İkinci davada Kemal Yazıcıoğlu'nun adını geçirebildik, ancak zaman aşımından beraat etti. Zaten süreç emniyet müdüründen, işkencecisi kadar polis tarafından engellendi.

Davanın 30 kadar avukatı vardı, ama ilk duruşmadan sonra hiçbiri gelmedi. Tek başına avukat İbrahim Açıkan sürdürdü. Duruşmalarda genelde ikimiz oluyorduk.

İşkenceci polisler ise tam ekip, dinleyici olarak hazır bulunuyor, bizi tehdit ediyorlardı. Arkadaşlarımızın çoğu hapishanedeydi. Oradan ifade vermeye çalışıyorlardı.

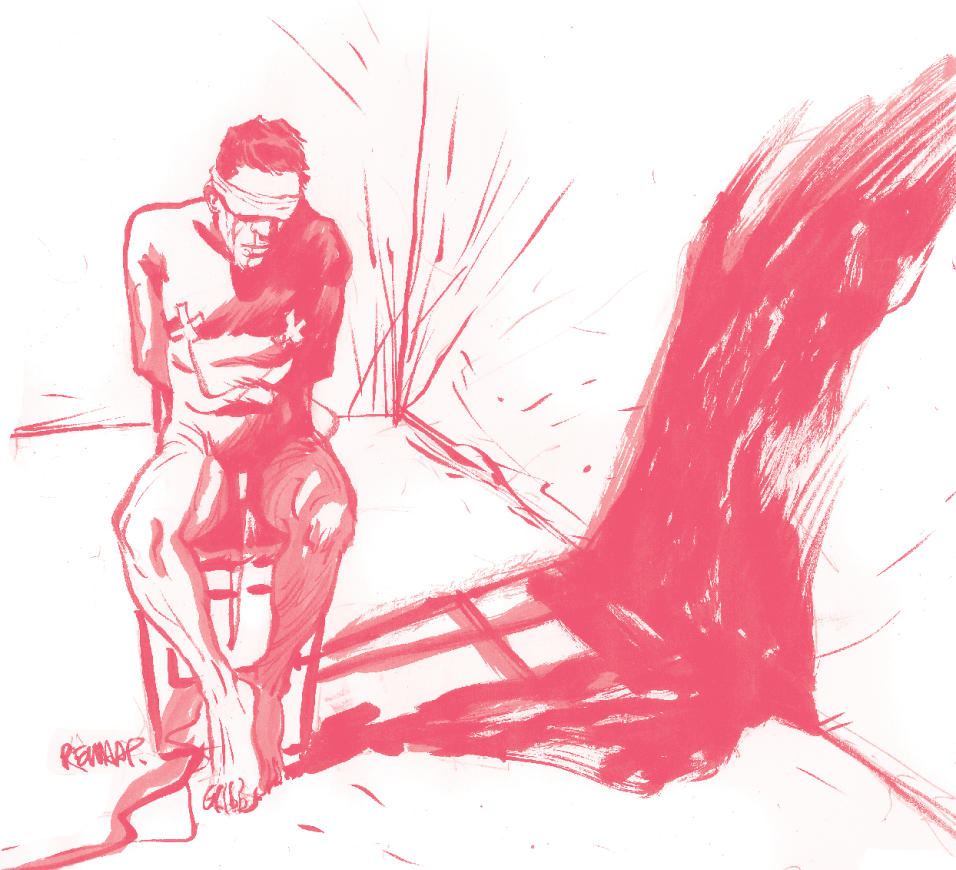
Dışarıdaki arkadaşların pek azı davayla ilgilendi. Herkes biraz da hayat gailisine düşmüştü. Belki ilk kez o mahkemelerdeki yalnızlıkla kara

günleri bu denli açık hissetmiştim. Hayatta kalmaya ve çocuğumu büyütme çalıştım. Bir süre başka yerlerde kaldım. Ağlayan Dağ Susan Nehir'de anlattığım çingene mahallesinde saklandım.

Behçet öldüğünde 26 yaşındaydı, ben 24."

Devocioğlu, Kuş Diline Öyküden kitabında diyor ki, "Otuz kırk sene sonra sosyologlar bu döneme bakıp yorumlar yapacak, isimler koyacaklardı. 'Ölenler' diyeceklerdi, hepsi genç insanlardı. Çok genç insanlardı. Öyle gençlerdi ki, o kadar gençlerdi ki..."

Bazı hikâyeleri şairler unutmuyor. Genç yaşta ölenleri, aşk karşısında eğilenleri, her koşulda "Seni seviyorum" diyenleri. 14 Şubat'a ne hacet... ❀

Uçarı kuşu sevdanın

Alıp başını gittim işti

Ölümdür yaşanan tek başına,
Aşk iki kişiliktir.

Ataol Behramoğlu'nun "AŞK İKİ KİŞİLİKTİR" şiirinden

Hayırsız oğluyum babamın
Bir parka
Dikilirse bir gün şairlerin heykelleri

Sıncay Akın'ın "ŞAMANDIRA" şiirinden

AĞLADIM

1991 yılıydı, 19 yaşındaydım ve hayat hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Üniversiteyi kim bilir kaçınıcı kez kazanamamış, hem cebime iki kuruş para girsin, hem de serseri gibi sokaklarda sürtmeyeyim diye Mustafa Abi'nin yan mahallede açtığı videocuda çalışıyordum.

Bir pazartesi sabahı olmalıydı, dükkanı açmış, yerleri süpürürken içeriye Oktay Abi girdi.

Oktay Abi, kırklı yaşlarının başında, alkolik, aileden zengin bir abiydi. Çalışmaz, sabah kalkar kalkmaz rakıya başlar ve bizden kiraladığı filmleri izlerdi.

Oktay Abi günaydın bile demeden bir anda kısık bir sesle "Onur! Arkadaşım ölmüş..." diye ağlamaya başladı.

"S.kicem bu sarhoşun belasını da sabah sabah, sarhoş kafayla neye tutuldu kimbilir?" diye düşündüm, çünkü daha geçen gün iki sokak ötemizdeki rakip videocu feci sarhoş bir halde dükkanın kapısından içeri burnuna taktığı elektrik süpürgesi hortumunu elleriyle tutarak "Onur, ben fil oldum" diye girmişti, alışıkım etrafımdaki sarhoşların garipliklerine.

"Metin ölmüş Onur, arkadaşım ölmüş" dedi Oktay Abi tekrardan, ağzından çıkan çürük anason kokusu dükkanın tozunu aldığı rafların üzerinde gezindi, "Arkadaşın kim abi, tanıyor muyum ben?" diye sordum, "Metin lan, bizim Metin, Metin Oktay..." dedi, ağlaması hafiflememişti, "Arkadaşımı o benim, trafik kazası geçirmiş" dedi elindeki gazeteyi göstererek.

Biliyordum tabi, Net Video'nun sahibi nasıl fil değilse, Metin Oktay da Oktay Abi'nin arkadaşı falan değildi. Sadece çok seviyordu Oktay Abi onu, belki fanatik Galatasaraylı olduğu için, belki Metin'in soyadı onun adı olduğu için...

O gün anlamamıştım, bir insan hiç tanımadığı biri için ağlayabilir

miydi? Hiç tanımadığı, yüzünü bile görmediği biri için kendini bu kadar harap edebilir miydi?

O gün anladım...

Sabah vapurda almıştım Berkin'in ölüm haberini. Haberi okur okumaz kaç yaşında olduğunu düşündüm, daha on beş yaşındaydı, sadece on beş. On beş yaşındaki halimi düşündüm de, ölüme ne kadar uzaktım... On beş yaşındaki neşemi düşündüm, ölüme ne kadar uzaktım... On beş yaşında çektiğim ilk otuz biri düşündüm, ölüme ne kadar uzaktım...

Berkin'i tanıımıyordum, ailesini de... Nasıl bir hayat yaşadığını bilmiyordum, nelere üzüldüğünü, nelere sevindiğini tahmin edemiyordum, Berkin hakkında tek bildiğim; kafasına isabet eden bir gaz fişegi sonucu komaya girmişti.

**Oktay abi'nin
Metin Oktay'a
ağladığı gibi
tanımadığım
bir insan için
başımı öne eğip,
kaldırım taşlarına
baka baka
ağladım.**

Boğazıma bir şeyler oturdu vapurda, kendimi tuttum, tuttum, tuttum...

Vapurdan indim, Tophane'ye doğru yürürken, kulaklığımnda Bandista çalmaya başladı, "Hiçbir şeyin şarkısı" ağlamadım yine, tuttum, kendimi, tuttum, tuttum...

Şarkının sonunda bir çocuk "Sabah oluyor, güneş yine doğuyor" diye şarkıya eşlik edene kadar tuttum kendimi, işte tam orada kendime "Berkin'in sesi nasıldı acaba?" diye sordum, ama olmadı bu sefer. Allah şahidim, çok tutmak istedim, aklıma başka başka şeyler getirmek istedim ama olmadı, beceremedim, yol ortasında dudaklarımı ısıra ısıra ağladım. İçimden taşıtı gözyaşları, engelleyemedim...

Oktay abi'nin Metin Oktay'a ağladığı gibi tanımadığım bir insan için başımı öne eğip, kaldırım taşlarına baka baka ağladım.

2014 yılıydı, 42 yaşındaydım ve hayat hakkında hiçbir fikrim yoktu....

OT OKUR SAYFASI

**Bu sayfa senin
sevgili okur.
Yaz, gönder
yayımlayalım...**

OTdergi
Mart sayısının editörü
yazarımız **TARIK TUFAN**
tariktofufan@otdergi.com
adresine yazını gönder
önümüzdeki ay OT'ta yerini al.
Fazla uzun tutma,
3 bin karakter civarı yeterli,
insan okuyacak bunları :)
Kestane kebab acele cevap,
kendine iyi bak,
sevgiler...

OT DERGI SÖYLEŞİ ve İMZA

**SAMSUN, BURSA
VE ESKİŞEHİR'E
GELİYORUZ!**

maksat muhabbet
olsun...

**23 Şubat - 28 Şubat tarihlerinde
OTdergi standıyla Samsun
TÜYAP Karadeniz Kitap Fuarı'ndayız**

**27 Şubat Cumartesi
Samsun İmza ve Söyleşi**

**27 Şubat Cumartesi Bursa
28 Şubat Pazar Eskişehir
İmza Günleri**

**ŞŞŞTT MÖÖLABA..
CADDEBOSTAN'A
GELİYÖZ YAKINDA!**

**İSTANBUL
OT CADDEBOSTAN**

ŞUBAT 2016 Sayı: 36 - Aylık Edebiyat Mizah Dergisi
Aylık Yayın Süreli Yayın - İmtiyaz Sahibi ve Yayıncı: MEDU YAYINCILIK
TİC. LTD. ŞTİ. Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Nurihak Kaya
editor@otdergi.com - bilgi@otdergi.com - reklam@otdergi.com
www.otdergi.com

Adres: Bereketzade Mah. Banker Sok. No: 6 A-B Beyoğlu İSTANBUL
Tel: (0212) 232 33 09

Baskı: Uygun Basım, Merkez Mah. Çınar Cad. Kavak Sok. No:34
Yenibosna-Bahçelievler İSTANBUL Tel: (0212) 451 60 90

Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22 - ISSN: 1308-450X

OT'ta yayımlanan tüm yazı, çizim, espri ve karakterlerin yayın hakları saklıdır. Yayınevi, yazar ve çizerin yazılı izni alınmaksızın hiçbir yazılı, basılı ve görsel yayın ortamında ve sanal ortamda kullanılamaz.

OKUYUN RUHUNUZ YEŞERSİN!

“ Güçlü kadın ve erkeklerin oluşturduğu bir sınıf var ve bunlar hayatlarını bir şeye feda etmek istiyorlar. Reklamlar insanları gerek duymadıkları arabaların ve kıyafetlerin peşinden koşturuyor. Kaç kuşaktır insanlar nefret ettikleri işlerde çalışıyorlar, neden? Gerçekte ihtiyaç duymadıkları şeyleri satın alabilmek için. Bizim kuşağımız büyük bir savaş görmedi, büyük bir buhran yaşamadı; ama bizim de bir savaşımız var. Büyük bir ruhani savaş bu. Kültüre karşı büyük bir devrim hazırlıyoruz. Büyük buhran bizim hayatlarımız. Biz ruhani bir buhran geçiriyoruz. Onları köleleştirerek, bu insanlara özgürlüğün ne demek olduğunu göstermek zorundayız. Onları korkutarak, cesaretin ne olduğunu göstermek zorundayız. Napolyon, bir kurdele parçası uğruna hayatlarını feda edecek insanlar yaratabilmekle övünürdü. Düşün: Bir grev başlatıyoruz ve dünyadaki servet dağılımı yeniden düzenlenene dek hiç kimse çalışmıyor. ”

